

RAPORT SAMOOCENY¹

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL PRAKTYCZNY)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, ul. Akademicka 14, 18-400 Łomża

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Praca socjalna

Poziom/y studiów: I stopień

Forma/y studiów: stacjonarne i niestacjonarne

1. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{2,3}

Nauki socjologiczne

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki socjologiczne	91,89	51,05

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	nauki socjologiczne	91,89	51,05
2.	pedagogika	28,89	16,05
3.	psychologia	26,37	14,65
4.	nauki prawne	20,52	11,40
5.	ekonomia i finanse	4,80	2,67
6.	językoznawstwo	4,19	2,33
7.	filozofia	3,34	1,85

¹ Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do raportu samooceny oraz tych, które należy przygotować do wglądu w czasie wizytacji zawiera Załącznik nr 2.

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

³ W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5 ust.3 ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Oceniany kierunek **Praca socjalna, studia I stopnia** funkcjonuje w roku akademickim 2019/2020 na podstawie Uchwały Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży Nr 31/2019, z dnia 9.05.2019 r. w sprawie: *przyjęcia programu studiów na kierunku Praca socjalna studia I stopnia o profilu praktycznym obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020* oraz Uchwały Rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży Nr 5/2019, z dnia 27.03.2019 r. w sprawie: *przyjęcia programu studiów na kierunku Praca socjalna studia I stopnia o profilu praktycznym obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020*.

Program studiów na kierunku **Praca socjalna, studia I stopnia** obowiązujący od roku akademickiego 2019/2020 stanowi Załącznik nr 2 Część I pkt 1a do niniejszego raportu.

Ponadto kierunek **Praca socjalna, studia I stopnia** funkcjonuje także na podstawie Programu studiów 2018/2019 przyjętego Uchwałą Senatu PWSIiP w Łomży Nr 53/2018 z dnia 28.06.2018 r. sprawie: *przyjęcia efektów kształcenia oraz programu studiów na kierunku Praca socjalna studia I stopnia o profilu praktycznym obowiązujący od roku akademickiego 2018/2019*, oraz Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży Nr 17/2018, z dnia 13.06.2018 r., stanowi on Załącznik nr 2 Część I pkt 1b do niniejszego raportu.

Na mocy Programu studiów 2018/2019 funkcjonować będzie od 1 października 2019 roku II rok studiów I stopnia, a III rok studiów będzie funkcjonować na podstawie Programu studiów przyjętego Uchwałą Senatu PWSIiP w Łomży nr 52/2017 z dnia 29.06.2017r. w sprawie zmiany planu studiów na kierunku Praca Socjalna studia niestacjonarne dla studentów, którzy rozpoczęli kształcenie w roku akademickim 2017/2018.

Z uwagi na to, że kierunek **Praca socjalna, studia I stopnia** będzie oceniany w roku akademickim 2019/2020 niniejszy raport został przygotowany na podstawie Programu studiów obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020.

Objaśnienia użytych kodów odnoszących się do charakterystyk poziomów pierwszego i drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie kształcenia na studiach I stopnia

1. Charakterystyka pierwszego stopnia (uniwersalna) PRK – poziom 6 (P6)

P6 = poziom PRK dla studiów I stopnia

U = charakterystyka uniwersalna kwalifikacji pierwszego stopnia

- W = wiedza

- U = umiejętności

- K = kompetencje społeczne

2. Charakterystyka drugiego stopnia PRK dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego – poziom 6 (P6)

P6 = poziom PRK dla studiów I stopnia

S = charakterystyka kwalifikacji drugiego stopnia

W = wiedza

- G = głębia i zakres

- K = kontekst

U = umiejętności

- W = wykorzystanie wiedzy

- K = komunikowanie się
- O = organizacja pracy
- U = uczenie się

K = kompetencje społeczne

- K = krytyczne oceny
- O = odpowiedzialność
- R = rola zawodowa

Tabela 1. Kierunkowe efekty uczenia się w odniesieniu do Polskiej Ramy Kwalifikacji

Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Opis efektów uczenia się na studiach I-go stopnia, kierunek: Praca socjalna Absolwent po ukończeniu kierunku studiów	Odniesienie do ogólnych charakterystyk efektów uczenia się	
		Uniwersalna charakterystyka pierwszego stopnia (U)	Charakterystyki drugiego stopnia typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego (S)
w zakresie WIEDZY:			
K_W01	posiada podstawową wiedzę z zakresu dyscyplin naukowych (socjologia, psychologia, pedagogika, ekonomia, prawo) tworzących podstawy teoretyczne dla pracy socjalnej;	P6U_W	P6S_WG
K_W02	ma elementarną wiedzę biomedyczną i psychologiczną pozwalającą zrozumieć relacje człowiek-środowisko oraz umożliwiającą zrozumienie procesów zachodzących w organizmie człowieka gwarantujących jego dobre funkcjonowanie biologiczne, psychiczne i społeczne;	P6U_W	P6S_WK
K_W03	ma wiedzę o człowieku, relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi i ich elementami oraz o więziach społecznych istotnych w pełnieniu roli pracownika socjalnego;	P6U_W	P6S_WG
K_W04	posiada podstawową wiedzę ekonomiczną umożliwiającą zrozumienie mechanizmów działania służb społecznych; ma wiedzę na temat ekonomii społecznej oraz uwarunkowań i zasad pobudzania indywidualnej oraz lokalnej przedsiębiorczości;	P6U_W	P6S_WK
K_W05	posiada ogólną wiedzę filozoficzną, w tym etyczną i antropologiczną, pedagogiczną i socjologiczną pozwalającą zrozumieć istotę bytu i działań człowieka oraz procesy społeczne;	P6U_W	P6S_WG
K_W06	ma podstawową wiedzę o instytucjach i organizacjach pomocy społecznej, służby zdrowia, rynku pracy, edukacji, i innych, w których wykonuje swoją pracę pracownik socjalny lub z którymi współpracuje w ramach zespołów interdyscyplinarnych;	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W07	ma podstawową wiedzę na temat zadań ustawowych	P6U_W	P6S_WG

	i statutowych realizowanych przez instytucje państwowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące w obszarze polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem pracy socjalnej;		
K_W08	ma wiedzę na temat norm prawnych regulujących rozwiązywanie problemów społecznych w Polsce, Europie, na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem problemów socjalnych;	P6U_W	P6S_WK
K_W09	ma wiedzę o procesach zmian, ich uwarunkowaniach, skali i przebiegu w obszarze polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem pracy socjalnej;	P6U_W	P6S_WG
K_W10	ma podstawową wiedzę o metodyce wykonywania zadań zawodowych pracownika socjalnego, normach, standardach i procedurach stosowanych w instytucjach pomocy społecznej w Polsce i Europie;	P6U_W	P6S_WG
K_W11	zna różnego rodzaju zjawiska patologii społecznej, rozumie ich złożone uwarunkowania, przejawy, skutki oraz formy pracy z osobami i rodzinami dysfunkcyjnymi;	P6U_W	P6S_WG
K_W12	ma wiedzę na temat rodziny jako mikrośrodowiska, jej roli w społeczeństwie i w życiu jednostek oraz zna metody diagnozowania problemów rodziny i formy jej wspierania, wykorzystywane w pracy socjalnej;	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W13	zna metodologię badań społecznych na poziomie umożliwiającym projektowanie, przeprowadzanie, interpretację wyników badań i wdrażanie wynikających z nich wniosków w obszarze pracy socjalnej;	P6U_W	P6S_WG P6S_WK
K_W14	ma wiedzę na temat komunikacji interpersonalnej i społecznej (uwarunkowań, prawidłowości i zakłóceń);	P6U_W	P6S_WK
K_W15	zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego;	P6U_W	P6S_WK
K_W16	wie, jakie cechy posiada człowiek, który potrafi twórczo realizować swoje zadania zawodowe, ma wiedzę na temat funkcjonowania nowoczesnego społeczeństwa, kształcenia ustawicznego i potrzeby kształcenia się przez całe życie;	P6U_W	P6S_WK
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:			
K_U01	potrafi wykorzystywać posiadana wiedzę, aby prawidłowo interpretować zjawiska społeczne, umie posługiwać się podstawowymi kategoriami pojęciowymi pracy socjalnej i nauk społeczno-humanistycznych, w tym głównie psychologii, pedagogiki, socjologii, ekonomii, polityki społecznej, etyki;	P6U_U	P6S_UW
K_U02	umie docierać do właściwych źródeł wiedzy i korzystać z nich w analizie procesów i zjawisk społecznych;	P6U_U	P6S_UW
K_U03	potrafi prawidłowo rozpoznawać, analizować i oceniać zjawiska wskazujące na potrzebę uzyskania świadczeń z pomocy społecznej oraz umie stosować obowiązujące procedury administracyjne i zasady ustalania prawa do świadczeń społecznych oraz kryteria ich przyznawania;	P6U_U	P6S_UW
K_U04	potrafi prawidłowo interpretować działania instytucji pomocy społecznej oraz analizować i oceniać ich decyzje;	P6U_U	P6S_UW

K_U05	umie wykorzystać posiadaną wiedzę do diagnozowania przyczyn, przebiegu i uwarunkowań problemów społecznych (ze szczególnym uwzględnieniem problemów bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, psychologicznych) na poziomie lokalnym i regionalnym;	P6U_U	P6S_UW
K_U06	potrafi prognozować praktyczne skutki procesów i zjawisk społecznych (ze szczególnym uwzględnieniem bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, psychologicznych) w wymiarze regionalnym, lokalnym, a także w odniesieniu do poszczególnych grup społecznych, rodzin i osób;	P6U_U	P6S_UW P6S_UK
K_U07	umie identyfikować i rozwiązywać złożone, nietypowe problemy pojawiające się w obszarach rzeczywistości społecznej (związane z sytuacją ekonomiczną, polityczną, społeczną i kondycją psychiczną człowieka) właściwie dobierając źródła wiedzy, wnikliwie analizując informacje i dokonując ich oceny;	P6U_U	P6S_UK
K_U08	posiada praktyczne umiejętności konstruowania i realizacji strategii rozwiązywania wybranych problemów społecznych na różnych poziomach: regionu, powiatu, gminy, rodziny, jednostki, potrafi ją przedstawiać, argumentować jej zasadność i konstruktywnie o niej dyskutować;	P6U_U	P6S_UK
K_U09	umie planować, realizować i przeprowadzać badania ewaluacyjne działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych;	P6U_U	P6S_UW
K_U10	potrafi prawidłowo interpretować podstawowe normy prawne zawarte w Konstytucji RP, ustawie o pomocy społecznej i innych szczegółowych aktach prawnych w celu rozwiązywania konkretnych problemów z obszaru pracy socjalnej;	P6U_U	P6S_UW
K_U11	potrafi posługiwać się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności; stosuje w praktyce najwyższe standardy etyki zawodowej zawarte w kodeksie etyki zawodu pracownika socjalnego;	P6U_U	P6S_UO P6S_UU
K_U12	potrafi efektywnie komunikować się, kierować konfliktem, podejmować interwencję w sytuacjach kryzysowych. Potrafi stosować metody, techniki i środki interwencji socjalnej;	P6U_U	P6S_UK
K_U13	ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji, potrafi używać terminologii z obszaru pracy socjalnej przygotowując komunikaty pisemne i ustne, wyrażając myśli w sposób klarowny i logiczny, dopasowując przekaz do wykorzystywanego medium i do odbiorcy;	P6U_U	P6S_UK
K_U14	posiada umiejętność planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz pracy w zespole;	P6U_U	P6S_UW
K_U15	umie inicjować nowe formy pomocy osobom i rodzinom wymagającym interwencji społecznej;	P6U_U	P6S_UO P6S_UU
K_U16	posługuje się językiem obcym w zakresie pracy socjalnej na poziomie odpowiadającym wymaganiom określonym dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	P6U_U	P6S_UK

K_U17	potrafi przedstawić w języku polskim (w formie pisemnej i ustnej) wybrane zagadnienia z zakresu pracy socjalnej oraz dyscyplin komplementarnych, wykorzystując podstawowe ujęcia teoretyczne i inne źródła;	P6U_U	P6S_UW
K_U18	umie dokonać właściwego doboru metod, technik i narzędzi, w tym technik informacyjno-komunikacyjnych w pracy socjalnej;	P6U_U	P6S_UW
K_U19	potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie;	P6U_U	P6S_UU
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:			
K_K01	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać ich krytycznej oceny, rozumie potrzebę ciągłego doksztalcania się zawodowego i rozwoju osobistego, sprawnie dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki samorealizacji;	P6U_K	P6S_KK P6S_KO
K_K02	potrafi pracować indywidualnie i w zespole, wchodzić w różnorodne role społeczne adekwatnie do własnych predyspozycji osobowościowych i kompetencji zawodowych;	P6U_K	P6S_KR
K_K03	prawidłowo identyfikuje i rozwiązuje problemy związane z pracą pracownika socjalnego, doceniając i wykorzystując znaczenie wiedzy w procesie ich rozwiązywania;	P6U_K	P6S_KO
K_K04	potrafi planować i organizować własną pracę efektywnie realizując cele i zadania zawodowe, odpowiednio określając priorytety swojego działania. Jednocześnie dba o własną higienę psychiczną zapobiegając wypaleniu zawodowemu i innym problemom psychofizycznym związanym z charakterem pracy;	P6U_K	P6S_KK P6S_K R
K_K05	ma świadomość potrzeby angażowania się w działalność integracyjną i pomocową;	P6U_K	P6S_KO P6S_KR
K_K06	potrafi myśleć perspektywicznie i działać w sposób przedsiębiorczy;	P6U_K	P6S_KR
K_K07	ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania profesjonalnych działań jako pracownik socjalny działający w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań;	P6U_K	P6S_KR P6S_KO
K_K08	dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną i cudzą pracą, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki.	P6U_K	P6S_KR

Tabela 2. Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Sylwia Jaskuła-Korporowicz	dr / adiunkt / p.o. Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych
Tadeusz Kowalewski	dr/ adiunkt / Kierownik Zakładu Badań Społecznych
Monika Surawska	dr / adiunkt / Koordynator kierunku Praca socjalna

Małgorzata Bandach	dr / adiunkt / Koordynator praktyk zawodowych kierunku Praca socjalna, Zakład Pedagogiki
Joanna Truszkowska	dr hab. / prof. nadzwyczajny / Zakład Badań Społecznych
Wiesław Tadeusz Popławski	dr hab. / zleceniobiorca / Zakład Badań Społecznych
Agnieszka Muzyk	dr / adiunkt / Zakład Badań Społecznych
Jarosław Poteraj	dr / adiunkt / Zakład Badań Społecznych
ks. Waldemar Świątkowski	dr / adiunkt / Zakład Badań Społecznych
Karol Paryszuk	mgr / zleceniobiorca / Zakład Badań Społecznych
Hanna Arciszewska	mgr / asystent / Zakład Pedagogiki
Iwona Borawska	dr / zleceniobiorca / Zakład Badań Społecznych
Agata Głębocka	mgr / zleceniobiorca / Zakład Badań Społecznych
Natalia Cholewicka	mgr / Kierownik Działu Kształcenia i Spraw Studenckich
Marta Galanek	mgr / Kierownik Działu Nauki i Projektów
Justyna Karwowska	mgr / p.o. Kierownika Dziekanatu Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych
Marlena Włodkowska	mgr / Biuro Promocji i Karier
Katarzyna Zacharzewska-Arnista	mgr / z-ca Kierownika Działu Współpracy z Zagranicą
Aneta Świdarska	mgr / Dyrektor Biblioteki PWSiP w Łomży
Justyna Konopka	mgr / Asystent Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych

Spis treści

Efekty uczenia się dla każdego poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	6
Wskazówki ogólne do raportu samooceny.....	9
Prezentacja uczelni	10
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	11
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	11
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	19
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie.....	35
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	47
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	57
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	64
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku.....	74
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	79
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	87
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	89
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	100
Część III. Załączniki	103
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów.....	103
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających.....	106

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygodniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie ze statutem PKA, Uczelnia powinna upublicznić raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Wszystkie informacje zawarte w raporcie zostały opracowane w oparciu o stan prawny dokumentacji obowiązujący w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży do dnia 30.09.2019r. W dniu 25.09.2019r. planowane jest posiedzenie Senatu PWSliP w Łomży, na którym zatwierdzone będą nowe regulacje prawne wynikające z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.), obowiązujące od 01.10.2019r.

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży istniejąca od 2004 r. jest największą uczelnią w mieście i jednocześnie jedyną, która prowadzi bezpłatne studia stacjonarne. Uczelnia oferuje czternaście kierunków kształcenia w trybie stacjonarnym oraz niestacjonarnym: Administracja, Prawo, Zarządzanie, Automatyka i robotyka, Informatyka, Dietetyka, Filologia angielska z technologią informacyjną, Fizjoterapia, Kosmetologia, Pielęgniarstwo, Wychowanie fizyczne, Technologia żywności i żywienie człowieka, Praca socjalna, Pedagogika. Z dniem 1 września 2017 r., na mocy Uchwały Senatu Nr 28/2017 z dnia 25.05.2017r., w miejsce dotychczasowych siedmiu Instytutów powołano trzy Wydziały jako podstawowe jednostki organizacyjne Uczelni: Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych (prowadzący kierunek oceny programowej Praca socjalna I stopnia), Wydział Informatyki i Nauk o Żywności, Wydział Nauk o Zdrowiu. Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych powstał z połączenia trzech instytutów: Instytutu Przedsiębiorczości, Instytutu Prawa i Administracji, Instytutu Społeczno-Humanistycznego. Wydział kształci w sześciu kierunkach: *Administracja, Prawo, Zarządzanie, Filologia angielska z technologią informacyjną, Praca socjalna, Pedagogika*. Obecnie na Wydziale studiuje 631 studentów (stan na dzień 28.08.2019r.), w tym 63 studentów na kierunku Praca socjalna I stopnia. W ciągu 15 lat istnienia Uczelni, a 9 lat kształcenia na kierunku, dyplomy licencjata na kierunku Praca socjalna uzyskało 348 absolwentów.

W 2015 roku w prestiżowym XVI Rankingu Szkół Wyższych miesięcznika "Perspektywy" warunki kształcenia w PWSliP zostały najwyżej ocenione spośród wszystkich Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych w Polsce. Istotny wpływ na jakość dydaktyki ma unikatowa w skali kraju, baza laboratoryjna i technologiczna. Studenci nabywają **umiejętności praktyczne** mając do dyspozycji urządzenie o najwyższym standardzie technologicznym. W 2017 roku PWSliP w Łomży zajęła trzecie miejsce w prestiżowym rankingu miesięcznika "Perspektywy". W latach 2013-2016 roku Uczelnia posiadała kategorię naukową „B”. Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych po przejściu parametryzacji uzyskał kategorię naukową „B” w 2018 roku.

Studenci PWSliP mogą korzystać z Domu Studenta „Rubikon”. Zakończona na przełomie września i października 2015 r. inwestycja związana z modernizacją Domu Studenta kosztowała ponad jedenaście milionów złotych, z czego ponad dziewięć milionów złotych to środki pozyskane z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Atutem łomżyńskiej uczelni jest jej **innowacyjność ukierunkowana na działania praktyczne oraz** siła naukowa. To miejsce będące kuźnią młodych talentów. W ciągu kilkunastu lat naszego istnienia pozyskano blisko sto milionów złotych, m.in. z programów operacyjnych Unii Europejskiej. Absolwenci PWSliP w Łomży z powodzeniem odnajdują się na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy. Są praktykami polskiego życia gospodarczego i żywym dowodem na realizację misji Uczelni, która brzmi **Kształcimy Praktyków**.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych specjalności/specjalizacji,*
- 2. związku kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku,*
- 3. zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia,*
- 4. sylwetki absolwenta, przewidywanych miejsc zatrudnienia absolwentów,*
- 5. cech wyróżniających koncepcję kształcenia oraz wykorzystanych wzorców krajowych lub międzynarodowych,*
- 6. kluczowych kierunkowych efektów uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku,*
- 7. efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych rozwinięć na poziomie wybranych zajęć lub grup zajęć służących zdobywaniu tych kompetencji, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,*
- 8. spełnienia wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

1.1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwania formułowane wobec kandydatów, oferowane specjalności/specjalizacje

Misja Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży opiera się na założeniu „Kształcimy praktyków”. Realizując zapisy Krajowych Ram Kwalifikacji odnoszące się do studiów o profilu zawodowym/praktycznym, w oparciu o kadre specjalistów składającą się z naukowców posiadających doświadczenie praktyczne i praktyków rozwijających się naukowo, we współpracy z samorządami i instytucjami pomocowymi, Uczelnia kształci młodzież i dorosłych na kierunkach studiów, ściśle związanych z potrzebami społeczeństwa i rynku pracy. Już w czasie nauki stają się oni ludźmi zdolnymi sprostać nowym zmieniającym się wyzwaniom społecznym. PWSiP to prestiżowa uczelnia o wysokiej renomie w regionie, rozpoznawalna w kraju jako ośrodek kształcenia specjalistów – praktyków w różnych dziedzinach, w tym na kierunku Praca socjalna. W związku z tym uczelnia przyciąga młodzież i dorosłych nie tylko z subregionu łomżyńskiego i z terenu województwa północno-wschodniej Polski, ale z całego kraju i zagranicy. Kształcenie odbywa się w różnych, dostosowanych do potrzeb formach: studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, studiów podyplomowych, kursów, seminariów, konferencji i innych. Duży udział w działalności uczelni mają specjalne programy przygotowywane wspólnie z samorządami i różnorodnymi instytucjami z obszaru pomocy społecznej. Strategia Rozwoju PWSiP w Łomży uwzględnia zapisy określające cele zawarte w strategicznych dokumentach opracowanych w odniesieniu do szkolnictwa wyższego na szczeblu krajowym, a także cele określone w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku i Strategii Rozwoju Miasta Łomża do 2020 roku oraz w Programie Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży. Zasadniczym celem opracowania i wdrożenia „Strategii Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży

do roku 2020” jest istotne podwyższenie jakości we wszystkich obszarach działania uczelni w długookresowej perspektywie. Cele strategiczne PWSiIP to m.in.:

1. Rozwój kadry dydaktycznej tak, aby skupić wybitnych specjalistów posiadających wiedzę naukową i doświadczenie praktyczne, którzy nastawieni są na praktyczne i przyjazne kształcenie studentów oraz na podejmowanie działań na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego.

2. Udoskonalenie infrastruktury uczelni tak, aby stwarzała ona warunki do kształcenia praktycznego. Infrastruktura uczelni powinna sprzyjać organizowaniu na terenie uczelni ponadregionalnych przedsięwzięć społeczno-gospodarczych - co sprzyjałoby zbliżaniu studentów i samej uczelni do praktyki.

3. Doskonalenie i stała adaptacja oferty dydaktycznej - oferowanego zestawu kierunków studiów i programów nauczania w kierunku dostosowywania do aktualnych i zmieniających się potrzeb edukacyjnych. Niezbędny jest: monitoring potrzeb edukacyjnych, badania rynku pracy, współpraca z pracodawcami. Kluczowe znaczenie ma „upraktycznienie” programów studiów poprzez uwzględnienie odpowiednich treści programowych, oraz form kształcenia.

Wśród celów strategicznych ważną pozycję zajmuje umiędzynarodowienie kształcenia, ciągłe doskonalenie jakości kształcenia, budowanie trwałych więzi pomiędzy PWSiIP a otoczeniem, wykorzystanie potencjału gospodarczego regionu w działalności PWSiIP oraz budowa pozytywnego wizerunku PWSiIP.

<https://www.pwsip.edu.pl/bip/index.php?option=content&view=article&id=3543&format=print>

Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSiIP oferuje swoim studentom różnych kierunków, w tym także studentom Pracy socjalnej, możliwość osiągnięcia najwyższego poziomu wiedzy, umiejętności i kreatywności. Celem Wydziału jest przygotowanie wysokiej klasy specjalistów do wykonywania zawodu zaufania społecznego, rozumiejących znaczenie wartości kulturowych w globalizującym się świecie, otwartych na permanentne poszerzanie swojej wiedzy i umiejętności praktycznych, kierujących się uniwersalnymi zasadami etyki w realizacji potrzeb jednostek i grup społecznych.

Załącznik nr 3 – Strategia Rozwoju Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży na lata 2018-2020 plus.

Realizując założenia programowe Strategii Rozwoju Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych na kierunku Praca socjalna, podejmowane są działania operacyjne nawiązujące do celów strategicznych Uczelni. W odniesieniu do celu pierwszego, to ciągłe doskonalenie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku. Odbywa się to dwutorowo - zarówno poprzez dobór nowej kadry posiadającej wiedzę i doświadczenie praktyczne niezbędne dla realizacji założonych w programie studiów efektów uczenia się, jak i też rozwój oraz inspirowanie kadry naukowej do pozyskiwania nowych doświadczeń praktycznych oraz poprzez doskonalenie dobrych praktyk. Realizacja kolejnego celu to modyfikacja planów i programów studiów w celu ich „upraktycznienia”. Podjęte w tym zakresie działania operacyjne to przede wszystkim wprowadzenie nowego systemu praktyk zawodowych, uczestnictwo w organizowanych przez władze WNSH, pracowników i współpracujące z nimi instytucje spotkaniach i konferencjach praktyków z zakresu pomocy społecznej. Na kierunku Praca socjalna w ramach realizacji następnego celu, do zajęć w coraz większym stopniu włączani są praktycy. Rozszerzany jest również zakres współpracy z instytucjami w celu stworzenia studentom lepszych możliwości realizacji założonych efektów uczenia się.

Utworzenie studiów I-go stopnia Praca socjalna o profilu praktycznym wpisuje się w strategię rozwoju PWSiIP w Łomży. Prowadzony kierunek studiów wzbogaca nowoczesną ofertę uczelni, ukierunkowaną na zabezpieczenie potrzeb rynku pracy i stwarza szansę na wzmocnienie więzi z otoczeniem zewnętrznym, zarówno w aspekcie nawiązania

bezpośrednich kontaktów z instytucjami pomocowymi jak i przygotowania studentów do rozumienia potrzeb społeczeństwa w zakresie pomocy społecznej. Posiada więc duży potencjał aplikacyjny. Kierunek oferuje studentom możliwość zdobycia poszukiwanych kompetencji zawodowych w zakresie wykonywania zawodu pracownika socjalnego i daje dobre perspektywy zatrudnienia. Prowadzenie kierunku o tak dużym ładunku aplikacyjnym wzmacnia konkurencyjność uczelni na rynku edukacyjnym w skali miasta i regionu oraz buduje jej pozytywny wizerunek. Daje to też impuls do rozwoju kadry i podnoszenia jej kompetencji naukowych i dydaktycznych, a także przyczynia się do podjęcia współpracy na polu badawczym.

Program studiów na kierunku Praca socjalna ma charakter całkowicie autorski i został skonstruowany w dużej mierze w oparciu o informacje płynące bezpośrednio z sektora szeroko rozumianej pomocy społecznej. W poniższym raporcie prezentowane są dwa programy studiów, które obecnie są realizowane na kierunku Praca socjalna. Różnorodność aktualnych programów wynika ze zmieniających się potrzeb rynku pracy (potwierdzanych przez praktyków współpracujących z kierunkiem), z potrzeb osób studiujących, a także jest efektem zmieniających się uregulowań prawnych.

Koncepcja kształcenia na kierunku Praca socjalna formowała się przez prawie dekadę istnienia kierunku, a jej podstawę tworzyła zasada ścisłego związku programu z realnymi potrzebami otoczenia zewnętrznego. Z rynku pracy, poprzez treści ogłoszeń o pracę oraz rozmowy podejmowane z pracodawcami, docierały do PWSliP informacje o stale rosnącym zapotrzebowaniu na specjalistów łączących wiedzę teoretyczną i praktyczną z obszarów nauk społecznych i humanistycznych, aplikujących do podjęcia zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego, asystenta rodziny, wychowawcy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, kierownika lub wychowawcy placówki wsparcia dziennego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Praca socjalna jako działalność zawodowa wymagająca wiedzy specjalistycznej, opiera się na katalogu wartości podstawowych wynikających z godności osoby ludzkiej jako zasady konstytucyjnej. Jest ona działalnością prospołeczną, której celem jest przede wszystkim przyczynianie się do dobrego bytu jednostek, rodzin i całych środowisk we współczesnych społeczeństwach. Jako działalność zawodowa wspomaga aktywność pomocową wolontariuszy profesjonalizmem i organizacją służb, będąc zarazem wyrazem społecznej troski o ludzi najbardziej potrzebujących, niezaradnych życiowo lub będących w trudnej sytuacji życiowej. Jako stosunkowo młody zawód praca socjalna jest profesją, która wciąż się rozwija, podejmuje nowe wyzwania, rozwiązuje socjalno-bytowe problemy ludności. Jest też niezbędnym elementem tego szerokiego zbioru działań, który określany jest mianem polityki społecznej państwa.

1.2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku

W subregionie łomżyńskim (i szerzej w całym woj. podlaskim), ale i w sąsiadującym z nim subregionie ostrołęckim woj. mazowieckiego, czy nawet w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego istnieje szczególne zapotrzebowanie na zawód i kwalifikacje pracownika socjalnego. Funkcjonuje tu szereg instytucji pomocy społecznej takich jak: Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie i Powiatowe Ośrodki Pomocy Rodzinie w ramach jednostek samorządowych, Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Uzależnień w Łomży, szpitale, domy pomocy społecznej, więzienia m. in. w Czerwonym Borze, Przytułach i Grądach Woniecko, Zakład Poprawczy dla młodzieży w Laskowcu koło Ostrołęki, gdzie istnieje potrzeba pracy wykwalifikowanych pracowników socjalnych. Biorąc pod uwagę brak

możliwości kształcenia na kierunku Praca socjalna na terenie wymienionych wyżej regionów, utworzenie właśnie tego kierunku w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży stało się nie tylko potrzebą ale i koniecznością, oferując możliwość uzyskania deficytowego w tym obszarze geograficznym zawodu. Świadczy o tym zarówno poparcie ze strony licznych instytucji regionalnych, jak i zapewnienie wielu miejsc wykonywania praktyk dla przyszłych studentów tego kierunku.

Oprócz praktyki studenci kierunku Praca socjalna zdobywają również wiedzę teoretyczną, z zakresu metodyki i superwizji pracy socjalnej, problematyki marginalizacji społecznej oraz działalności pożytku publicznego, struktury i organizacji pomocy społecznej, form działalności samopomocowej i instytucjonalnej ukierunkowanej na nawiązywanie właściwych stosunków międzyludzkich, podniesienie jakości życia oraz rozwiązywanie kwestii społecznych.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

W procesie opracowywania koncepcji kształcenia, a następnie tworzenia i modyfikacji programu studiów na kierunku Praca socjalna, w tym w określaniu efektów uczenia się oraz programu i planów studiów uwzględnione zostały opinie interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, tj. opinie wyrażone przez:

- nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna;
- studentów kierunku praca socjalna, dotyczące ich oczekiwań i potrzeb (m.in. poprzez konsultacje dokonywane przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć ze studentami oraz wypełnienie ankiet przez studentów);
- przedstawicieli pracodawców.

Wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku Praca socjalna uczestniczą w zebraniach Zakładu Badań Społecznych (ZBS), podczas których dyskutuje się kwestie programowe, w tym zasady egzaminowania, wyboru pytań do egzaminów i zaliczeń, zmiany w programach studiów, sposobów i trybów odbywania praktyk, realizacji poszczególnych przedmiotów i w szczególności powiązań pomiędzy ważnymi elementami procesu kształcenia. W czasie zebrań ZBS pracownicy mają możliwość prezentacji własnych poszukiwań naukowych i dyskusji nad nimi. Studenci uczestniczą w konsultacjach dokonywanych przez nauczycieli akademickich. Opinie interesariuszy zewnętrznych uzyskane są na podstawie rozmów z pracodawcami, opiekunami praktyk i studentami. W skład zaproszonych interesariuszy wchodzi przedstawiciele instytucji publicznych związanych z szeroko rozumianą sferą pracy socjalnej, a także przedstawiciele Rady Praktyków powołanej na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych, która jest organem doradczo-konsultacyjnym, mającym wpływ na rozwój strategii WNSiH oraz programy studiów i proces kształcenia. W trakcie takich spotkań opiniowane są także programy studiów oraz praktyk zawodowych. Zagadnienia egzaminu dyplomowego konsultowane są m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Powiatowym Urzędem Pracy w Łomży, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łomży. Taka forma współpracy pozwala studentom zdobyć wiedzę oraz umiejętności, na które aktualnie jest zapotrzebowanie na rynku pracy. Absolwenci kierunku Praca socjalna są przygotowani do wykonywania efektywnej pracy na rzecz społeczeństwa. Dodatkowo dzięki praktykom i stażom, które realizowane są w trakcie procesu kształcenia, a na których program również wpływ miała Rada Praktyków przy WNSiH, potrafią jeszcze bardziej efektywnie wykonywać powierzone im obowiązki.

Natomiast koncepcja kształcenia została wypracowana w oparciu o konsultacje z pracodawcami lokalnego rynku pracy, zarówno wchodzącymi w skład Rady Praktyków, jak i innymi potencjalnymi pracodawcami, na przykład MOPS, GOPS, OIK, PCPR czy WOPiTU.

Coroczne spotkania z członkami Rady Praktyków mają na celu doskonalenie koncepcji kształcenia poprzez spotkania grupowe i konsultacje indywidualne oraz wizyty studyjne członków Rady Praktyków na zajęciach dydaktycznych.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwent kierunku Praca socjalna posiada kompetencje i sprawności niezbędne do realizacji zadań stawianych przed pracownikiem socjalnym:

- dokonywania diagnozy (analizy i oceny) sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup (w tym grup ryzyka) i społeczności lokalnych,
- stosowania metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz ewaluacji podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów w zakresie ograniczonych możliwości (i umiejętności) zdobywania środków utrzymania, dysfunkcji rodziny w pełnieniu zadań opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności, patologii społecznej, nieprzystosowania społecznego i uchodźstwa,
- przywracania lub podtrzymywania właściwych interakcji między jednostkami a społeczeństwem (doskonalenia funkcjonowania społecznego, współpracy ze środowiskami społecznymi),
- pobudzania samozaradności indywidualnej (działań samopomocowych) u osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
- kierowania służbami społecznymi i projektowania społecznego,
- inspirowania zmian społecznych, inicjowania nowych form pomocy osobom i rodzinom oraz powoływania instytucji świadczących pomoc – zwłaszcza w najbliższym środowisku lokalnym.

Absolwenci kierunku nie tylko zdobywają kwalifikacje - wiedzę i doświadczenie niezbędne do działań pomocowych, opiekuńczych czy interwencyjnych, ale wypracowują postawę społeczną gotowości do działań dla dobra innych, niezależnie od tego, czy potrzebna aktywność wiąże się z jego pracą, czy też ma charakter pozazawodowy. Zdobyta wiedza i wzbudzona przez nią wrażliwość społeczna powinny znaleźć ujście zarówno w aktywności podejmowanej w ramach działań prowadzonych w obrębie struktur wspomaganych przez Uczelnię, jak i w środowiskowej działalności absolwenta, w tym w organizowaniu społeczności lokalnej.

W bloku przedmiotów podstawowych skupiona została uwaga na wiedzy i kompetencjach z zakresu filozofii, etyki, antropologii społecznej, a także psychologii, socjologii, ekonomii oraz na metodologii badań społecznych, starając się w ten sposób również przygotować absolwentów kierunku Praca socjalna do studiów II stopnia na kierunkach społecznych i humanistycznych. W trakcie studiów studenci zdobywają obszerną wiedzę pedagogiczną, socjologiczną i psychologiczną potrzebną do zrozumienia mechanizmów kształtujących zachowania ludzi oraz wspierania pożądanych zmian w tych zachowaniach, ale również postaw. Ważnym elementem kształcenia jest wiedza o uwarunkowaniach prawnych, środowiskowych, urzędowo-administracyjnych, a także regulacjach UE dotyczących pracy socjalnej. Ponadto studenci poznają podstawy filozofii, wiedzy ekonomicznej i politologicznej, a także prawa w zakresie regulacji wybranych dziedzin życia, rozumienia

i kompetentnego stosowania przepisów prawnych. Absolwent Pracy socjalnej posiada także interdyscyplinarną wiedzę obejmującą zagadnienia z zakresów wspomnianych wyżej przedmiotów, która pozwoli mu dogłębnie w różnych kontekstach poznać istotę ludzką i procesy społeczne, w których uczestniczy. W procesie kształcenia na kierunku Praca socjalna zwraca się szczególną uwagę na powiązanie wiedzy teoretycznej z praktyką oraz wyrabianie umiejętności wspomagania zmian w relacji jednostka – środowisko społeczne. Absolwent kierunku Praca socjalna ma możliwość poznania języka obcego na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz nabycia umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu szeroko pojętej problematyki społecznej i psychologicznej. Uruchomienie kierunku Praca socjalna w PWSIP w Łomży uzupełniło ofertę uczelni o kierunek społeczno-humanistyczny.

Student Pracy socjalnej nabywa umiejętność rozwiązywania problemów w obszarach rzeczywistości społecznej, w których potrzebna jest profesjonalna pomoc zwłaszcza tam, gdzie występuje niewydolność w funkcjonowaniu jednostkowym i społecznym, m. in. z powodu: ubóstwa, sieroctwa, sieroctwa społecznego, eurosieroctwa, przemocy w rodzinie, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości, bezradności częstokroć dziedziczonej po rodzicach, współczesnych uzależnień (np. od komputera), alkoholizmu, narkomanii, prostytucji, samobójstw, przestępczości, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, migracji i uchodźstwa oraz innych sytuacjach kryzysowych (m.in. klęski żywiołowe, emigracja zarobkowa rodziców, długotrwała choroba w rodzinie).

Absolwent jest przygotowany do pracy w instytucjach takich jak: regionalne ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie i ośrodki pomocy społecznej, a także do pracy: w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w domach pomocy społecznej dla osób starszych oraz w placówkach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, psychicznie i fizycznie, a także w ośrodkach wsparcia, w placówkach dla bezdomnych, alkoholików i narkomanów, w zakładach karnych oraz w organizacjach pozarządowych zajmujących się diagnozowaniem i przeciwdziałaniem wyżej wymienionym problemom.

Absolwenci studiów I stopnia na kierunku Praca socjalna uzyskują tytuł licencjata i kwalifikacje formalne do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, który jest zawodem regulowanym, co oznacza, iż warunki dostępu do zawodu są określone przez prawo (Art. 116 Ustawy z dnia 12 marca 2004. o pomocy społecznej, Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 lipca 2019 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. 2019, poz. 1507; <http://dziennikustaw.gov.pl/du/2019/1507/1>). Od 1 stycznia 2014 roku warunkiem uzyskania uprawnień do wykonywania tego zawodu (kwalifikacji) jest ukończenie studiów co najmniej I stopnia na kierunku praca socjalna lub Kolegium Pracowników Służb Społecznych.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, absolwent Pracy socjalnej spełnia wymagania formalne do podjęcia zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego, a także jako asystent rodziny, wychowawca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, kierownik placówki wsparcia dziennego, wychowawca w placówce wsparcia dziennego, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz jest uprawniony do prowadzenia specjalistycznych usług opiekuńczych (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 nr 149 poz. 887 z późn. zm.), § 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. 2005 nr 189 poz. 1598).

Zmiany demograficzne w naszym kraju, także zauważalne w wymiarze lokalnym, powodują, że systematycznie wzrasta liczba miejsc pracy w szeroko rozumianej pomocy społecznej, zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym oraz w instytucjach tzw. III sektora zajmujących się problematyką polityki i pomocy społecznej. Przemiany

społeczno – kulturowe oraz migracje ludności powodują, że rodziny nie są w stanie (lub nie chcą) samodzielnie zajmować się osobami potrzebującymi, członkami swoich rodzin wymagającymi opieki. Odpowiedzią na te potrzeby są nowopowstające domy dziennego pobytu czy też placówki zapewniające całodobową opiekę, w których mogą znaleźć zatrudnienie absolwenci pracy socjalnej. Mogą oni również prowadzić własną działalność gospodarczą w sferze usług opiekuńczych i socjalnych.

Struktura programu kształcenia na kierunku Praca socjalna wynika z wymagań stawianych przez rynek pracy, z dynamicznych zmian społeczno–kulturowych, tak w wymiarze globalnym, jak i lokalnym oraz z oczekiwań i wymagań pracodawców dotyczących wiedzy i umiejętności absolwentów pracy socjalnej, z wieloletniej tradycji budowania etosu Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, z intensywnych działań na rzecz sprostania wymaganiom stawianym przez jednostki kierunku. Ponadto odpowiada na wyzwania współczesności pod względem zakresu przekazywanej wiedzy i umiejętności przynależnych studiom o charakterze praktycznym.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku Praca socjalna na studiach I stopnia to:

- ciągle podnoszenie poziomu jakości kształcenia oraz doskonalenie oferty edukacyjnej;
- współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
- potencjał kadrowy;
- odpowiedź na zapotrzebowanie na wykwalifikowanych specjalistów z zakresu pracy socjalnej;
- kształcenie specjalistów w zakresie szeroko pojmowanej pomocy społecznej, dysponujących wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi właściwymi do aktualnego rynku pracy;
- dobór oferty edukacyjnej do aktualnych wymogów rynku pracy (o czym świadczą zmiany programów studiów – wprowadzane na podstawie realizacji sondaży diagnostycznych wśród studentów, Rady Praktyków oraz interesariuszy zewnętrznych);
- w zakresie przygotowania modyfikacji programów studiów na kierunku Praca socjalna I-go stopnia odwoływano się do aktualnie obowiązujących międzynarodowych trendów wskazujących na potrzebę interdyscyplinarności i potrzebę zdobywania możliwie szerokiego zakresu wiedzy, dającego możliwość multiperspektywicznego przygotowania studentów (także w zakresie podejścia do rozwiązywania i przeciwdziałania problemom zawodowym).

Przyjęta koncepcja kształcenia koncentruje się na realizacji wysokiej jakości standardów kształcenia, dostosowanych do potrzeb środowiska zewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem regionu województwa podlaskiego. Koncepcja kształcenia pozwala przygotować studentów do podjęcia pracy na rynku krajowym i międzynarodowym. Uwzględnia umiędzynarodowienie kształcenia, wprowadzanie wzorców międzynarodowych w zakresie treści kształcenia oraz form i innowacyjnych metod kształcenia. Podnosi również kwestie doskonalenia kompetencji zawodowych pracowników socjalnych.

Wydział pomaga studentom i absolwentom uczelni w poszukiwaniu pracy i podejmowaniu decyzji, dotyczących rozwoju zawodowego. Pracownicy jednostki zajmują się poradnictwem zawodowym, prowadzą testy predyspozycji zawodowych, pomagają w przygotowaniach do procedur rekrutacyjnych, organizują i prowadzą szkolenia i warsztaty z tematyki poruszania się po rynku pracy, kształtując i rozwijając umiejętności miękkie uczestników spotkań, prowadzą badania sytuacji zawodowej studentów i absolwentów uczelni.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku

Podstawą kształcenia na kierunku Praca socjalna są efekty uczenia się, do których adekwatne są programy studiów. Efekty uczenia się są tożsame z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, w tym z Polską Ramą Kwalifikacji oraz spójne z treściami kształcenia i metodami dydaktycznymi. Ukazane w programach studiów efekty uczenia się zostały utworzone w wyniku współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w oparciu o analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z oczekiwaniami rynku pracy.

Procedura ich przygotowania opiera się na przyporządkowaniu do nich przedmiotów i treści kształcenia. Matryce efektów uczenia się zawierają całość efektów wraz z przyporządkowaniem ich do poszczególnych przedmiotów. W programach studiów kładzie się nacisk na szczególnie ważne umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Ich struktura jest spójna i logicznie powiązana. Pozwala osiągnąć wszystkie zamierzone efekty uczenia się.

Studenci Pracy socjalnej w toku studiów nabywają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne ściśle związane z wymaganiami zawodu pracownik socjalny. W największym stopniu poszerzają wiedzę pedagogiczną, socjologiczną i psychologiczną potrzebną do zrozumienia mechanizmów kształtujących zachowania ludzi oraz wspierania pożądanych zmian w tych zachowaniach i postawach. Zdobywają wiedzę z zakresu nauk prawnych czy medycznych. Jednocześnie dzięki zdobywanym równolegle umiejętnościom, posiadaną wiedzę potrafią wykorzystać do diagnozowania przyczyn, przebiegu i uwarunkowań problemów społecznych (ze szczególnym uwzględnieniem problemów bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, psychologicznych) na poziomie lokalnym i regionalnym. Absolwent pracy socjalnej potrafi także prognozować skutki tych procesów i zjawisk społecznych, także w odniesieniu do poszczególnych grup społecznych, rodzin i osób. Zdobyte podczas studiów umiejętności pozwalają identyfikować i rozwiązywać złożone nietypowe problemy pojawiające się w obszarach rzeczywistości społecznej (związane z sytuacją ekonomiczną, polityczną, społeczną i kondycją psychiczną człowieka) właściwie dobierając źródła wiedzy, wnikliwie analizując informacje i dokonując ich oceny.

Absolwenci potrafią dokonać diagnozy (analizy i oceny) sytuacji i zjawisk będących przyczyną trudnego położenia jednostek, grup (w tym grup ryzyka) i społeczności lokalnych. Dzięki nabytej podczas studiów umiejętności dokonywania doboru metod, technik i narzędzi w pracy socjalnej podejmują działania z zakresu problematyki marginalizacji społecznej oraz działalności pożytku publicznego, struktury i organizacji pomocy społecznej, form działalności samopomocowej i instytucjonalnej ukierunkowanej na nawiązywanie właściwych stosunków międzyludzkich, podniesienie jakości życia oraz rozwiązywanie kwestii społecznych. Absolwenci kierunku potrafią prawidłowo rozpoznawać, analizować i oceniać zjawiska wskazujące na potrzebę uzyskania świadczeń z pomocy społecznej oraz stosować obowiązujące procedury administracyjne i zasady ustalania prawa do świadczeń społecznych oraz kryteria ich przyznawania. Ponadto zdobywają umiejętności, które pozwalają efektywnie komunikować się, rozwiązywać konflikty a przede wszystkim podejmować skuteczne interwencję w sytuacjach kryzysowych.

Studenci Pracy socjalnej nabywają umiejętność planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz pracy w zespole. Wypracowują postawę społeczną gotowości do działań dla dobra innych, niezależnie od tego, czy potrzebna aktywność wiąże się z jego pracą czy też ma charakter pozazawodowy. Absolwent kierunku Praca socjalna ma możliwość poznania

języka obcego na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz nabycia umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu szeroko pojętej problematyki społecznej i psychologicznej. Posługuje się językiem obcym w zakresie pracy socjalnej na poziomie odpowiadającym wymaganiom określonym dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Uzyskiwane przez studentów efekty uczenia się były dynamicznie aktualizowane, tak by studenci potrafili bez problemu sprostać aktualnym wymaganiom rynku pracy. Absolwenci kierunku Praca socjalna są obecnie zatrudnieni w wielu instytucjach pomocy społecznej w naszym regionie, a informacja zwrotna uzyskiwana przez Uczelnię potwierdza, że dzięki uzyskanym kwalifikacjom potrafią sprostać wyzwaniom zawodu i są efektywnymi pracownikami.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. doboru kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia,*
- 2. doboru metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,*
- 3. zakresu korzystania z metod i technik kształcenia na odległość,*
- 4. dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia,*
- 5. harmonogramu realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,*
- 6. doboru form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych),*
- 7. programu i organizacji praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk,*
- 8. doboru treści i metod kształcenia, form, liczebności grup studenckich w odniesieniu do zajęć lub grup zajęć, na których studenci osiągają efekty uczenia się prowadzące o uzyskania kompetencji inżynierskich, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,*
- 9. spełnienia reguł i wymagań w zakresie programu studiów sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy

właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia

Przyjęty praktyczny profil studiów na kierunku Praca socjalna oraz determinowane nimi programy studiów, mają służyć realizacji podstawowego założenia leżącego u podstaw misji Uczelni, którym jest kształcenie praktyków. Kształcenie ma dawać Absolwentom niezbędną wiedzę z zakresu funkcjonowania pomocy społecznej i jej otoczenia społeczno-gospodarczego. Przede wszystkim jednak Studenci mają nabyć umiejętności praktyczne, które są wykorzystywane i niezbędne w pracy zawodowej. Stąd też na te właśnie kompetencje został położony nacisk w programach studiów. Służyć temu mają m.in.: rodzaj, wymiar i miejsce odbywania praktyk zawodowych, sposób realizacji zajęć dydaktycznych (duża liczba zajęć ćwiczeniowych, wyjścia studyjne do instytucji pomocy społecznej) oraz zaangażowanie do ich prowadzenia osób posiadających doświadczenie praktyczne, czy też wymogi dotyczące przygotowywania prac dyplomowych (które muszą wykazywać aspekty praktyczne i być związane z funkcjonowaniem pomocy społecznej oraz z miejscem odbywania praktyk zawodowych). Kluczowe treści kształcenia mają na celu przygotowanie Absolwenta do wejścia na lokalny i ogólnopolski rynek pracy.

Podstawowym celem kształcenia na kierunku Praca socjalna jest przekazanie studentom najaktualniejszej i jednocześnie praktycznej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz kształtowanie myślenia o jej przydatności i skuteczności w rozwiązywaniu problemów społecznych. Tym samym studentów przygotowuje się do podjęcia pracy w roli samodzielnych, wykwalifikowanych pracowników socjalnych, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, tj. regionalnym ośrodku polityki społecznej, powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodku pomocy społecznej, domu pomocy społecznej, placówce specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodku wsparcia i ośrodku interwencji kryzysowej a także innych instytucjach, a w szczególności w jednostkach organizacyjnych właściwych w sprawach zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, szpitalach, zakładach karnych, podmiotach ekonomii społecznej, organizacjach pozarządowych i podmiotach realizujących zadania określone w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (organizatorach rodzinnej pieczy zastępczej, placówkach wsparcia dziennego, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, ośrodkach adopcyjnych i innych podmiotach, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej).

Konsekwencją tak określonego celu kształcenia jest dobór odpowiednich treści programowych. Podstawową dziedziną kształcenia realizowaną na studiach I stopnia są nauki społeczne. Z uwagi na kierunek studiów są to przede wszystkim dyscypliny: nauki socjologiczne, pedagogika, psychologia oraz nauki o polityce i administracji. Uzyskanie kwalifikacji pierwszego stopnia jest także uzależnione od zdobycia kompetencji w innej dziedzinie – nauk humanistycznych. Wskazane obszary i dziedziny kształcenia niezbędne dla uzyskania kwalifikacji I stopnia uwzględnione są, adekwatnie do zakładanych efektów uczenia się, w programie studiów.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Metody kształcenia wykorzystywane na kierunku Praca socjalna są ściśle powiązane z realizowanymi efektami uczenia się, pozwalając tym samym na zdobycie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Wymiar samodzielnej pracy studentów (samodzielne przygotowanie do egzaminu i ćwiczeń, zapoznanie z literaturą), liczba godzin i przypisane temu punkty ECTS zostały określone w kartach zajęć (sylabusach). W toku nauczania stosowane są zróżnicowane narzędzia i metody kształcenia umożliwiające studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim, takie jak: wykład (często z prezentacją multimedialną), ćwiczenia (wraz z wykorzystaniem metod aktywizujących umożliwiającym studentom pracę indywidualną oraz grupową), studium przypadku, debata, dyskusja oraz dostosowane do indywidualnych potrzeb studentów konsultacje.

Program studiów I stopnia kierunku Praca socjalna jest spójny z misją i strategią Uczelni oraz Strategią Rozwoju Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży na lata 2018-2020 plus. Przyjęty praktyczny profil studiów oraz determinowany nim program zajęć, służyć mają realizacji podstawowego założenia leżącego u podstaw misji Uczelni, którym jest kształcenie praktyków.

W ramach studiów w planie obowiązującym od roku akademickiego 2018/2019 studenci realizują przedmiot „Technologia informacyjno-komunikacyjna” w wymiarze 30 godzin dydaktycznych, co pozwala na zapoznanie się i praktyczne wykorzystywanie najnowszych rozwiązań w sferze komunikacji i przekazywania informacji. Ponadto studenci zdobywają kompetencje językowe na poziomie B2, uczestnicząc w 6 semestrach zajęć z języka angielskiego.

Program studiów na kierunku Praca socjalna, studia I stopnia, realizowany jest w określonych obszarach stanowiących grupy zajęć. Kryteriami wyróżnienia poszczególnych grup zajęć jest ogólny lub szczegółowy przedmiot kształcenia; charakter przedmiotu: ogólnouczelniany, podstawowy, kierunkowy lub uzupełniający; forma realizacji zajęć (akademicka, praktyczna lub mieszana).

Tabela 3. Grupy zajęć na kierunku Praca socjalna studiów I stopnia od roku akademickiego 2019/2020

NAZWA GRUPY ZAJĘĆ	PRZEDMIOTY lub ZAJECIA WCHODZĄCE W SKŁAD GRUPY ZAJĘĆ (semestr)	pkt. ECTS
M_1 Przedmioty ogólnouczelniane 4 pkt. ECTS	Przedmiot ogólnouczelniany I (2)	2
	Przedmiot ogólnouczelniany II (5)	2
	Wychowanie fizyczne (1,2)	0
RAZEM		4
M_2 Przedmioty podstawowe 31 pkt. ECTS	Socjologia (1)	3
	Wprowadzenie do psychologii (1)	3
	Pedagogika (1)	3
	Podstawy ekonomii i zarządzania (1)	2
	Pedagogika opiekuńczo-społeczna (2)	3
	Metodologia badań społecznych (2)	3
	Technologia informacyjno-komunikacyjna (2)	2
	Psychologia zachowań społecznych (2)	3
	Metody badań społecznych (3)	3
	Podstawy wiedzy o rozwoju biopsychicznym człowieka w cyklu życia (3)	2
	Prawa człowieka (3)	2

	Etyka w pracy pracownika socjalnego (5)	2
RAZEM		31
M_3 Przedmioty kierunkowe 44 pkt. ECTS	Wprowadzenie do pracy socjalnej (1)	3
	Organizacja pomocy społecznej (1)	3
	Polityka społeczna (1)	2
	Organizacje pozarządowe w systemie pomocy społecznej (1)	2
	Metodyka pracy socjalnej (3)	3
	Interwencja kryzysowa (2)	3
	Prawo i procedura administracyjna w pomocy społecznej (2)	3
	Rynek pracy/Zarządzanie personelem w instytucjach pomocy społecznej (2)	2
	Problemy i zagrożenia społeczne/Pomoc postpenitencjarna (3)	3
	Warsztat pracy pracownika socjalnego (2)	3
	Sytuacja socjalna i problemy społeczno-kulturowe niepełnosprawnych/Praca z osobami z niepełnosprawnością i ich rodzinami (3)	2
	Poradnictwo (3)	4
	Superwizja w pracy socjalnej (6)	3
	Opracowanie i wdrożenie projektu socjalnego (6)	3
	Ewaluacja projektu socjalnego (6)	3
Zabezpieczenie społeczne/ Pomoc społeczna w systemie zabezpieczenia społecznego (6)	2	
RAZEM		44
M_4 Przedmioty uzupełniające 52 pkt. ECTS	Język obcy (1, 2, 3, 4)	8
	Komunikacja społeczna w pracy socjalnej (1)	2
	Ochrona własności intelektualnej (1)	2
	Wykluczenie społeczne (1)	3
	Przestępczość i niedostosowanie/Agresja i przemoc we współczesnym społeczeństwie (2)	2
	Wielokulturowość w pomocy społecznej/Problemy osób powracających z zagranicy (2)	2
	Wykład monograficzny (3, 4, 5, 6)	9
	Pedagogika społeczna (3)	2
	Zróżnicowanie i nierówności społeczne/ Marketing działań pomocy społecznej (3)	2
	Starość i procesy starzenia w pracy pracownika socjalnego /Asystent osoby starszej i niepełnosprawnej (3)	3
	Sytuacja socjalna i problemy społeczno-kulturowe migrantów/Społeczne aspekty samorządu terytorialnego (4)	2
	Socjologia rodziny/Problemy współczesnej rodziny (4)	3
	Rozwiązywanie problemów społecznych/Praca socjalna z osobami bezdomnymi i streetworking (4)	2
	Społeczne uwarunkowania edukacji dorosłych (3)	2
	Problemy uzależnień/Zagrożenia cywilizacyjne (6)	3
Współczesne społeczeństwo polskie/Dylematy społeczne w ponowoczesności (6)	2	
Pomoc rodzinie dysfunkcyjnej/Rodziny wieloprotblemowe w systemie pomocy społecznej (6)	3	
RAZEM		52
M_5	Praktyka zawodowa – kierunkowa (4)	15

Praktyki 34 pkt ECTS	Praktyka zawodowa – dyplomowa (5)	19
	RAZEM	34
M_6 Przygotowanie dyplomowej 15 pkt. ECTS	pracy Seminarium dyplomowe (4, 5, 6)	15
	RAZEM	15
ŁĄCZNIE		180

(...) semestr, na którym realizowany jest przedmiot xxx/yyy zajęcia, spośród których wyboru dokonuje student

Liczba godzin dydaktycznych na kierunku studiów Praca socjalna, na studiach pierwszego stopnia wynosi na studiach stacjonarnych łącznie 2.355 godzin, a na studiach niestacjonarnych łącznie 1.684 godziny, w tym w obydwu trybach po 720 godzin praktyk. Liczba punktów ECTS wynosi łącznie w obydwu trybach po 180.

Na studiach stacjonarnych zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia przypisano 93 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych 51,67 %.

Zajęciom, których wyboru dokonuje student przypisanych jest łącznie 33 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych 18,33 %.

Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym w przypadku studiów stacjonarnych wynosi 52,24%.

Zajęciom ogólnouczeniowym niezwiązanym z kierunkiem studiów przypisano łącznie 4 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych 2,2 %.

Zajęciom z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty uczenia się dla określonego kierunku, poziom i profilu kształcenia przypisanych jest łącznie 31 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych 17,22 %.

Zajęciom z obszaru nauk społecznych przypisano łącznie 169,11 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych 93,95%. Dyscyplinie ekonomia i finanse – 7,33 pkt. ECTS – 4,07%, dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości – 14,87 pkt. ECTS – 8,26%, dyscyplinie nauki socjologiczne – 29,09 pkt. ECTS – 16,16%, dyscyplinie nauki prawne – 19,46 pkt. ECTS – 10,81%, dyscyplinie psychologia – 27,41 pkt. ECTS – 15,23%, dyscyplinie pedagogika – 30,98 pkt. ECTS – 17,21%, dyscyplinie nauki o polityce i administracji – 25,33 pkt. ECTS – 14,07%, dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach – 14,65 pkt. ECTS – 8,14%.

Zajęciom z obszaru nauk humanistycznych przypisano łącznie 8,37 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 4,65%. Dyscyplina językoznawstwo – 3,76 pkt. ECTS – 2,09%, dyscyplina filozofia – 4,61 pkt. ECTS – 2,56%.

Zajęciom z obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu przypisano łącznie 2,52 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych 1,40%. Dyscyplina nauki medyczne – 2,52 pkt. ECTS – 1,40%.

Spośród zajęć ogólnouczeniowych zajęciom z wychowania fizycznego nie przypisano pkt. ECTS.

Spośród zajęć ogólnouczeniowych zajęciom z języka obcego przypisano 8 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych 4,44%.

Praktykom zawodowym, przypisano 34 pkt. ECTS co stanowi 18,89% ECTS przewidzianych programem studiów stacjonarnych.

Na studiach niestacjonarnych zajęciom wymagającym bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia przypisano 93 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 51,67%.

Zajęciom, których wyboru dokonuje student przypisanych jest łącznie 33 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych, jak i stacjonarnych 18,33 %.

Procentowy udział punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym w przypadku studiów niestacjonarnych wynosi 52,24 %.

Zajęciom ogólnouczeniowym niezwiązanym z kierunkiem studiów przypisano łącznie 4 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 2,2 %.

Zajęciom z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty uczenia się dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia przypisanych jest łącznie 31 pkt ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 17,22 %.

Zajęciom z obszaru nauk społecznych przypisano łącznie 169,11 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 93,95%. Dyscyplinie ekonomia i finanse – 7,33 pkt. ECTS – 4,07%, dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości – 14,87 pkt. ECTS – 8,26%, dyscyplinie nauki socjologiczne – 29,09 pkt. ECTS – 16,16%, dyscyplinie nauki prawne – 19,46 pkt. ECTS – 10,81%, dyscyplinie psychologia – 27,41 pkt. ECTS – 15,23%, dyscyplinie pedagogika – 30,98 pkt. ECTS – 17,21%, dyscyplinie nauki o polityce i administracji – 25,33 pkt. ECTS – 14,07%, dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach – 14,65 pkt. ECTS – 8,14%.

Zajęciom z obszaru nauk humanistycznych przypisano łącznie 8,37 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 4,65%. Dyscyplina językoznawstwo – 3,76 pkt. ECTS – 2,09%, dyscyplina filozofia – 4,61 pkt. ECTS – 2,56%.

Zajęciom z obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu przypisano łącznie 2,52 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 1,40%. Dyscyplina nauki medyczne – 2,52 pkt. ECTS – 1,40%.

Spośród zajęć ogólnouczeniowych zajęciom z języka obcego przypisano 8 pkt. ECTS, co stanowi w odniesieniu do ogólnej liczby pkt. ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych 4,44%.

Praktykom zawodowym, przypisano 34 pkt. ECTS co stanowi 18,89% ECTS przewidzianych programem studiów niestacjonarnych.

2.3 Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Kierunek Praca socjalna nie prowadzi kształcenia na odległość. Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane w procesie kształcenia studentów, którzy kontaktują się z prowadzącymi zajęcia wykorzystując technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) i w ramach tych kontaktów zachodzi interakcja: wykładowcy przekazują materiały i zagadnienia do wykonania projektów czy ćwiczeń, a studenci wykonują określone prace.

Ponadto obecnie (z racji na fakt, że na innych Wydziałach PWSiP w Łomży wykorzystuje się system zdalnej edukacji oparty na platformie Moodle, dostępny w domenie <https://estudia.pwsip.edu.pl/> do udostępniania danych edukacyjnych studentom, gromadzenia

ich prac okresowych oraz realizacji testów i zaliczeń) rozważa się możliwość stopniowego wdrażania kształcenia na odległość w formie e-learningu. Wprowadzenie tego systemu wymaga dokładnego rozpoznania potrzeb i umiejętności studentów jak i pracowników naukowo-dydaktycznych.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

W celu rozpoznania i zaspokajania indywidualnych potrzeb, studenci mają prawo studiowania według indywidualnego toku studiów (ITS) oraz indywidualnej organizacji studiów (IOS) na zasadach określonych w § 12 i 13 Regulaminu Studiów PWSiP przyjętego Uchwałą Senatu z dn. 27.04.2017 r. Studenci mają również prawo do realizacji części programu studiów w innej uczelni krajowej lub zagranicznej w ramach programów realizowanych przez PWSiP, takich jak Erasmus+. Studia te nie mogą trwać dłużej niż dwa semestry w ciągu całego toku studiów.

Studenci będący osobami niepełnosprawnymi mogą zwracać się do opiekuna roku, Dziekana Wydziału, Dziekanatu Wydziału, Działu Kształcenia i Spraw Studenckich o poradę, informację i pomoc odnośnie konkretnego wsparcia (dostosowania do ich potrzeb i rodzaju niepełnosprawności) w trakcie trwania studiów. Przysługuje im m.in. na ich wniosek:

- zmiana formy egzaminów i zaliczeń na dostosowaną do możliwości studenta,
- zmiana warunków uczestnictwa w zajęciach,
- indywidualna organizacja studiów (IOS), o której mowa w § 13 Regulaminu Studiów,
- uczestnictwo w zajęciach asystenta osoby niepełnosprawnej,
- wykonanie materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do jego potrzeb i możliwości, np. druk powiększony,
- indywidualne warunki korzystania ze zbiorów bibliotecznych i systemów informatycznych Uczelni,
- udział w zajęciach sportowych, dostosowanych do możliwości fizycznych zamiast zwykłych zajęć z wychowania fizycznego lub zaliczenia zajęć na podstawie innych form aktywności fizycznej np. rehabilitacji,
- stworzenie warunków umożliwiających im studiowanie na zasadzie równych szans w stosunku do pozostałych studentów.

Zagadnienie zostało szczegółowo opisane w kryterium 8.1 i 8.2.

2.5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Aktualny harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć

Plan studiów realizowanych w formie stacjonarnej obejmuje łącznie 2.355 godz., w tym: 1.635 godz. zajęć w typowych formach dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, seminaria, laboratoria) oraz 720 godz. praktyk zawodowych.

Poprzednie plany studiów w Załącznikach nr 2 Część 1b i nr 2 Część 1c.

Poniżej w tabelach przedstawiono zestawienie grup zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych Praca socjalna I stopnia.

Tabela 4. Zestawienie tabelaryczne grup zajęć na studiach stacjonarnych I stopnia kierunku: Praca socjalna określonych w Programie studiów 2019/2020

Lp.	Grupy zajęć	Godziny razem	Liczba godzin, wyszczególnienie		Liczba punktów ECTS
			Wykłady	Ćwiczenia/ laboratoria/ seminarium/ praktyka zawodowa	
1.	Przedmioty ogólnouczelniane	120	60	60	4
2.	Przedmioty kierunkowe podstawowe	335	145	190	31
3.	Przedmioty kierunkowe szczegółowe	485	175	310	44
4.	Przedmioty uzupełniające	560	220	340	52
5.	Praktyki	720	0	720	34
6.	Przygotowanie pracy dyplomowej	135	0	135	15
Razem:		2.355	600	1.755	180

Tabela 5. Zestawienie tabelaryczne grup zajęć na studiach niestacjonarnych I stopnia kierunku: Praca socjalna określonych w Programie studiów 2019/2020

Lp.	Grupy zajęć	Godziny razem	Liczba godzin, wyszczególnienie		Liczba punktów ECTS
			Wykłady	Ćwiczenia/ laboratoria/ seminarium/ praktyka zawodowa	
1.	Przedmioty ogólnouczelniane	36	36	0	4
2.	Przedmioty kierunkowe podstawowe	203	88	115	31
3.	Przedmioty kierunkowe szczegółowe	301	107	194	44
4.	Przedmioty uzupełniające	342	132	210	52
5.	Praktyki	720	0	720	34
6.	Przygotowanie pracy dyplomowej	82	0	82	15
Razem:		1.684	363	1.321	180

2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)

Formy zajęć oraz liczebność grup studenckich określone są w załączniku nr 1 do Uchwały Senatu PWSiIP w Łomży Nr 61/2018 z dnia 14.09.2018 r. w sprawie: *zmiany Uchwały Nr 71/2017 r. z dnia 12.10.2017 r. w sprawie zasad ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich*

zatrudnionych w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży oraz warunków jego obniżania i zasad obliczania – w zakresie wymiaru zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich.

Zgodnie z treścią § 3 wyżej wskazanego załącznika do Uchwały Senatu PWSliP w Łomży Nr 61/2018 zajęcia mogą być prowadzone w następujących formach:

1. Wykłady,
2. Ćwiczenia,
3. Ćwiczenia laboratoryjne, laboratoria, pracownie specjalistyczne, projekty,
4. Proseminaria,
5. Seminaria dyplomowe,
6. Lektoraty języków obcych, ćwiczenia językowe,
7. Zajęcia wychowania fizycznego,
8. Ćwiczenia specjalnościowe i specjalizacyjne,
9. Ćwiczenia sprawnościowe,
10. Obozy,
11. Zajęcia praktyczne,
12. Ćwiczenia praktycznej nauki zawodu,
13. Seminaria,
14. Konwersatoria.

Na kierunku Praca socjalna zajęcia realizowane są w różnych formach. Aby stworzyć większe możliwości kształtowania i weryfikacji zakładanych efektów uczenia się przywiązuje się dużą wagę do aktywnych form zajęć. Obok wykładów realizowane są takie formy jak: ćwiczenia, ćwiczenia w laboratoriach komputerowych, seminaria. Ćwiczenia prowadzone są w grupach, których liczebność nie przekracza 35 osób. Zajęcia w laboratoriach komputerowych odbywają się w grupach liczących do 15 osób. Seminaria dyplomowe w grupach do 15 osób. Osoby prowadzące seminarium na danym roku są zarazem opiekunami merytorycznymi praktyk.

Podjęmowane są też starania, aby w miarę możliwości formę tradycyjnego wykładu zastępować wykładem z elementami wykładu konwersatoryjnego. Również zwiększać możliwości aktywizacji studentów we wszystkich formach zajęć, dzięki wyposażeniu zarówno sal wykładowych, jak i też ćwiczeniowych oraz laboratoryjnych w sprzęt multimedialny. Pozwala to na prezentowanie przez prowadzących treści programowych w sposób bardziej czytelny i atrakcyjny. Stwarza to również lepsze warunki do prezentowania zdobywanej wiedzy i kompetencji oraz ćwiczenia umiejętności kierunkowych przez studentów.

Zgodnie z § 4 wyżej wskazanego załącznika do Uchwały Senatu PWSliP w Łomży Nr 61/2018 ustalono następującą liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych w odniesieniu do:

1. ćwiczeń: 25-35 osób;
2. seminarium dyplomowych: 10-15 osób;
3. laboratoriów: 12-15 osób.

W zakresie organizacyjnym rok akademicki podzielony jest na dwa semestry. Studentów obowiązuje semestralny system rozliczania. Jeżeli w skład przedmiotu wchodzi odrębnie oceniane formy zajęć składowych, ocena z przedmiotu obliczana jest w sposób określony przez koordynatora przedmiotu. Koordynator sporządza sylabus i jest odpowiedzialny za realizację treści programowych i założonych efektów uczenia się.

Wyniki zaliczeń i egzaminów wpisywane są do elektronicznego systemu USOS (Uczelniany System Obsługi Studenta) i do karty okresowych osiągnięć studenta. Zgodnie z Regulaminem Studiów PWSliP w Łomży dokumentowanie przebiegu studiów dokonywane jest w protokole tworzonym w systemie USOSweb. System USOS jest wykorzystywany jako

narzędzie pozwalające dokonywać wyborów przewidzianych do realizacji w programie studiów wykładów ogólnouczeniowych. Przewiduje się także możliwość wykorzystania systemu USOS jako narzędzia przy wyborze grup zajęć specjalnościowych, wykładów do wyboru oraz seminariów. Jest to o tyle istotne, że System USOS stanowi ważny element Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ułatwia on przekazywanie informacji i komunikację między prowadzącymi zajęcia i studentami, co czyni cały proces bardziej transparentnym.

Metody kształcenia

Metody kształcenia stosowane przez wykładowców i inne osoby prowadzące zajęcia zależą w głównej mierze od zakładanych efektów uczenia się. Można podać tu kilka przykładów - w zakresie wiedzy stosowane są metody np.: wykład, prezentacja, pokaz, objaśnienie, dyskusja, seminaria, w zakresie umiejętności to np.: ćwiczenia, projekty, realizacja praktycznych zadań, w zakresie kompetencji społecznych np.: obserwacja, wywiad, ankieta, dyskusja. Podczas realizacji praktyk studenckich opiekunowie z ramienia zakładu pracy najczęściej stosują obserwację.

Stosowane metody kształcenia są dostosowane do utworzenia, poprzez realizację planu studiów, profilu absolwenta, w którym zakłada się, że studentów przygotowuje się do podjęcia pracy w roli samodzielnych, wykwalifikowanych pracowników socjalnych, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w instytucjach zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, szpitalach, zakładach karnych, organizacjach pozarządowych, podmiotach ekonomii społecznej i jednostkach realizujących zadania zawarte w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Tego rodzaju umiejętności powinny pozwolić absolwentowi poradzić sobie z zadaniami i problemami na jakie napotka w pracy zawodowej. Są one związane z:

- kształtowaniem umiejętności rozumienia rzeczywistości społecznej,
- kształtowaniem empatii i aktywnej postawy wobec problemów społecznych,
- kształtowaniem etycznej postawy w pracy i w życiu,
- kształtowaniem zaangażowania i poczucia odpowiedzialności osobistej za społeczeństwo i decyzje podejmowane w środowisku pracy,
- kształtowaniem umiejętności niezbędnych do komunikacji interpersonalnej i społecznej,
- kształtowaniem umiejętności pozyskiwania, selekcjonowania oraz przetwarzania i przekazywania informacji z wykorzystaniem różnych źródeł,
- kształceniem absolwenta działającego aktywnie samodzielnie i w grupie,
- kształtowaniem i rozwijaniem u studentów poczucia konieczności uczenia się przez całe życie oraz potrzeby planowania własnego rozwoju zawodowego,
- wzmacnianiem potrzeby samorealizacji zwłaszcza w zakresie pracy socjalnej,

a także przygotowaniem studentów do podjęcia uzupełniających studiów drugiego stopnia, kończących się uzyskaniem tytułu magistra oraz do kontynuowania kształcenia na studiach podyplomowych.

2.7. Programy i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk

Praktyki dla studentów Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży realizowane na kierunku Praca socjalna stanowią integralną część planu studiów oraz procesu kształcenia. Praktyki studenckie reguluje §28 Regulaminu studiów Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, a także Regulamin praktyki

zawodowej Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych. Zgodnie z obowiązującymi regulaminami:

- Praktyki zawodowe stanowią integralną część programu studiów. Brak zaliczenia praktyki jest traktowany na równi z brakiem zaliczenia każdego innego przedmiotu.
- Programy praktyk dla danego kierunku studiów opracowuje Kierownik Katedry/Zakładu w porozumieniu z Wydziałową Radą Praktyków.
- Formy i miejsca odbywania praktyk zawodowych i zajęć praktycznych ustala powołany przez Dziekana Opiekun praktyk.
- Praktyki odbywają się w oparciu o umowę o realizację praktyk z wybranymi jednostkami organizacyjnymi, zwanymi „Zakładami pracy”. Do podpisania umowy na realizację praktyki w imieniu Uczelni upoważniony jest Koordynator praktyk zawodowych, wyznaczony przez Dziekana.
- Zaliczenia praktyki dokonuje Opiekun praktyk na podstawie określonych w programie studiów wymogów warunkujących uzyskanie efektów uczenia się przewidzianych programem praktyki.
- Dziekan lub upoważniony przez niego Opiekun praktyk na wniosek studenta może zaliczyć, jako praktykę lub część praktyki wykonywaną przez niego, udokumentowaną pracę zawodową lub inną działalność, jeśli zostały osiągnięte efekty uczenia się przewidziane dla tej praktyki w programie studiów.

Szczegółowe zasady realizacji praktyk określa aktualnie Regulamin Praktyki Zawodowej na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSliP w Łomży, przy czym studenci rozpoczynający cykl kształcenia od roku akademickiego 2014/2015 odbywali praktykę zgodnie z planem studiów na kierunku Praca socjalna i Regulaminem praktyk zawodowych na kierunku Praca socjalna realizowanym w Instytucie Społeczno–Humanistycznym PWSliP w Łomży zatwierdzonym Uchwałą Senatu nr 58/2014 z dnia 07.07.2014r. Praktyki trwały 3 miesiące, w łącznym wymiarze 480 godzin (8 godzin dydaktycznych dziennie x 12 tygodni): w trakcie II semestru (6 tygodni – 240 godzin) i w trakcie IV semestru (6 tygodni – 240 godzin).

Wprowadzono zmiany związane z zaleceniami pokontrolnymi PAKA z roku 2014 poprzez wypracowanie nowego ramowego programu praktyk na kierunku Praca socjalna (Załącznik nr 4). Wprowadzenie do programu studiów praktyki dzielonej zamiast 12 – tygodniowej praktyki ciągłej jest wynikiem pracy nad modernizacją programu studiów na kierunku praca socjalna (uwzględnia uwagi oraz zalecenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej po wizytacji dokonanej w dniach 28 lutego – 1 marca 2014 roku na kierunku „praca socjalna” dotyczące czasu, formy i programu praktyk).

W roku akademickim 2016/2017 i 2017/2018 wyróżniają się studenci kierunku Praca socjalna studiów stacjonarnych i niestacjonarnych mieli możliwość odbycia 6–miesięcznych płatnych praktyk zawodowych w ramach pilotażowego projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego o charakterze koncepcyjnym „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” realizowanego w ramach III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Program praktyk odbywanych w ramach tego projektu przez studentów kierunku Praca socjalna był zgodny z programem studiów kierunku Praca socjalna oraz Regulaminem praktyk pilotażowych realizowanych w ramach projektu: program praktyk zawodowych w państwowych wyższych szkołach zawodowych.

W związku ze zmianami struktury organizacyjnej PWSliP w Łomży od roku akademickiego 2017/2018 kierunek Praca socjalna jest realizowany na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSliP w Łomży. Zasady organizacji praktyk zawodowych

określa Regulamin zatwierdzony Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych z dnia 6 grudnia 2017 r. nr 37/2017 w sprawie Regulaminu praktyk zawodowych na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych.

Od roku akademickiego 2018/2019 w programie studiów dla kierunku Praca socjalna na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym przewidziano praktyki zawodowe w wymiarze 720 godzin, co odpowiada 34 punktom ECTS. Praktyki zawodowe na kierunku Praca socjalna ze względu na specyfikę kierunku będą realizowane w trybie dzielonym, z podziałem na praktykę kierunkową w IV semestrze (300 godzin) i dyplomową w V semestrze studiów (420 godzin). Program ten obowiązuje studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia od roku akademickiego 2018/2019.

Semestr	Rodzaj praktyki zawodowej	Czas trwania	Ilość punktów ECTS	Forma zaliczenia
IV	ETAP I: Praktyka kierunkowa	300 godz.	15	Zaliczenie na ocenę
V	ETAP II: Praktyka dyplomowa	420 godz.	19	Zaliczenie na ocenę

Praktyki odbywają się w oparciu o umowę o realizację praktyk z wybranymi jednostkami organizacyjnymi, zwanymi dalej „zakładami pracy”. Do podpisania umowy o realizację praktyki w imieniu Uczelni upoważniony jest Koordynator praktyk zawodowych, wyznaczony przez Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych. Student we własnym zakresie poszukuje zakładu pracy, w którym odbędzie praktykę. Stanowi to istotny element realizacji jednego z podstawowych celów praktyki – przygotowanie do samodzielności zawodowej. Studenci zobowiązani są do uczestniczenia w spotkaniach dotyczących organizacji praktyk w terminie i miejscu wyznaczonym przez Koordynatora praktyk zawodowych i do zapoznania się z Regulaminem praktyk.

Program praktyki opracowuje Kierownik Zakładu Badań Społecznych w porozumieniu z Wydziałową Radą Praktyków. Student realizuje praktykę zgodnie z programem zapoznając się ze sposobem funkcjonowania zakładu pracy, uczestniczy w miarę możliwości w bieżących zadaniach przez niego realizowanych oraz podejmuje pod nadzorem opiekuna zakładowego praktyk samodzielne działania zawodowe. W trakcie trwania praktyki student prowadzi Dziennik praktyk, który zawiera informację o miejscu i czasie trwania praktyki wraz z określoną liczbą godzin, zadaniami jednostki organizacyjnej, opisem czynności realizowanych każdego dnia przez studenta, potwierdzonych oceną postawy studenta w czasie praktyki, wystawioną przez opiekuna zakładowego praktyk lub Kierownika poświadczoną podpisem wraz z pieczęcią jednostki organizacyjnej.

Praktyki stanowią integralną część programu studiów studentów na kierunku Praca socjalna. Głównym ich celem jest zapoznanie studenta z działalnością instytucji/organizacji ze szczególnym uwzględnieniem jej funkcjonowania, a także opanowanie umiejętności stosowania posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu konkretnych problemów praktycznych, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z potencjalnymi pracodawcami, poznanie zadań i sposobu funkcjonowania różnego rodzaju podmiotów, instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz wykształcenie umiejętności identyfikowania pojawiających się problemów w działalności pomocowej. Zadaniem praktyki zawodowej jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką, umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania informacji, kształtowania umiejętności i zdobywania doświadczenia, które posłużą osiągnięciu kompetencji absolwenta kierunku Praca socjalna.

Praktyka ma pomóc w praktycznym zastosowaniu wiedzy oraz zdobyciu nowych umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej.

Szczegółowe cele praktyki to:

- Poszerzenie, pogłębienie i weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów i wykorzystanie jej w działalności praktycznej, w szczególności wiedzy dotyczącej procedur, form oferowanego wsparcia, metod, technik i narzędzi wykorzystywanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz innych instytucjach działających w sferze szeroko rozumianej pomocy społecznej;
- Nabycie umiejętności właściwego dobierania metod, technik i innych rozwiązań w celu projektowania działań społecznych i generowania sposobów rozwiązywania konkretnych problemów społecznych;
- Nabycie kompetencji do samodzielnego, profesjonalnego i etycznego funkcjonowania w strukturach pomocy społecznej oraz umiejętności przyjmowania właściwej roli i wykorzystywania zdobytej wiedzy do wykonywania zadań zawodowych z jednoczesnym uświadomieniem potrzeby i konieczności ciągłego samokształcenia;
- Poznanie struktur i mechanizmów funkcjonowania organizacji oraz instytucji sektora publicznego, prywatnego, organizacji pozarządowych oraz możliwości współpracy międzysektorowej w obszarze pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych;
- Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym między innymi umiejętności: analitycznych, organizacyjnych, pracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji czy mediacji;
- Przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i odpowiedzialności za powierzone mu zadania, efektywnego i etycznie odpowiedzialnego działania w życiu społeczno-zawodowym;
- Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej;
- Kreowanie kompetencji personalnych i społecznych poprzez kontakt z pracownikami instytucji przyjmującej na praktykę zawodową, oraz instytucji, organizacji, przedsiębiorstw społecznych i innych podmiotów, z którymi instytucja przyjmująca współpracuje;
- Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studentów na rynku pracy;
- Kształtowanie podmiotowości i aktywności indywidualnej studentów oraz rozwijanie umiejętności współpracy i kreatywności.

Program praktyk zawodowych obejmuje:

- Zapoznanie się z zasadami funkcjonowania i organizacji instytucji przyjmującej na praktykę zawodową – system organizacji pracy; system komunikacji i obiegu informacji, dokumentację, w tym podstawy prawne działalności, regulamin funkcjonowania instytucji, statut, przepisy bhp i p.poż. oraz przepisy dotyczące zachowania tajemnicy służbowej i ochrony danych osobowych;
- Zdobycie wiedzy na temat instytucji i zasad jej funkcjonowania z uwzględnieniem praktycznych aspektów działalności instytucji pomocy społecznej w danym sektorze i współpracy międzysektorowej;
- Zapoznanie się ze stosowanymi w jednostce metodami zarządzania, a także kryteriami oceny sprawności funkcjonowania organizacji;
- Zapoznanie ze stosowanymi w instytucji formami wsparcia osób i rodzin wspomaganych, metodami, technikami i narzędziami wsparcia oraz zasadami ich wykorzystania;
- Zdobycie praktycznych umiejętności diagnozowania i rozwiązywania problemów osób, rodzin i grup wspomaganych korzystających ze wsparcia instytucji działającej w sferze pomocy społecznej i pracy socjalnej;
- Zapoznanie się z realizowaną strategią instytucji, metodami oddziaływania na

klientów, a także z zasadami współpracy instytucji przyjmującej na praktykę z różnymi grupami interesariuszy;

- Kształtowanie praktycznych umiejętności efektywnej komunikacji, negocjacji oraz pracy w zespole;
- Kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki;
- Zebranie niezbędnych informacji i materiałów do przygotowania pracy dyplomowej (licencjackiej).

Zgodnie z Regulaminem praktyki zawodowej Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSliP w Łomży, student odbywa praktyki zawodowe w zakładach pracy, z którymi Uczelnia ściśle współpracuje. Miejsce odbywania praktyk proponowane jest przez studenta i zatwierdzone (na skierowaniu na praktyki) przez Opiekuna praktyk. Co do zasady, miejsce (podmiot), w którym będą odbywane praktyki dyplomowe, ma być związane z opracowaniem tematu pracy licencjackiej.

Praktyki na kierunku Praca socjalna mogą być realizowane:

- w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej – regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, placówkę specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej;
- w jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- w instytucjach, ustawowo powołanych do realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i terapii uzależnień, poradnictwa, w tym dla rodzin i osób współuzależnionych, w szczególności w jednostkach organizacyjnych właściwych w sprawach reintegracji zawodowej i społecznej, zatrudnienia socjalnego, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zatrudnienia socjalnego, w szpitalach, zakładach karnych, które zatrudniają lub mogą zatrudniać pracowników socjalnych do wykonywania zadań tych jednostek w zakresie pomocy społecznej (lub, z którymi ośrodki pomocy społecznej ściśle współpracują z w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej);
- w organizacjach pozarządowych określonych w Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizujące zadania statutowe pomocy społecznej, w tym w zakresie pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- w podmiotach sektora prywatnego, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej (np. prywatnych domach pomocy społecznej).

Praktyki mogą być też odbywane w innych podmiotach, pod warunkiem, że zakres wykonywanych w ramach jej odbywania zadań jest zgodny z programem studiów na kierunku Praca socjalna.

Podstawowym celem systemu monitorowania praktyk zawodowych realizowanych na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych na kierunku Praca socjalna jest weryfikacja przebiegu praktyki oraz jej ocena. Osobą odpowiedzialną za przebieg praktyk zawodowych w Uczelni jest Dziekan, który powołuje Koordynatora praktyk zawodowych oraz Opiekunów

uczelnianych praktyki, którymi są nauczyciele akademicy prowadzący seminaria dyplomowe. Kierownik Zakładu opracowuje program praktyk, a Opiekun praktyk ustala formy i miejsce odbywania praktyk zawodowych i zajęć praktycznych.

Do zakresu obowiązków Koordynatora praktyk zawodowych należy: przyjmowanie i wydawanie dokumentów związanych z organizacją i realizacją praktyki, w szczególności: umów o realizację praktyki, deklaracji, zaświadczeń o odbyciu praktyki, itp.; zapoznanie studentów z zasadami organizacji i zaliczania praktyki; podpisywanie umów o realizację praktyki; możliwość przeprowadzenia kontroli przebiegu praktyki w zakładzie pracy. Natomiast do zakresu obowiązków Opiekuna uczelnianego praktyki należy: akceptacja miejsca odbywania praktyki; nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyki zawodowej; weryfikacja i ocena efektów uczenia się praktyki zawodowej; przeprowadzenie kontroli przebiegu praktyki w zakładzie pracy.

Na terenie zakładu pracy student podlega przepisom i regulaminom w nim obowiązującym. Jego bezpośrednim zwierzchnikiem w czasie praktyki ze strony zakładu pracy jest Opiekun zakładowy praktyk.

Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest: wywiązanie się z zadań sformułowanych w programie określonej praktyki; osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się; przedłożenie przez studenta stosownej dokumentacji, czyli Dziennika praktyk dokumentującego odbycie odpowiedniej liczby godzin, zgodnej z kierunkiem studiów oraz programem praktyk. Zawiera on pozytywną ocenę Opiekuna zakładowego i Opiekuna Uczelnianego praktyki oraz Raport z praktyki zawodowej. Końcowego zaliczenia praktyki studenckiej dokonuje Koordynator praktyk zawodowych. Ocena praktyki zawodowej jest średnią ocen wystawionych przez Opiekuna zakładowego i Opiekuna uczelnianego praktyk i jest wpisywana w Raporcie praktyki zawodowej przez Koordynatora praktyk zawodowych. Brak zaliczenia praktyki, zgodnie z zasadami jej realizacji, powoduje brak zaliczenia semestru, co jest równoznaczne z obowiązkiem jej ponownego odbycia. W przypadku wydania przez Koordynatora praktyk zawodowych negatywnej opinii dotyczącej odbytej praktyki, studentowi przysługuje prawo odwołania się do Rektora.

Studenci mogą ubiegać się o częściowe lub całościowe zaliczenie praktyki (bez obowiązku jej odbywania w okresie studiów), jeżeli wykonywali pracę zawodową lub inną działalność i posiadają dokumenty potwierdzające osiągnięte efekty uczenia się przewidziane dla tej praktyki w programie studiów na kierunku Praca socjalna.

Decyzję o ewentualnym uznaniu zrealizowania obowiązku odbycia części lub całości praktyki podejmuje Dziekan Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych. Zaliczenie praktyki zawodowej w przypadku osób zwolnionych z odbywania praktyki odbywa się zgodnie z § 9 Regulaminu praktyk z wyłączeniem obowiązku prowadzenia Dziennika praktyk.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się

Organizacja procesu nauczania i uczenia się są immanentnie związane z efektami uczenia się. Efekty uczenia się są tożsame dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych i odnoszą się do charakterystyk poziomów pierwszego i drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie kształcenia na studiach I stopnia właściwymi dla nauk społecznych, określając odpowiednie zakresy wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabywanych przez studentów podczas studiów. Efekty te są osiągnięte przez odpowiedni dobór kształcenia grup zajęć i ich realizację, a także odpowiedni dobór metod nauczania i oceny stopnia osiągnięcia efektów, szczegółowo opisanych w kartach zajęć (sylabusach). Karty te zawierają także efekty przedmiotowe, które wpisują się w efekty kierunkowe wskazane do realizowania przez

dany moduł zajęcia/grupę zajęć. Informacje te są publicznie dostępne poprzez system USOSweb.

Niezbędnym elementem w procesie przygotowania do zawodu jest położenie nacisku na kształtowanie właściwej postawy moralnej studenta wobec odbiorców pomocy uwzględniającej godność osoby ludzkiej.

W procesie kształcenia na kierunku Praca socjalna zwraca się szczególną uwagę na powiązanie wiedzy teoretycznej z praktyką oraz wyrabianie umiejętności wspomaganie zmian w relacji jednostka – środowisko społeczne. Istotne jest też wykształcenie umiejętności pracy indywidualnej i pracy w zespołach. Studenci kierunku Praca socjalna są przygotowani do opanowania języka obcego na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz potrafią posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu szeroko pojętej problematyki społecznej i psychologicznej. Studenci pracy socjalnej mają możliwość uczestnictwa w wydarzeniach i konferencjach naukowych, które są elementem kształcenia integrującym studentów, pracowników uczelni ze środowiskiem – mieszkańcami Łomży. Dzięki nim studenci mają szansę zapoznać się z problemami bezdomnych, wykluczonych, uchodźców, alkoholików, więźniów, jak również problemami stowarzyszeń i organizacji niedochodowych, jednostek ekonomii społecznej, hospicjów, ośrodków terapeutycznych, ośrodków dla nieletnich, domów spokojnej starości, a także pracy socjalnej w policji czy więziennictwie.

Absolwent kierunku Praca socjalna powinien posiadać odpowiednią wiedzę, umiejętności i profil kompetencji niezbędnych dla realizacji zadań stawianych przed pracownikiem socjalnym, określonych w art. 119 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (t.j. Dz. U z 2018 r. , poz. 1508 z późn. zm.) w zakresie:

- pracy socjalnej;
- dokonywania analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń;
- udzielania informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej; skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań;
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy;
- udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej;
- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych;
- współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa;
- inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin;
- współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

Absolwenci uzyskują tytuł licencjata i mogą podejmować pracę w instytucjach takich jak: regionalne ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie i ośrodki pomocy społecznej, a także gotowi są do pracy z rodzinami zastępczymi, w placówkach opiekuńczo-

wychowawczych, w domach pomocy społecznej dla osób starszych oraz w placówkach dla osób niepełnosprawnych ruchowo, chorych psychicznie, a także w jednostkach organizacyjnych do spraw zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, w ośrodkach wsparcia, w placówkach dla bezdomnych, alkoholików i narkomanów, w zakładach karnych, w ośrodkach dla uchodźców oraz w organizacjach pozarządowych zajmujących się diagnozowaniem i przeciwdziałaniem wyżej wymienionym problemom. Absolwenci także są przygotowani do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. wymagań stawianych kandydatom, warunków rekrutacji na studia oraz kryteriów kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów,*
- 2. zasad, warunków i trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej,*
- 3. zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów,*
- 4. zasad, warunków i trybu dyplomowania na każdym z poziomów studiów,*
- 5. sposobów oraz narzędzi monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów,*
- 6. ogólnych zasad sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się,*
- 7. doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego,*
- 8. doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, ze wskazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera,*
- 9. spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Ponadto warto dla każdego z ocenianych poziomów studiów zwięźle:

- 1. opisać rodzaje, tematykę i metodykę prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów,*
- 2. scharakteryzować rodzaje, tematykę i metodykę prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera),*
- 3. opisać sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych),*
- 4. przedstawić wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.*

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Zasady przyjęć na kierunek Praca socjalna studia I stopnia reguluje Uchwała Senatu PWSiIP w Łomży nr 36/2018 z dnia 24.05.2018 r. w sprawie przyjęcia zasad rekrutacji na rok

akademicki 2019/2020 oraz Uchwała Senatu nr 77/18 w sprawie zmiany Uchwały Senatu PWSliP w Łomży nr 36/2018 z dnia 24.05.2018 r. w sprawie przyjęcia zasad rekrutacji na rok akademicki 2019/2020.

Postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia odbywa się na podstawie konkursu świadectw dojrzałości według poniższych zasad:

1. Kandydaci, którzy legitymują się świadectwem dojrzałości tzw. „Nowa Matura”

Pozycję kandydata na liście rankingowej stanowić będzie liczba punktów uzyskanych z następujących przedmiotów:

- do wyboru: historia, matematyka, geografia lub wiedza o społeczeństwie na poziomie podstawowym,
- język obcy na poziomie podstawowym,

Jeżeli kandydat zdawał poziom rozszerzony liczbę punktów mnoży się przez 1,5.

2. Kandydaci, którzy legitymują się świadectwem dojrzałości tzw. „Stara Matura”.

Liczbę punktów kwalifikacyjnych stanowi suma punktów przeliczanych zgodnie z poniższą skalą:

Skala ocen 2,0 – 5,0	Skala ocen 1,0 – 6,0
3,0 - 50	2,0 –30
4,0 - 70	3,0 – 50
5,0 -100	4,0 – 75
	5,0 – 100
	6,0 – 150

z ocen uzyskanych na maturze z następujących przedmiotów:

- do wyboru: historia, matematyka, geografia lub wiedza o społeczeństwie,
- język obcy (w przypadku braku na maturze języka obcego bierze się pod uwagę język polski).

Wszyscy kandydaci umieszczani są na wspólnej liście rankingowej sporządzonej przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną. O przyjęciu decyduje pozycja na liście rankingowej. Listę kandydatów zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych na studia na podstawie danych zgromadzonych w Systemie Rekrutacji Elektronicznej (SRE) sporządza Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Postępowanie kwalifikacyjne na studia stacjonarne i niestacjonarne jest identyczne. Kierunek studiów jest uruchamiany, jeżeli liczba zakwalifikowanych kandydatów na pierwszy rok studiów wynosi co najmniej 30 osób, o ile Rektor nie postanowi inaczej.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej zostały określone w Regulaminie Studiów PWSliP w Łomży (Uchwała Senatu Nr 20/2017 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Studiów Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży).

Student innej uczelni, w tym także zagranicznej, może ubiegać się o przyjęcie do PWSliP w trybie przeniesienia pod warunkiem zaliczenia, co najmniej pierwszego semestru i spełnienia wszystkich wymogów wynikających z przepisów obowiązujących w poprzedniej uczelni. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dziekan może zezwolić na przeniesienie się studenta z innej uczelni do PWSliP w trakcie pierwszego semestru.

Dziekan, podejmując decyzję o przyjęciu, określa rok i semestr studiów oraz warunki i terminy uzupełnienia przez studenta różnic. Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej uczelni, w tym zagranicznej, przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć w PWSliP. Warunkiem zaliczenia zajęć zrealizowanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, jest uznanie przez Dziekana, że efekty uczenia się zdobyte w innej uczelni odpowiadają efektom możliwym do uzyskania w wyniku realizacji danego przedmiotu/przedmiotów w PWSliP.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zasady warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje Uchwała Senatu PWSliP w Łomży nr 28/2018 z dnia 26.04.2018 r. w sprawie sposobu powoływania i trybu działania komisji weryfikujących efekty uczenia się.

W myśl tej Uchwały:

1. W celu przeprowadzenia procedury potwierdzenia efektów uczenia się właściwy Dziekan powołuje Komisję weryfikującą efekty uczenia się w liczbie nie mniejszej niż 3 osoby.
2. Właściwy Dziekan wyznacza przewodniczącego każdej z Komisji i jej sekretarza.
3. Czas trwania kadencji Komisji określa Dziekan.
4. Do zadań Komisji należy potwierdzanie efektów uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia na podstawie:
 - a. oceny dokumentów przedłożonych przez kandydata (m.in. zaświadczeń, certyfikatów, zakresów obowiązków, świadectw pracy),
 - b. rozmowy weryfikującej uzyskane efekty uczenia się,
 - c. egzaminu pisemnego obejmującego wskazane przez Kandydata efekty uczenia się,
 - d. innych form potwierdzenia efektów uczenia się ustalonych przez Komisję i uwzględniających specyfikę kierunku studiów, poziomu kształcenia i specjalności.
5. Prace Komisji odbywają się na posiedzeniach zwoływanych i prowadzonych przez przewodniczącego Komisji.
6. Komisja podejmuje uchwały we wszystkich sprawach należących do jej kompetencji.
7. Uchwały podpisuje w imieniu Komisji jej przewodniczący.
8. Do zadań przewodniczącego Komisji należy:
 - a. organizowanie i koordynowanie prac Komisji, w tym w szczególności dokonanie podziału prac między członków Komisji, uwzględniając ich wiedzę i doświadczenie,
 - b. reprezentowanie Komisji na zewnątrz,
 - c. zapewnienie wykonania uchwał Komisji.
9. Do zadań sekretarza Komisji należy:
 - a. sporządzenie protokołu z posiedzeń oraz ustaleń Komisji.
 - b. sporządzenie listy osób zakwalifikowanych na wyznaczony termin rozmowy weryfikującej uzyskane efekty uczenia się, zawierającej imiona i nazwiska tych osób.
 - c. informowanie, nie później niż w terminie 10 dni przed dniem rozmowy weryfikującej uzyskane efekty uczenia się, o terminie i miejscu jej przeprowadzenia.

10. Do zadań członka - sprawozdawcy Komisji należy:
 - a. weryfikowanie kompletności dokumentów załączonych do podania o uznanie efektów uczenia się i ewentualnie wzywanie do ich uzupełnienia,
 - b. przedstawienie Komisji wyników przeprowadzonej weryfikacji.
11. Osoba ubiegająca się o potwierdzenie efektów uczenia się zobowiązana jest do:
 - a. zgłoszenia się na egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny lub rozmowę weryfikującą uzyskane efekty uczenia się w terminie i miejscu wskazanym przez Komisję. Z zastrzeżeniem pkt. 2 niedopełnienie tego obowiązku jest równoznaczne z nieuzyskaniem potwierdzenia efektów uczenia się.
 - b. informowania właściwego Dziekanatu o wystąpieniu przyczyny losowej uzasadniającej brak możliwości zgłoszenia się na egzamin teoretyczny, egzamin praktyczny lub rozmowę weryfikującą uzyskane efekty uczenia się. Informację należy złożyć najpóźniej w ciągu 7 dni od ustania przyczyny uzasadniającej nieobecność w danym terminie wraz z dokumentem potwierdzającym przyczynę nieobecności.
12. Komisja z przeprowadzonego postępowania sporządza protokół, który zawiera:
 - a. nazwę przedmiotu/ów lub modułu/ów, dla którego/ych potwierdzane są efekty uczenia się.
 - b. formę weryfikacji,
 - c. uzyskanie lub nieuzyskanie zaliczenia z każdego przedmiotu lub modułu.
 - d. liczbę uzyskanych punktów ECTS.
13. Protokół podpisuje pełen skład Komisji.
14. Komisja wydaje decyzję w sprawie uznania efektów uczenia się bądź odmowie uznania efektów uczenia się.
15. W przypadku zaistnienia uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowości przeprowadzenia procesu potwierdzenia efektów uczenia się, osoba ubiegająca się o potwierdzenie efektów uczenia się może zgłosić - w ciągu 7 dni od daty przeprowadzenia weryfikacji pisemny, uzasadniony wniosek do Dziekana o przeprowadzenie procedury odwoławczej. Podstawą wniosku, mogą być wyłącznie naruszenia warunków i trybu obowiązującej procedury potwierdzania efektów uczenia się.
16. W sytuacji gdy w oparciu o pełną dokumentację dokonanej weryfikacji efektów uczenia się oraz wyjaśnienia złożone przez przewodniczącego Komisji, Dziekan stwierdzi zasadność wniosku, o którym mowa w ust.2, powołuje Komisję odwoławczą w terminie 7 dni od daty jego otrzymania, celem ponownej weryfikacji efektów uczenia się. W przypadku stwierdzenia braku zasadności wniosku, zostaje on oddalony.
17. W skład Komisji odwoławczej nie mogą wchodzić osoby będące członkami uprzednio powołanej Komisji.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Warunki ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały określone w Regulaminie Studiów PWSiP w Łomży (Uchwała Senatu Nr 20/2017 w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Studiów Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży).

Podstawą uzyskania kwalifikacji pierwszego lub drugiego stopnia dla określonego kierunku studiów oraz tytułu potwierdzonego dyplomem ukończenia studiów jest uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS przewidzianej programem studiów oraz wszystkich

założonych dla kierunku studiów efektów uczenia się, a w tym złożenie egzaminu dyplomowego z oceną co najmniej dostateczną. Absolwent studiów pierwszego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata. Absolwent studiów drugiego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy magistra. Ukończenie studiów następuje z dniem złożenia egzaminu dyplomowego.

Podstawą obliczania ostatecznego wyniku studiów są: średnia arytmetyczna ocen z toku studiów (60% oceny końcowej), średnia arytmetyczna ocen z pracy dyplomowej (20% oceny końcowej) oraz średnia arytmetyczna ocen z egzaminu dyplomowego (20% oceny końcowej). Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych wraz z suplementem, potwierdzający uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego właściwego dla poziomu studiów i kierunku.

Na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą:

- 4,60 – 5,0 => bardzo dobry
- 4,21 – 4,59 => dobry plus
- 3,76 – 4,20 => dobry
- 3,26 – 3,75 => dostateczny plus
- 3,0 – 3,25 => dostateczny

Jednym z warunków ukończenia studiów w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży jest przygotowanie i obrona pracy dyplomowej. Kwestie związane z przygotowaniem pracy dyplomowej w PWSliP określają następujące procedury <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/student/procedura-dyplomowania>:

1. Procedura określająca ramowe zasady przygotowywania prac dyplomowych;
2. Procedura objęcia pracy dyplomowej zasadą poufności;
3. Zasady składania, archiwizowania i kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych;
4. Wzór - strona tytułowa pracy dyplomowej.

Temat pracy powinien być zgodny z wybranym przez studenta kierunkiem studiów oraz z wybraną specjalizacją. Praca powinna mieć charakter praktyczny tzn. diagnozować i rozwiązywać konkretny problem adekwatnie do efektów uczenia się przyjętych na danym kierunku studiów. Na kierunkach realizowanych w Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych obowiązują przyjęte zasady dyplomowania oraz opracowane wymogi formalne dotyczące przygotowywania prac dyplomowych. Mają one na celu ujednoczenie konstrukcji pracy i kryteriów ich oceny. Zaakceptowane przez promotorów tematy prac dyplomowych są akceptowane przez Kierownika Katedry/Zakładu a następnie akceptowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Ujednoczane są też zasady przeprowadzania i oceny z egzaminu dyplomowego a także arkusze recenzji tych prac. W celu weryfikacji samodzielności napisanej pracy stosowany jest Jednolity System Antyplagiatowy (JSA), ważny element systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia. Studenci są informowani o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia.

Po zaliczeniu wszystkich zajęć/grup zajęć objętych programem studiów oraz po pozytywnej ocenie pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta student przystępuje do egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy obejmuje pytania i/lub zadania sprawdzające poziom opanowania kierunkowych efektów uczenia się. Zasady regulujące przebieg egzaminu dyplomowego, w tym liczbę pytań/zadań obowiązujących na egzaminie i ich zakres reguluje Uchwała Rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych Nr 2/2018 w sprawie: procesu dyplomowania na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych z dnia 24 stycznia 2018r.

3.5. Sposób oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

Uczelnia regularnie prowadzi działania w zakresie monitoringu postępów Studentów we wszystkich obszarach ich działalności. Systematycznie prowadzone są czynności mające na celu porównanie liczby osób zarejestrowanych na studia w Systemie Rekrutacji Elektronicznej z liczbą osób przyjętych na studia, dzięki czemu możliwa jest modyfikacja dotychczas prowadzonych działań i realizowanie nowych działań promocyjnych w zakresie uatrakcyjnienia oferty PWSliP, bądź procesu dydaktycznego.

Uczelnia wychodząc naprzeciw potrzebom Studentów umożliwia im korzystanie z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Zgodnie z § 13 pkt. 1 Regulaminu studiów Student może ubiegać się o studiowanie według Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) w razie wystąpienia jednej z niżej wskazanych okoliczności:

- jego stan zdrowia utrudnia mu systematyczne uczestniczenie w zajęciach,
- studiuje na więcej niż jednym kierunku lub specjalności,
- odbywa część studiów w innej Uczelni,
- został przyjęty na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się,
- wystąpią inne ważne okoliczności uzasadniające studiowanie w trybie IOS.

Ponadto zgodnie z § 13 pkt 5 Regulaminu studiów uchwalonego Uchwałą Nr 20/2017 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 27.04.2017 roku w sprawie: zatwierdzenia Regulaminu Studiów PWSliP w Łomży przyznanie IOS upoważnia studenta do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego, ale nie dłuższym niż do końca danego roku akademickiego. Student studiujący według IOS obowiązany jest do uzyskania wymaganej liczby punktów ECTS i zakładanych w planie i programie studiów efektów uczenia się. Nie mniej istotne są również zapisy § 15 Regulaminu studiów, które, w uzasadnionych okolicznościach, umożliwiają Studentom przenoszenie się ze studiów stacjonarnych na studia niestacjonarne i odwrotnie.

Uczelnia umożliwia wyróżniającym się Studentom, którzy osiągają bardzo dobre wyniki w nauce studiowanie według Indywidualnego Toku Studiów (ITS) [vide: § 12 Regulaminu studiów].

Wychodząc naprzeciw potrzebom Studentów, Uczelnia umożliwia im skorzystanie z urlopu długoterminowego (semestralny lub roczny) albo krótkoterminowego (w wymiarze do 4 tygodni) [vide: § 38 pkt 1 Regulaminu studiów].

Prowadzący zajęcia dydaktyczne bada frekwencję na zajęciach poprzez sprawdzenie listy obecności. W przypadku długotrwałej nieobecności Studenta na zajęciach, prowadzący je wykładowca informuje o tym pracowników Dziekanatu, którzy ustalają przyczyny nieobecności Studenta poprzez kontakt telefoniczny lub mailowy oraz to czy Student deklaruje chęć dalszego studiowania na Uczelni czy też rezygnuje. Celem takiego działania jest podnoszenie poziomu jakości kształcenia poprzez wsparcie studentów, zainteresowanie się ich sytuacją oraz przeciwdziałanie skreślanii z listy studentów.

Dodatkowo w celu monitorowania progresji studentów w nauce po zakończeniu roku akademickiego Koordynatorzy przedmiotów wprowadzają do systemu USOSweb oceny, które uzyskali Studenci z danego przedmiotu. Następnie składają w Dziekanacie podpisane przez siebie protokoły z przedmiotów. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie oceny, co najmniej dostatecznej ze wszystkich przedmiotów przewidzianych programem studiów

oraz zaliczenie praktyki zawodowej [vide: § 34 pkt. 1 Regulaminu studiów]. W stosunku do Studenta, który nie spełnił wszystkich wymagań przewidzianych programem studiów danego etapu Dziekan może:

- udzielić warunkowego zezwolenia na kontynuowanie studiów w następnym semestrze lub roku w przypadku uzyskania przez studenta, co najmniej 18 punktów ECTS w danym semestrze,
- udzielić zezwolenia na powtarzanie semestru,
- skreślić z listy studentów.

Postanowienia § 36 Regulaminu studiów stanowią w jakich przypadkach Dziekan skreśla, a w jakich może skreślić Studenta z listy studentów. Dziekan skreśla studenta z listy studentów w przypadku:

- niepodjęcia studiów, które stwierdza się na podstawie: nieodebrania przez studenta legitymacji studenckiej lub niepodpisania tekstu ślubowania, lub niepodpisania przez studenta umowy o warunkach odpłatności za usługi edukacyjne w ciągu 30 dni od daty rozpoczęcia zajęć,
- niepodjęcia studiów przez studenta, któremu zakończył się okres udzielonego urlopu,
- rezygnacji ze studiów stwierdzonej na podstawie pisemnego oświadczenia woli studenta o rezygnacji ze studiów,
- niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego,
- ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z Uczelni.

Dziekan może skreślić studenta z listy studentów w przypadku:

- braku postępów w nauce, który stwierdza się, kiedy student więcej niż jeden raz nie zaliczył danego etapu studiów,
- nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie,
- niewniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów,
- niepodpisania przez studenta aneksu do umowy o warunkach odpłatności za studia lub usługi edukacyjne w zakresie zmian powstałych w trakcie okresu studiowania,

Od decyzji, o których mowa powyżej studentowi przysługuje odwołanie do Rektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Decyzja Rektora jest ostateczna.

W tabelach 3, 4, 5 i 6 przedstawiono liczbę kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia, przyjętych na studia, liczbę studentów którzy zrezygnowali, bądź zostali skreśleni z listy studentów oraz liczbę studentów kończących studia w terminie.

Kierunek Praca socjalna, studia I stopnia

Tabela 6. Liczba kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów i osób kończących studia w terminie - rok akademicki 2016/2017

Praca socjalna, studia I stopnia tryb stacjonarny			
<i>Liczba kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia</i>	<i>Liczba kandydatów przyjętych na studia</i>	<i>Liczba Studentów, którzy zrezygnowali/ zostali skreśleni w czasie trwania studiów</i>	<i>Liczba Studentów kończących studia w terminie (obrona pracy dyplomowej w roku akademickim 2018/2019)</i>
-*	20	4	14
Praca socjalna, studia I stopnia tryb niestacjonarny			
-*	20	3	13

* brak danych ze względu na zamknięcie bazy.

Tabela 7. Liczba kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów i osób kończących studia w terminie - rok akademicki 2017/2018

Praca socjalna, studia I stopnia tryb stacjonarny			
<i>Liczba kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia</i>	<i>Liczba kandydatów przyjętych na studia</i>	<i>Liczba Studentów, którzy zrezygnowali/ zostali skreśleni w czasie trwania studiów</i>	<i>Liczba Studentów kończących studia w terminie (obrona pracy dyplomowej w roku akademickim 2019/2020)</i>
-*	24	10	-
Praca socjalna, studia I stopnia tryb niestacjonarny			
-*	16	10	-

* brak danych ze względu na zamknięcie bazy.

Tabela 8. Liczba kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów i osób kończących studia w terminie - rok akademicki 2018/2019

Praca socjalna, studia I stopnia tryb stacjonarny			
<i>Liczba kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia</i>	<i>Liczba kandydatów przyjętych na studia</i>	<i>Liczba Studentów, którzy zrezygnowali/ zostali skreśleni w czasie trwania studiów</i>	<i>Liczba Studentów kończących studia w terminie (obrona pracy dyplomowej w roku akademickim 2020/2021)</i>
-*	23	7	-
Praca socjalna, studia I stopnia tryb niestacjonarny			
-*	-	-	-

* brak danych ze względu na zamknięcie bazy.

Tabela 9. Liczba kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów i osób kończących studia w terminie - rok akademicki 2019/2020 na dzień 20.09.2019*

Praca socjalna, studia I stopnia tryb stacjonarny			
<i>Liczba kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia</i>	<i>Liczba kandydatów przyjętych na studia</i>	<i>Liczba Studentów, którzy zrezygnowali/ zostali skreśleni w czasie trwania studiów</i>	<i>Liczba Studentów kończących studia w terminie (obrona pracy dyplomowej w roku akademickim 2021/2022)</i>
26	6	-	-
Praca socjalna, studia I stopnia tryb niestacjonarny			
34	12	-	-

*wskazana data wynika z zamknięcia II tury rekrutacji. Aktualnie trwa nabór uzupełniający do dnia 26.09.2019r.

Dodatkowe dane dotyczące monitorowania liczby studentów przedstawia Załącznik nr 1, Tabela 1 w Części III Raportu. Prezentuje ona porównanie liczby studentów sprzed 3 lat oraz obecnego stanu liczby studentów.

Na studiach I stopnia kierunku Praca socjalna w roku akademickim 2018/2019 studiowało 63 osoby (w tym 37 osób na studiach stacjonarnych oraz 26 osób na studiach niestacjonarnych). Przed trzema laty na kierunku Praca socjalna I stopnia studiowało 125 osób (w tym 66 osób na studiach stacjonarnych oraz 59 osób na studiach niestacjonarnych). Obecnie studentów na I stopniu jest o 49,6% mniej niż przed trzema laty.

Możemy zaobserwować zmianę struktury studentów w kierunku zmniejszania liczby studentów studiów niestacjonarnych. W roku akademickim 2018/2019 nie został uruchomiony tryb niestacjonarny studiów. Aktualnie trwa rekrutacja uzupełniająca na rok akademicki 2019/2020.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady służące weryfikacji i ocenianiu efektów uczenia się, są zależne od rodzajów zajęć przewidzianych programem studiów. Sposób weryfikacji efektów uczenia się przypisanych poszczególnym przedmiotom/zajęciom określony jest w kartach zajęć, czyli sylabusach danego przedmiotu.

Przykłady podstawowych sposobów weryfikacji efektów uczenia się:

- egzamin/zaliczenie na ocenę (zgodnie z planem studiów) w formie ustnej lub pisemnej obejmujące sprawdzenie zdobytych wiadomości ogólnych oraz podstawowych umiejętności ich wykorzystania w pracy socjalnej;
- zaliczenie pisemne w formie testowej z pytaniami zamkniętymi i otwartymi;
- esej;
- referat;
- kolokwium;
- wejściówka;
- praca projektowa;
- aktywność na zajęciach:
- samodzielne opracowywanie zagadnień i prezentacja podczas zajęć;
- opracowanie i prezentacja raportów z przeczytanych tekstów;
- udział w dyskusji;
- analiza przypadku (praca w parach lub grupach).

Kierunkowe efekty uczenia się na kierunku Praca socjalna pierwszego stopnia osiągnane są poprzez realizację przewidzianych programem studiów zajęć/ grup zajęć.

Efekty uczenia się w kategorii Wiedza i Umiejętności odnoszą się do kierunkowych efektów uczenia się kierunku, który realizuje dany przedmiot. Natomiast efekty uczenia się w kategorii Kompetencje społeczne są wybierane przez prowadzących przedmiot spośród efektów uczenia się obowiązujących na kierunku Praca socjalna.

Na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania) dokonywana jest weryfikacja poziomu wiedzy kluczowej dla kierunku, umiejętności formułowania wypowiedzi na temat zagadnień z zakresu pracy socjalnej, umiejętności stosowania zdobytej wiedzy w procesie analizy, interpretowania i rozwiązywania problemów z obszaru pracy socjalnej na podstawie:

- w przypadku seminarium zaliczenie na podstawie oceny wystawionej przez opiekuna naukowego oceniającej stan realizacji wskazanych zadań związanych z przygotowaniem pracy dyplomowej;

- w przypadku pracy własnej studenta (tj. przygotowania pracy dyplomowej na wybrany temat) – uzyskanie pozytywnych recenzji pracy oraz dopuszczenie do obrony jest warunkiem niezbędnym do uzyskania zaliczenia.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Studia I stopnia na kierunku praca socjalna trwają 6 semestrów. Aby ukończyć studia pierwszego stopnia należy spełnić następujące warunki:

1. Zaliczyć przedmioty kierunkowe oraz wybrane przedmioty specjalizacyjne i fakultatywne.
2. Zrealizować dodatkowe wymagania zapisane w programie studiów (w tym praktyki).
3. Uzyskać co najmniej 180 punktów ECTS.
4. Przygotować pracę dyplomową.
5. Zdać ustny egzamin dyplomowy (licencjacki) połączony z obroną pracy dyplomowej.

Stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się weryfikowany jest w trakcie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego (dyskusje, warsztaty zespołowe, zadania indywidualne, aktywność na zajęciach: samodzielne opracowywanie zagadnień i prezentacja podczas zajęć; opracowanie i prezentacja raportów z przeczytanych tekstów; analiza przypadku (praca w parach lub grupach), a także na podstawie kolokwium, egzaminów/zaliczeń na ocenę (zgodnie z planem studiów) w formie ustnej lub pisemnej obejmujące sprawdzenie zdobytych wiadomości ogólnych oraz podstawowych umiejętności ich wykorzystania w pracy socjalnej, prac zaliczeniowych (referatów, esejów), prac projektowych, zadań i aktywności wymagających pracy własnej studentów.

Dodatkowym źródłem informacji o osiągniętych postępach są pisemne sprawozdania z realizacji praktyk zawodowych, dzienniczek praktyk oraz rozmowa z Koordynatorem/Opiekunem praktyk zawodowych. Podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach zawodowych jest pozytywna, pisemna opinia i ocena kierownictwa instytucji przyjmującej na praktykę lub wyznaczonego opiekuna praktyk z ramienia instytucji wpisana do dzienniczka praktyk. Weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności w oparciu o dzienniczek praktyk i pisemne sprawozdanie studenta z odbytej praktyki zawierające elementy określone regulaminem praktyk powinno zawierać ogólną charakterystykę instytucji/organizacji, informacje o przebiegu praktyki zawodowej oraz o aktywności studenta ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji i pracownika socjalnego, drukami, kwestionariuszami wywiadu, oświadczeniami, kontraktami socjalnymi, itp.

Istotne są również informacje dotyczące przebiegu pracy „w terenie”, o ile należy do zadań instytucji. Informacje o zgromadzonych materiałach, wiedzy i innych zasobach pozyskanych przez studenta w trakcie praktyki zawodowej, niezbędnych do przygotowania pracy dyplomowej, a także analizę zdobytej wiedzy i umiejętności w trakcie praktyki oraz ocenę własnej pracy i jej efektów na rzecz podopiecznych instytucji/organizacji. Ostatni element stanowią wnioski i rekomendacje dla instytucji/organizacji.

Szczegółowe kryteria oceniania określone są w sylabusach poszczególnych modułów. Stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przez studentów w trakcie studiów jest

określany na podstawie weryfikacji wiedzy i umiejętności nabywanych w ramach poszczególnych zajęć/ grup zajęć. Efekty są oceniane na bieżąco w trakcie zajęć na podstawie aktywnego udziału w zajęciach, pracach zespołowych, dyskusjach, warsztatach, zajęciach terenowych oraz na podstawie przygotowywanych i omawianych prezentacji tematycznych.

Oprócz bieżącej weryfikacji, każdy z modułów kończy się obowiązkowym zaliczeniem na ocenę lub egzaminem zgodnie z Programem studiów, co umożliwia podsumowanie osiągniętych efektów w wymiarze indywidualnym. W przypadku, gdy moduł jest prowadzony zarówno w formie ćwiczeń/warsztatów, jak i wykładów, student otrzymuje osobne oceny. Ocena końcowa z zajęć jest średnią ważoną ocen uzyskanych z ćwiczeń i wykładów. Waga ocen jest określona w sylabusie każdego przedmiotu. Zajęcia w formie wykładów kończą się zgodnie z programem studiów egzaminem lub zaliczeniem z oceną. Ocenę końcową wystawia koordynator prowadzący wykład z przedmiotu na podstawie oceny z ćwiczeń/warsztatów i oceny z wykładów zgodnie z sylabusem danego przedmiotu. Dydaktycy stosują tu szeroki wachlarz narzędzi umożliwiających ocenę osiągnięć, w tym egzaminy w formie pisemnej i ustnej, kolokwia (pisemne i ustne), prace zaliczeniowe, eseje, referaty, testy, prace etapowe, opisy studiów przypadków, samodzielne i zespołowe projekty, raporty, sprawozdania, dyskusje, dzienniki praktyk wykonane zgodnie z wytycznymi, prezentacje (indywidualne i zespołowe).

Weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności w ramach praktyk zawodowych odbywa się w oparciu o dziennik praktyk i pisemne sprawozdanie studenta z odbytej praktyki, które zawiera elementy określone regulaminem praktyk (ogólną charakterystykę instytucji/organizacji, informacje o przebiegu praktyki zawodowej oraz o aktywności studenta ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji i pracownika socjalnego, drukami, kwestionariuszami wywiadu, oświadczeniami, kontraktami socjalnymi, itp.). Ponadto informacje dotyczące przebiegu pracy „w terenie”, (o ile należy do zadań instytucji), informacje o zgromadzonych materiałach, wiedzy i innych zasobach pozyskanych przez studenta w trakcie praktyki zawodowej, niezbędnych do przygotowania pracy dyplomowej, a także analizę zdobytej wiedzy i umiejętności w trakcie praktyki oraz ocenę własnej pracy i jej efektów na rzecz podopiecznych instytucji/organizacji. Ostatni element stanowią wnioski i rekomendacje dla instytucji/organizacji.

Głównym celem praktyki zawodowej na kierunku Praca socjalna jest zapoznanie studenta z działalnością instytucji/organizacji ze szczególnym uwzględnieniem jej funkcjonowania, a także opanowanie umiejętności stosowania posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu konkretnych problemów praktycznych, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z potencjalnymi pracodawcami, poznanie zadań i sposobu funkcjonowania różnego rodzaju podmiotów, instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz wykształcenie umiejętności identyfikowania pojawiających się problemów w działalności pomocowej.

Przykłady powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Podstawowymi sposobami weryfikacji efektów uczenia się, osiągniętych na praktykach zawodowych są:

- pozytywna, pisemna opinia i ocena kierownictwa instytucji przyjmującej na praktykę lub wyznaczonego opiekuna praktyk z ramienia instytucji wpisana do dzienniczka

- praktyk;
- weryfikacja wiedzy i zdobytych umiejętności w oparciu o dzienniczek praktyk i pisemne sprawozdanie studenta z odbytej praktyki zawierające elementy określone regulaminem praktyk:
 - Ogólna charakterystyka instytucji/organizacji;
 - Informacje o przebiegu praktyki zawodowej oraz o aktywności studenta ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji i pracownika socjalnego, drukami, kwestionariuszami wywiadu, oświadczeniami, kontraktami socjalnymi, itp.;
 - Informacje dotyczące przebiegu pracy „w terenie”, o ile należy do zadań instytucji;
 - Informacja o zgromadzonych materiałach, wiedzy i innych zasobach pozyskanych przez studenta w trakcie praktyki zawodowej, niezbędnych do przygotowania pracy dyplomowej;
 - Analiza zdobytej wiedzy i umiejętności w trakcie praktyki oraz ocena własnej pracy i jej efektów na rzecz podopiecznych instytucji/organizacji;
 - Wnioski i rekomendacje dla instytucji/organizacji.
 - rozmowa z opiekunem/ koordynatorem praktyk.

Umiejętności praktyczne zdobyte podczas praktyki zawodowej:

- Zapoznanie się z realizowaną strategią instytucji, metodami oddziaływania na klientów, a także z zasadami współpracy instytucji przyjmującej na praktykę z różnymi grupami interesariuszy;
- Kształcenie efektywnej komunikacji, negocjacji oraz pracy w zespole;
- Kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki;
- Zdobycie umiejętności diagnozowania i rozwiązywania problemów osób, rodzin i grup wspomaganych korzystających ze wsparcia instytucji działającej w sferze pomocy społecznej i pracy socjalnej.

Stosowanie właściwych metod i technik (w tym technik informacyjno-komunikacyjnych) poprzez:

- Zapoznanie się ze stosowanymi w jednostce metodami zarządzania, a także kryteriami oceny sprawności funkcjonowania organizacji;
- Zapoznanie ze stosowanymi w instytucji formami wsparcia osób i rodzin wspomaganych, metodami, technikami i narzędziami wsparcia oraz zasadami ich wykorzystania;
- Zebranie niezbędnych informacji i materiałów do przygotowania pracy dyplomowej (licencjackiej).

Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Za monitorowanie losów absolwentów odpowiada na uczelni Biuro Promocji i Karier PWSliP, do którego zadań należą między innymi utrzymywanie stałego kontaktu z absolwentami oraz monitorowanie losów zawodowych absolwentów. Absolwenci po roku od obrony pracy dyplomowej otrzymują drogą elektroniczną ankietę „Badanie Losów

Zawodowych Absolwentów”. Celem badania jest dostarczenie informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do wymogów rynku pracy.

Populację generalną badania, przeprowadzonego w 2018 roku, stanowili absolwenci Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, którzy w 2017 roku ukończyli studia I stopnia w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym na kierunku Praca socjalna. Badanie ankietowe przeprowadzono w terminie październik - grudzień 2018r.

W roku 2017 kierunek Praca socjalna ukończyło 40 absolwentów. Udział w badaniu wzięło 10 absolwentów, co daje 25% wszystkich absolwentów Pracy socjalnej, którzy ukończyli w danym roku PWSiIP. 80% badanych pracuje, w tym 50% pracuje zgodnie z wykształceniem. Głównym miejscem zatrudnienia absolwentów jest województwo podlaskie 50 %, z czego połowa badanych pracuje poza granicami miasta Łomża. Absolwenci szybko podejmują pracę. 62% respondentów podjęło pracę już przed uzyskaniem dyplomu, w przeciągu 6 miesięcy od ukończenia studiów pracę podejmuje 25% badanych. Kwalifikacje zdobyte podczas studiów w kontekście poszukiwania pracy dla 40% badanych są pomocne w znalezieniu pracy. 40 % badanych uważa, że studia pomogły w wykonywaniu pracy. Wszystkie osoby niepracujące kontynuują studia na poziomie magisterskim w trybie stacjonarnym. 80% badanych przyznało, że po nauce ukończonej w PWSiIP kontynuowało studia. Tylko 1 osoba kontynuuje naukę na studiach podyplomowych, a 7 osób – wybrało studia II stopnia i tu wybrali oni głównie PWSiIP (40%) wybierając Administrację, pozostałe – pojedynczo – absolwenci wybierali UWM, UwB oraz Uczelnię Jańskiego wybierając jako drugi stopień Pedagogikę. (Załącznik nr 5 Losy absolwentów 2017 Praca socjalna).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja),*
- 2. obsady zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera),*
- 3. łączenia przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową,*
- 4. założeń, celów i skuteczności prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.*
- 5. systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych,*
- 6. spełnienia reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

4.1 Struktura kwalifikacji, dorobku naukowego oraz kompetencji dydaktycznych kadry

Pracownicy zatrudnieni w podstawowym miejscu pracy na kierunku Praca socjalna posiadają kwalifikacje spełniające wymagania stawiane przez Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26.09.2016r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, które następnie zostało zaktualizowane Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018r. w sprawie studiów.

Na kierunku Praca socjalna na I stopniu studiów nauczyciele akademicy zatrudnieni w podstawowym miejscu pracy to 8 osób, w tym 2 z tytułem doktora habilitowanego, 5 z tytułem doktora i 1 z tytułem magistra.

Pozostali nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Praca socjalna na I stopniu studiów to 7 osób, w tym 1 osoba z tytułem doktora habilitowanego, 4 z tytułem doktora i 2 z tytułem magistra i magistra inżyniera.

Pracownicy wchodzący w skład kadry dydaktycznej, zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy posiadają dorobek naukowy z dziedzin nauk społecznych, w dyscyplinach naukowych: nauki socjologiczne, psychologia, ekonomia i finanse oraz w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia i etyka. Posiadany dorobek pozwala na realizację założonych efektów uczenia się. Ponadto pracownicy posiadają dorobek naukowy z obszaru nauk społecznych, w dyscyplinach naukowych tj. pedagogika, nauki prawne, nauki o zarządzaniu i jakości, w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie naukowej nauki o zdrowiu oraz w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej.

Pracownicy etatowi PWSliP prowadzący zajęcia na kierunku Praca socjalna realizują 73% godzin dydaktycznych. Natomiast 27% godzin dydaktycznych realizują zleceniobiorcy. Z ogółu godzin realizowanych na kierunku Praca socjalna 2745 w roku akademickim 2019/2020 wykłady stanowią 36% (991 godzin), natomiast inne formy takie jak ćwiczenia, konwersatoria, ćwiczenia z języka angielskiego, wychowanie fizyczne i seminaria stanowią 64% (1754 godzin).

Nauczyciele akademicy zatrudnieni w podstawowym miejscu pracy posiadają również doświadczenie zawodowe w obszarze pomocy społecznej oraz pracują lub współpracują z instytucjami pomocy społecznej oraz instytucjami wspomagającymi sektor pomocy społecznej. Wśród instytucji, z którymi współpracują nauczyciele akademicy są przede wszystkim instytucje pomocy społecznej (MOPS, PCPR, OIK, WOPiTU itp.), są także instytucje świadczące usługi pomocnicze takie jak usługi prawne, medyczne.

W załączniku znajduje się wykaz nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe w obszarze pomocy społecznej oraz pracujący lub współpracujący z instytucjami pomocy społecznej oraz instytucjami wspomagającymi sektor pomocy społecznej (Załącznik nr 6)

Do ważnych osiągnięć Uczelni ostatnich lat można zaliczyć wysokie miejsca w Rankingu Szkół Wyższych „Perspektywy” w kategorii Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych. W roku 2015 – trzynasta lokata, w 2016 – piąta, 2017 – 3 lokata, 2018 – 8 lokata, 2019 – 7 lokata.

Pracownicy dydaktyczni kierunku Praca socjalna organizowali konferencje naukowe i wydarzenia charytatywne w PWSliP o zasięgu ogólnopolskim, międzynarodowym i ogólnoswiatowym:

1. W ramach obchodów Dnia Pracownika Socjalnego w 2019r. przygotowywana jest ogólnopolska konferencja „Stare i nowe formy wsparcia społecznego i pracy socjalnej w społeczeństwie sieci. Perspektywa międzypokoleniowa”⁴.
2. Międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja: „Subsydiarność – uwarunkowania, regulacje i praktyka w stulecie niepodległości Państwa Polskiego, Łomża 27.09.2018r.
3. Konferencja: „Różnorodność form spółdzielczości we współczesnym świecie. Tradycja a nowoczesność” 26 – 27.11.2012r.
4. Forum wykluczonych społecznie: „Uchodźcy - grupa zagrożona wykluczeniem. Rola edukacji w integracji uchodźców i społeczeństwa przyjmującego”.
5. Konferencja międzynarodowa „Standardy prawa międzynarodowego w kontekście interdyscyplinarnym”, PWSiIP w Łomży, 16.05.2019r.
6. „Pomoc rodzinie - dobre praktyki w ochronie przed przemocą” w ramach Programu Ochrony Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, edycja 2018 w dniu 05.12.2018r., Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży.
7. Konferencja „Zatrudnienie wspomagane szansą pracy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną” - 23 października 2017r.- PWSiIP w Łomży.
8. Współorganizacja charytatywnej akcji „Pozwól im zobaczyć” na rzecz mieszkańców Mvumi w Tanzanii. Marzec 2018r.
9. Spotkanie z przedstawicielami Fundacji Ja i Ty pt. Społeczności lokalne – szanse, możliwości, wyzwania - 04.04.2019r.
10. „Wolontariusz? Tak, to ja” - Szkolenia dla studentów kierunku Praca Socjalna odbyły się w dniach 30 listopada, 1 grudnia i 8 grudnia 2017r.
11. Kiermasz Bożonarodzeniowy – coroczna zbiórka pieniędzy dla DPS dla dzieci i Młodzieży w Łomży od 2014r.

Udział pracowników we władzach i komisjach Uczelni i Wydziału w roku akademickim 2018/2019 uaktywniał się w obszarach funkcjonowania Wydziału jak i całej Uczelni. Osoby pracujące na kierunku Praca socjalna były zarówno członkami Senatu PWSiIP (3 osoby), a także Członkami Rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych (4 osoby) oraz pełnili różnorodne funkcje w zespołach stałych i doraźnych Wydziału takich jak: Zespół ds. Opracowania Strategii Rozwoju Wydziału, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich i całej PWSiIP takich jak Rada Programowa Wydawnictwa PWSiIP, Senacka Komisja ds. Etyki Badań Naukowych (Załącznik nr 7).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku Praca socjalna byli aktywni w organizacjach/stowarzyszeniach naukowych w skali lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej. Lokalnym towarzystwem naukowym jest Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów, które istnieje od 45 lat. Regionalnym stowarzyszeniem jest Polskie Towarzystwo Socjologiczne Oddział Białostok. Ogólnopolskie stowarzyszenia skupiające pracowników naukowo-dydaktycznych kierunku Praca socjalna to Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, Polska Akademia Nauk. Natomiast stowarzyszeniem naukowym międzynarodowym jest Center Ethnology (Ukraina), Center for Evaluation of Scientific, Educational and Social Programs (Ukraina), Stowarzyszenie Socjologów Kręgu Języka Francuskiego (ASPLF), Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwy.

⁴ <https://pwsip.edu.pl/pracowniksocjalny2019/> dostęp: 24.09.2019

Uczestnictwo nauczycieli akademickich w organizacjach/stowarzyszeniach naukowych i in. w roku akademickim 2018/2019 zawarte zostało w Załączniku nr 8.

Udział pracowników w najważniejszych konferencjach międzynarodowych i krajowych, sympozjach naukowych, seminariach, szkoleniach i kursach

Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku Praca socjalna skupieni w Zakładzie Badań Społecznych uczestniczą aktywnie poprzez wygłaszane referaty, w konferencjach naukowych o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim lub międzynarodowym. Ich udział jest udziałem aktywnym poprzez wygłaszane na nich referaty. Szczegółowy wykaz zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych ZBS przedstawia Załącznik nr 9. Udział czynny pracowników naukowo-dydaktycznych ZBS (z wygłoszonym referatem) w roku 2018/2019.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunku Praca socjalna skupieni w Zakładzie Badań Społecznych oprócz działalności dydaktycznej i naukowej organizowali przedsięwzięcia integrujące środowisko lokalne i promujące Uczelnię PWSiP w Łomży czego przykładem jest wykaz zawarty w Załączniku nr 10 oraz przedsięwzięcia typu konkursy, dni otwarte, festiwal nauki i sztuki itp.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym nauczycieli akademickich Zakładu Badań Społecznych wyrażała się poprzez ich współpracę z organizacjami o charakterze biznesowym, społecznym i socjalnym (Załącznik nr 11). Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pracowników Zakładu Badań Społecznych odbywała się w roku akademickim 2018/2019.

Pracownicy Zakładu Badań Społecznych realizują wydarzenia naukowo-edukacyjne skierowane do społeczności lokalnej jak i do specjalistów w dziedzinie pomocy społecznej z całego kraju (Załącznik nr 12 Inne najważniejsze osiągnięcia Zakładu Badań Społecznych w roku akademickim 2018/2019).

ZBS opracował ofertę Studiów Erasmus dla KIERUNKU Praca socjalna (Załącznik nr 13 i Załącznik nr 14).

Wykaz nauczycieli Zakładu Badań Społecznych, zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy (Załącznik nr 15).

Dorobek naukowy i dydaktyczny oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią pozostałych nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia (Załącznik nr 2 Część I pkt 4).

4.2. Zasady obsady zajęć dydaktycznych

Za obsadę osobową zajęć dydaktycznych na kierunku Praca socjalna – w odniesieniu do pracowników wykonujących obowiązki w ramach Zakładu Badań Społecznych (ZBS) oraz współpracowników Zakładu – odpowiada Kierownik Zakładu Badań Społecznych - dr Tadeusz Kowalewski⁵, który dokonuje jej ze stosownym wyprzedzeniem na dany rok akademicki, korzystając z pomocy koordynatora kierunku (dr Moniki Surawskiej). W stosunku do zajęć, które wchodzi w zakres przedmiotowy dydaktyki innych katedr lub zakładów – Kierownik ZBS zgłasza stosownym kierownikom takich jednostek „zapotrzebowanie” na dokonanie obciążeń w tym zakresie.

Przy dokonywaniu obsady personalnej zajęć przez Kierownika ZBS brane są pod uwagę następujące względy/kryteria merytoryczne łącznie:

⁵ Jak już uprzednio wskazywano, obciążenia zajęć realizowanych na kierunku Praca socjalna przez osoby zatrudnione w innych zakładach lub katedrach dokonywane są przez kierowników tych jednostek.

1. przedmiot/zakres oraz forma danych zajęć, wymiar oraz rodzaj niezbędnych do nabycia przez studentów w ich ramach kompetencji, w tym kompetencji praktycznych;
2. kwalifikacje w zakresie wykształcenia osób z kadry dydaktycznej (dziedzina oraz dyscyplina naukowa, posiadane tytuły lub stopnie naukowe oraz tytuły zawodowe) w odniesieniu do przedmiotu i rodzaju zaplanowanych zajęć;
3. kwalifikacje i doświadczenie dydaktyczne osób z kadry dydaktycznej w stosunku do zakresu tematycznego i rodzaju zajęć;
4. wykształcenie, kwalifikacje zawodowe i praktyczne, w tym przede wszystkim zdobyte poza systemem szkolnictwa wyższego – w kontekście planowych zajęć, w ramach których studenci mają nabywać wiedzy i umiejętności/kompetencji o charakterze praktycznym;
5. kwalifikacje zawodowe i/lub praktyczne kadry dydaktycznej będące wynikiem: - odbycia kursów, szkoleń itp.; - udziału w realizacji różnego rodzaju projektów, w tym współfinansowanych ze środków UE; - samokształcenia; - aktywnego udziału i doświadczeń z pełnienia różnych funkcji społecznych lub publicznych (np. bycie wieloletnim radnym gminnym, członkiem rady nadzorczej, członkiem rady społecznej szpitala publicznego itp.);
6. kwalifikacje zawodowe i praktyczne nabyte przez dydaktyków w ramach szkolnictwa wyższego, ale w ramach innej działalności niż dydaktyczna (w związku z zajmowaniem różnych stanowisk i funkcji, w szczególności w ramach prac administracyjnych, takich jak np.: kierowanie lub koordynowanie projektem wdrożeniowym, współuczestnictwo w realizacji niektórych zadań projektowych, administracyjna obsługa działań naukowych).

Zajęcia dydaktyczne są obsadzone przez wykładowców akademickich, których kompetencje dydaktyczne, dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe odpowiadają zakresowi materiału zawartym w karcie przedmiotu (sylabusie) prowadzonych przez nich zajęć.

Dorobek i doświadczenie nauczycieli pozwalają na zrealizowanie i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Poza powyższymi względami merytorycznymi, znaczącą rolę odgrywają także kwestie formalno-organizacyjne. I dodatkowo, przy planowaniu obciążeń dydaktycznych nie bez znaczenia jest:

- a. w przypadku: etatowych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych realizujących obowiązki w ramach ZBS – obowiązujące wyznaczone pensum dydaktyczne dla poszczególnych grup pracowników;
- b. w odniesieniu do: etatowych pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych wykonujących obowiązki w innych niż ZBS zakładach lub katedrach, a także ich współpracowników – pierwotne wyznaczenie ich do prowadzenia określonych zajęć przez ich kierowników (w ewentualnym uzgodnieniu z Kierownikiem ZBS);
- c. w przypadku współpracowników ZBS – ich dyspozycyjność oraz skłonność do czasowego zaangażowania w pracę dydaktyczną (w tym włączając konieczne obowiązki formalne);

Podkreślenia wymaga, że pod uwagę brane są także:

- d. zgłaszane do Kierownika ZBS preferencje lub potrzeby dotyczące możliwości prowadzenia zajęć przez poszczególnych pracowników/współpracowników, przede wszystkim wówczas gdy dotyczą one/zgłaszane są przez osoby:
- samodzielnie (samotnie) wychowujące dzieci;
 - będące w trudnej sytuacji życiowej (np. przewlekła choroba osoby bliskiej);
 - będące w trakcie przygotowywania rozpraw doktorskich lub habilitacyjnych;
 - czasowo zaangażowane do realizacji dużych przedsięwzięć organizacyjnych na Uczelni (np. utworzenia i opracowania zasad działania jednostki ogólnouczelnianej);

Liczba godzin ponadwymiarowych pracowników Wydziału, zgodnie z polityką Uczelni, nie przekracza 30 godzin w roku 2019/2020. Wynika to ze zniesienia minimum kadrowego określonego w Konstytucji dla Nauki oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. Ustalanie regulaminu pracy, w tym określanie zasad i trybu powierzania nauczycielowi akademickiemu, za jego zgodą, prowadzenia zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych określa art. 127 ust. 6 ustawy, regulaminu przyznawania nagród nauczycielom akademickim.

4.3. Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową

Pracownicy zatrudnieni na kierunku Praca socjalna poprzez swoje kwalifikacje, kompetencje, doświadczenie zawodowe, dydaktyczne i naukowe realizują misję uczelni związana kształceniem praktyków. W większości przypadków posiadają stosowne doświadczenie zawodowe lub naukowe, które wykorzystywane jest przez nich w pracy dydaktycznej.

Nauczyciele akademicy pracujący w ZBS w swojej działalności dydaktycznej wspierają się doświadczeniem w działalności zawodowej i naukowej, co przyczynia się do realizacji podstawowej misji uczelni, którą jest kształcenie praktyków. Tego typu przekaz łączenia wiedzy z doświadczeniem zawodowym w większym stopniu przygotowuje absolwentów pracy socjalnej do szybszego wdrożenia się w obowiązki zawodowe.

Załącznik nr 16 przedstawia zależności pracy dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową nauczycieli akademickich i pozaakademickich.

4.4. Polityka kadrowa – założenia, cele, skuteczność (z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry)

Prowadzona polityka kadrowa dotycząca kształcenia na kierunku Praca socjalna nakierowana jest na osiągnięcie 3 zasadniczych celów:

1. zatrudniania osób posiadających kwalifikacje praktyczne i/lub dydaktyczne, przy jednoczesnym posiadaniu dobrych kwalifikacji w zakresie wykształcenia lub stopni/tytułów naukowych, które – najlepiej łącznie – umożliwią realizację zajęć na najwyższym możliwym poziomie; ten cel ma szczególny priorytet w odniesieniu do zajęć o charakterze praktycznym;
2. zatrudniania naukowców oraz osób z potencjałem naukowym, tak aby Uczelnia mogła – z korzyścią dla studentów, otoczenia społeczno-gospodarczego, jak i budowania jakości i prestiżu kształcenia na kierunku – prowadzić za ich sprawą (tj. takich osób) działalność naukową;

3. stworzenie stabilności zatrudnienia dla osób wykazujących się największym zaangażowaniem dydaktycznym i/lub naukowym, czego spełnienie warunkuje także co najmniej częściowe spełnienie wymienionych wcześniej celów, a w szczególności budowania kadry/zaplecza naukowego.

Połączenie ww. celów, jakkolwiek co do zasady niesprzecznych ze sobą (a w istocie – w założeniu pozostających ze sobą w synergii), w istniejących uwarunkowaniach jest jednak trudne. Przede wszystkim z uwagi na różnego rodzaju ograniczenia i bariery, w tym: - niewystarczające zasoby finansowe, - dosyć niewielkie potencjalne zaplecze naukowe w regionie, zarówno z uwagi na położenie PWSliP, jak i względnie krótki okres funkcjonowania Uczelni (i wiążące się z tym tradycje). Niemniej jednak, w świetle wcześniej przytoczonych danych i informacji, wydaje się, że Uczelnia dobrze realizuje założone cele polityki kadrowej. W szczególności, zważywszy na praktyczny profil kształcenia, struktura obecnej kadry realizującej zajęcia ściśle kierunkowe, wykazuje istotnie znaczący poziom doświadczenia praktycznego/zawodowego, które zdobyte jest szczególnie poza systemem szkolnictwa wyższego. Zadowalające jest przy tym, że ogólnie dobrze zdaje się wypadać ocena aktywności naukowej kadry.

Pracownicy badawczo-naukowi oraz dydaktyczni zatrudniani są na podstawie ogłaszanych konkursów, które odbywają się wedle obowiązujących regulacji prawnych.

W ramach stosowanych w konkursach kryteriów uwzględniane są wymogi dotyczące – co oczywiste – stosownego do zajęć wykształcenia oraz posiadania stopnia, względnie tytułu naukowego, ale także co najmniej kilkuletniego stażu pracy dydaktycznej oraz pracy zawodowej/doświadczenia praktycznego. Przy czym wymagany od kandydatów obszar doświadczenia, tak dydaktycznego, jak i praktycznego/zawodowego dobierany jest pod kątem obsadzenia danego zakresu tematycznego oraz rodzaju zajęć. Powyższe zasady dotyczą nie tylko kandydatów na pracowników dydaktycznych, ale także badawczo-dydaktycznych. Ponadto preferowane jest (co zostaje stosownie wyeksponowane w ogłoszeniu) posiadanie dodatkowych kwalifikacji praktycznych, zawodowych lub dydaktycznych w danym obszarze tematycznym (jak np. prowadzenie zajęć w j. obcym) lub/i także doświadczenia w sferze działalności społeczno-gospodarczej.

Natomiast rekrutacja współpracowników odbywa się w mniej sformalizowany sposób, np. poprzez:

- a) wybór kandydatów na podstawie złożonych przez nich aplikacji oraz rozmowy kwalifikacyjnej z Kierownikiem ZBS;
- b) przeprowadzenia lokalnego rozpoznania, polecenia przez innych pracowników oraz rozmowy kwalifikacyjnej;
- c) wyszukiwanie osób (np. w urzędach) z konkretnie potrzebnymi kompetencjami praktycznymi (do obsady skonkretyzowanych tematycznie zajęć).

Przy czym obowiązują analogiczne do wcześniej wskazanych zasady „doboru” prowadzącego zajęcia do zakresu tematycznego i rodzaju zajęć.

Zaznaczenia wymaga, że w przypadku wszystkich osób (pracowników oraz współpracowników), z którymi Uczelnia już współpracuje, przy obsadzie zajęć uwzględnia się także ich zgłaszane zainteresowania zawodowe, praktyczne lub naukowe.

Nauczyciele akademicki podlegają obowiązkowej okresowej ocenie. Zasady dokonywania oceny są określone w Statucie PWSliP w Łomży (Uchwała Senatu Nr 19/17 z dn. 27.04.2017r.) w § 78 – 82 (Załącznik nr 17 Ocena nauczycieli akademickich). Arkusz oceny

nauczyciela akademickiego zatrudnionego na stanowisku dydaktycznym Załącznik nr 18, Arkusz oceny nauczyciela zatrudnionego na stanowisku naukowo-dydaktycznym stanowi Załącznik nr 19. Instrukcja okresowej oceny nauczyciela akademickiego stanowi Załącznik nr 20.

W roku akademickim 2017/2018 ocenie poddano 12 pracowników realizujących zajęcia na kierunku Praca socjalna. Wszystkie osoby uzyskały ocenę pozytywną, a 2 z nich, zostały wyznaczone do przeprowadzenia ponownej oceny w następnym roku.

Tabela 10. Wyniki okresowej oceny przeprowadzonej w roku akademickim 2017/2018 pracowników zatrudnionych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych

Lp.	Tytuł / stopień naukowy	Średnia liczba punktów			Średnia liczba punktów przyznanych przez przełożonego	Średnia liczba punktów łącznie	Uzyskane oceny
		działalność naukowa	działalność dydaktyczna	działalność organizacyjna			
1.	dr	78	32,08	78	63,13	251,22	1 – wyróżniająca 5 - pozytywna

Tabela 11. Wyniki okresowej oceny przeprowadzonej w roku akademickim 2017/2018 pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych

Lp.	Tytuł / stopień naukowy	Średnia liczba punktów			Średnia liczba punktów przyznanych przez przełożonego	Średnia liczba punktów łącznie	Uzyskane oceny
		działalność naukowa	działalność dydaktyczna	działalność organizacyjna			
1.	dr hab.	72,66	41,66	48,33	66,76	229,53	3 - pozytywna
2.	mgr	5	24	48,33	60,58	137,92	3 - pozytywna

W roku akademickim 2018/2019 ocenie poddano 2 pracowników realizujących zajęcia na kierunku Praca socjalna I stopnia, którzy w poprzedniej ocenie wykazali się niską aktywnością w poszczególnych obszarach, a tym samym uzyskali małą liczbę punktów. Poniższa tabela przedstawia wyniki oceny:

Tabela 12. Wyniki okresowej oceny przeprowadzonej w roku akademickim 2017/2018 pracowników zatrudnionych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych

Lp.	Tytuł / stopień naukowy	Średnia liczba punktów			Średnia liczba punktów przyznanych przez przełożonego	Średnia liczba punktów łącznie	Uzyskane oceny
		działalność naukowa	działalność dydaktyczna	działalność organizacyjna			
1.	dr	82,5	34	106	63,65	286,15	2 - pozytywna

Polityka kadrowa zakłada zatrudnianie osób, które deklarują przede wszystkim pracę w PWSliP jako pierwsze miejsce pracy. Kładzie się nacisk na kadrę dydaktyczną z doświadczeniem praktycznym w funkcjonowaniu jednostek pomocy społecznej. Samodzielni pracownicy naukowcy to przedstawiciele nauk społecznych i humanistycznych. W coraz większym stopniu pracownicy zamierzają pozyskiwać środki w ramach projektów badawczych. Uzależnione jest to od podwyższenia kategorii naukowej Wydziału Nauk

Społecznych i Humanistycznych. Praktyczne programy kształcenia obejmują efektywny system praktyk zawodowych realizowanych w bliskiej współpracy z pracodawcami podczas realizacji praktyk i staży zawodowych. Istnieje szeroko zakrojona współpraca z lokalnymi regionalnymi interesariuszami (jednostki administracji samorządowej, organizacje pomocy społecznej, instytucje pozarządowe itp.). Rozpoznawalna w regionie marka uczelni i kierunków studiów powoduje, że studenci w coraz większym stopniu rekrutują się z innych niż podlaskie województw.

Obok ogólnego systemu oceniania dokonywane są:

- 1) hospitacje (w roku akademickim 2017/2018 zostało przeprowadzonych 12 hospitacji oraz w roku akademickim 2018/2019 11 hospitacji);
- 2) częściowe oceny ewaluacyjne – na podstawie kwestionariuszy ankiet skierowanych do Studentów, które są dostępne w systemie USOS;
- 3) coroczne sprawozdania w przedmiocie działalności Zakładu, w szczególności w przedmiocie aktywności organizacyjnej i naukowej pracowników ZBS zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych i zapoznanie z ich wynikami kadry.

1 i 2 z ww. form ocen szczegółowych/częstkowych uwzględniana jest przy dokonywaniu wstępnych (w sensie: wyjściowych) ocen pracowników i współpracowników – w szczególności wyniki hospitacji uwidaczniane są w arkuszu oceny, którą przedkłada dany pracownik (Kierownik ZBS dokonuje na arkuszu stosownej adnotacji we wskazanym powyżej zakresie).

Natomiast w odniesieniu do formy oceny wskazanej w punkcie 3): po otrzymaniu i analizie danych oraz sporządzeniu sprawozdania, Kierownik ZBS organizuje zebranie kadry realizującej obowiązki dydaktyczne w ramach Zakładu, w którym mogą uczestniczyć (i najczęściej uczestniczą) także współpracownicy. Wówczas omawiane są zaobserwowane tendencje w zakresie działalności kadry, przyjmowane i przekazywane Dziekanowi plany działania Zakładu na rozpoczynający się rok akademicki oraz ustalane kierunki działania w sferze dydaktycznej, organizacyjnej oraz naukowej, które mają się przyczynić do zwiększenia jakości kształcenia (np.: - szczegółowe wymogi, które powinny być dodatkowo respektowane przy przygotowaniu prac dyplomowych, techniki wykorzystywane przy prowadzeniu zajęć, określanie potencjalnie niepożądanych praktyk dydaktycznych itp.), a także podniesienia potencjału naukowego kadry (np.: ustalenie obszarów i planów badawczych). Kierownik ZBS na bieżąco i w miarę potrzeb spotyka się także z poszczególnymi pracownikami celem przedyskutowania kwestii dotyczących realizacji dydaktyki albo działalności naukowej (np. w zakresie przygotowywanych rozpraw naukowych, planowanych badaniach i wnioskach grantowych).

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Egzemplifikacją skutecznej motywacji pracowników do podnoszenia kwalifikacji jest:

1. Dwie osoby pracujące w ZBS uzyskały tytuł doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinach pedagogika i psychologia w 2018r.
2. Jeden z pracowników uzyskał specjalizację zawodową z zakresu psychoterapii uzależnień w 2019r.
3. Jeden z pracowników naukowo-dydaktycznych ukończył kursy kwalifikacyjne i studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego w 2016r., Kurs Umiejętności Trenerskich w pracy z osobami dorosłymi w 2015r. oraz Międzynarodowe Studia Coachingu w 2014r.

Załącznik nr 21 przedstawia uzyskane kwalifikacje przez pracowników naukowo-dydaktycznych ZBS.

W celu podniesienia jakości przeprowadzonych zajęć dydaktycznych pracownicy są systematycznie hospitowani. Hospitacje dostarczają informacji, które są wykorzystywane do rozwoju i doskonaleniu kadry dydaktycznej. Podczas hospitacji studenci mają możliwość oceny jakości wykonywanej pracy dydaktycznej prowadzącego zajęcia, co stanowi przesłankę do kształtowania polityki kadrowej i projektowania korekty planu studiów. Okresowa kontrola jakości zajęć dydaktycznych obejmuje każdą formę zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników etatowych oraz pracowników pracujących na podstawie umowy cywilno-prawnej, realizujących zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia. Hospitacji podlegali również pracownicy innych Wydziałów, realizujący zajęcia na kierunku Praca socjalna. Hospitacje prowadzone były przez Dziekana oraz Kierownika Zakładu Badań Społecznych.

W roku akademickim 2017/2018 r. zostało przeprowadzonych 12 hospitacji oraz w roku akademickim 2018/2019 r. 11 hospitacji. W celu polepszenia jakości kształcenia pracownicy pracujący na kierunku Praca socjalna podlegają hospitacji, która ma na celu ocenę zgodności realizacji zajęć z programem przedmiotu, skuteczność organizacji zajęć, wykorzystanie pomocy naukowo-dydaktycznych, stosowanie odpowiednich metod i form dydaktycznych, przejrzystość przekazywanego materiału oraz umiejętność przekazywania treści.

Hospitacje odbywają się raz na dwa lata w związku z tym zestawienie obejmuje lata 2017/2018 i 2018/2019. Załącznik nr 22 prezentuje realizację hospitacji w roku akademickim 2017/2018 i 2018/2019.

Systematycznie dokonywana jest ocena pracy kadry dydaktycznej przez studentów za pośrednictwem systemu USOS. Kryteria oceny dotyczą przygotowania nauczyciela do zajęć, stopnia zrozumienia przekazywanej wiedzy przez nauczyciela, sposobu odnoszenia się nauczyciela do studentów, obiektywności oceny pracy studentów.

Wprowadzenie zmian programowych jest konsultowane ze studentami oraz z Radą Praktyków. Członkami Rady Praktyków w grupie roboczej kierunku Praca socjalna miejscowych instytucji pomocy społecznej takich jak PCPR, MOPS, GOPS i WOPiTU.

Załącznik nr 23 przedstawia członków Rady Praktyków w grupie roboczej kierunku Praca socjalna.

Władze Wydziału oraz Uczelni dbają o rozwój naukowy kadry naukowo-dydaktycznej poprzez umożliwienie i finansowanie udziału w konferencjach naukowych i naukowo-dydaktycznych oraz finansowanie publikowania prac naukowych. Szczególnie ważne jest, aby pracownicy mieli kontakt z przedsiębiorstwami z regionu i poprzez współpracę z nimi mogli podnosić swoje kompetencje i doświadczenie zawodowe. Uczelnia wspiera inicjatywy wdrożeniowe pracowników w zakresie komercjalizacji badań naukowych.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Praca socjalna realizowali od 2015 roku 3 zadania badawcze w ramach badań statutowych (szczegółowe informacje zawiera Załącznik nr 24 Zestawienie zadań badawczych realizowanych w ramach dotacji statutowej). Prace badawcze dotyczyły między innymi: organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi w systemie edukacji polskiej i brytyjskiej, pomocy społecznej gmin subregionu łomżyńskiego, problemów i zagrożeń społecznych, Wsparcia społecznego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Władze Uczelni zapewniają możliwości podnoszenia kwalifikacji pracowników poprzez uczestniczenie w wielu szkoleniach, w tym również on-line.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Do nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy należą 4 osoby, mające doświadczenie praktyczne w obszarze pomocy społecznej, lub doświadczenie współpracy z instytucjami wspomagającymi sektor pomocy społecznej tj. Urząd Miasta Łomży, Powiatowy Urząd Pracy w Łomży, Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji. Osoby te prowadzą przedmioty takie jak: Przystępność i niedostosowanie społeczne, Socjologia organizacji i zarządzania, Metodologia badań społecznych, Społeczne aspekty samorządu terytorialnego, Psychologia kliniczna, Pomoc rodzinie dysfunkcyjnej, Sytuacja socjalna i problemy społeczno-kulturowe niepełnosprawnych.

Dorobek naukowy pracowników Wydziału przyczynił się podczas kompleksowej oceny jakości naukowej i badawczo-rozwojowej jednostek naukowych w 2013 roku do uzyskania kategorii naukowej B, ocenie w 2017 roku – kategorii naukowej C oraz w ocenie 2018 roku – kategorii naukowej B (Wydział Nauk Społeczno-Humanistycznych).

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Praca Socjalna realizowali od 2013 roku 3 projekty naukowo – badawcze dotyczące organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pomocy społecznej w gminach subregionu łomżyńskiego w kontekście problemów i zagrożeń społecznych, a także wsparcia społecznego osób wykluczonych społecznie, w ramach badań statutowych. Suma kwot przyznanych pracownikom prowadzącym zajęcia na kierunku Praca Socjalna wyniosła 69 283,31 zł (szczegółowe informacje zawiera Załącznik nr 24 Zestawienie zadań badawczych realizowanych w ramach działalności statutowej Wydziału).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. stanu, nowoczesności, rozmiarów i kompleksowości bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatności do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy,*
- 2. infrastruktury i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe,*
- 3. dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych,*
- 4. udogodnień w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością,*
- 5. dostępności infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej,*
- 6. systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach,*
- 7. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów,*
- 8. spełnienia reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*
- 9. stanu, nowoczesności, rozmiarów i kompleksowości bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatności do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy,*

5.1 Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowości bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na kierunku Administracja oraz jej adekwatności do rzeczywistych

warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości realizuje swoją działalność w budynkach zlokalizowanych przy ul. Akademickiej 14, ul. Akademickiej 1 i przy ul. Wiejskiej 16 w Łomży. Łączna powierzchnia dydaktyczna uczelni to 22 631,61 m², w tym powierzchnia własna, to 20 033,61 m². Na mocy porozumienia zawartego z Prezydentem Miasta Łomża, Uczelnia korzysta z miejskiej bazy sportowej: hali Sportowej im. Olimpijczyków Polskich, pływalni miejskiej, sal gimnastycznych i boisk sportowych przy szkołach podstawowych, a także stadionu lekkoatletycznego, których łączna powierzchnia wynajmowana wynosi 2 598,00 m².

Zajęcia na kierunku Praca socjalna prowadzone są w dwóch budynkach: budynku głównym PWSliP przy ul. Akademickiej 14 (sale: 6, 12, 14, 15, 107, 108, 111, 112, 114, 115, 208, 210, 211, 213, 214, 315) i budynku przy ul. Akademickiej 1 (sale: B0.4, B0.5, B0.6, B0.7, B0.8, B1.5, B1.6, B1.7, B1.8, B1.9, B2.4, B2.5, B2.6, B2.7, B2.8, B2.9).

Budynek przy Akademickiej 14 jest własnością Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży. Powierzchnia całkowita tego budynku wynosi 5219,7 m². Budynek składa się z 5 kondygnacji. Na wszystkich kondygnacjach znajdują się pomieszczenia dydaktyczne, a przede wszystkim:

- aula na 220 miejsc z pełnym wyposażeniem multimedialnym, nagłośnieniem w systemie dolby surround, systemem tłumaczeń symultanicznych, klimatyzacją (s. 315- III p.),
- 2 sale wykładowe dla 137 studentów (s. 115 – I p., s. 214 – II p.),
- 2 sale wykładowe dla 88 studentów (s. 114 – I p., s. 213 – II p.),
- 1 sala wykładowa dla 59 studentów (s. 211 – II p.),
- 1 sala wykładowa dla 57 studentów (s. 208 – II p.),
- 1 sala wykładowa dla 56 studentów (s.12 – parter),
- 1 sala wykładowa dla 54 studentów (s.107 – I p),
- 1 sala ćwiczeniowa dla 30 studentów (s.112),
- 1 pracownia językowa na 18 miejsc (s.6 – parter),
- 2 pracownie językowe na 20 miejsc (s.14, 15 – parter),
- 2 pracownie komputerowa na 15 stanowisk (s. 108, 111 – I p.),
- pracownia komputerowa na 16 stanowisk (s. 210 – II p.),
- pracownia komputerowa na 12 stanowisk (s. 312 – III p.),
- pracownia komputerowa na 16 stanowisk (s. 313 – III p.),
- Sala Rozpraw Sądowych (s. 207–II p.),
- Pracownia Analiz i Badań Jakościowych (fokusownia, s.207– IIp.),
- Centrum Mediacji (pok. 3),
- Administracja Uczelni i Wydziału.

Drugi budynek bazy dydaktycznej, z której mogą korzystać studenci kierunku Praca socjalna to budynek PWSliP przy ul. Akademickiej 1. Składa się on z trzech segmentów. Segment A składa się z 5 kondygnacji, segmenty B i C są trzykondygnacyjne. Ogólna powierzchnia zabudowy wynosi 3077,92 m². Powierzchnia całkowita wynosi 9238,89 m², a kubatura 63677,60 m³.

W budynku znajdują się między innymi:

- sala konferencyjna,

- forum studentów, szatnia wraz z toaletami, biuro ochrony, pokój socjalny, toalety, pomieszczenia gospodarcze i techniczne, bufet wraz z jego zapleczem oraz pomieszczenia komunikacyjne,
- aula górna mogąca pomieścić 200 słuchaczy + 2 na wózkach inwalidzkich
- aula dolna może pomieścić 195 słuchaczy, możliwe jest połączeniu obu auli.
- kabina tłumaczy i dźwięku, pomieszczenia techniczne,
- 4 sale seminaryjne przeznaczone na 40-u studentów (s. B 0.5 i B 0.6 oraz B 1.6 i B 1.7),
- 2 sale seminaryjne na 32 studentów (s. B 2.4; B2.7),
- 4 sale wykładowe, przeznaczone na 54 słuchaczy (s. B 0.4, B 0.7, B 1.5 i B 1.8), sala wykładowa mogąca pomieścić 74 słuchaczy (s. B 0.8) oraz sala wykładowa przeznaczona na 83 słuchaczy (B 1.9),
- 2 sale do ćwiczeń językowych na 20 studentów (B2.5, B2.6),
- 2 pracownie komputerowe, w których zajęcia może odbyć jednocześnie 24 studentów (s. B2.8, B2.9),
- czytelnię z wypożyczalnią, magazynem książek, pokojami biurowymi pracowników biblioteki, pokój opracowania materiałów,
- kawiarenkę internetową w pełni wyposażoną mogącą obsłużyć min. 15 studentów jednocześnie,
- w segmencie C znajduje się hala technologiczna C0.3, laboratoria analiz instrumentalnych C0.25 – C0.30, laboratoria dydaktyczno - badawcze C 1.5 – C1.8, C1.13 – C1.16, w tym laboratoria fizyki i robotyki C1.9 – C1.12.

Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w rzutniki multimedialne, tablice, komputer, dostęp do Internetu. Na terenie budynków zainstalowany jest system bezprzewodowego Internetu (eduroam).

Infrastruktura dydaktyczna Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych wykorzystywana w procesie kształcenia na kierunku Praca socjalna opiera się na przede wszystkim na salach wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych stanowiących bazę lokalową Uczelni, a także na zasobach instytucji przyjmujących studentów na wizyty studyjne. Efektem wdrażania projektu **KPK - Kompleksowy Program Kształcenia w PWSiIP** w Łomży będzie możliwość korzystania przez studentów omawianego kierunku z sali do badań fokusowych (dostępnej od roku akademickiego 2019/2020) oraz pracowni samoobrony dla przyszłych pracowników socjalnych. Wpłynie to pozytywnie na kształcenie przyszłych absolwentów, których zawód ze względu na swoją specyfikę wymaga dodatkowych umiejętności także w zakresie reagowania na sytuacje zagrożenia życia. W nowopowstałej profesjonalnie wyposażonej fokusowni studenci będą mogli w praktyczny sposób stosować zróżnicowane jakościowe techniki badawcze, konstruować narzędzia badawcze pod konkretne próby badawcze, dokonywać analizy danych uczestnicząc bezpośrednio w badaniach i angażować się w obserwację uczestniczącą. Pracownia wyposażona jest w lustro weneckie zapewniające bezpośredni podgląd przebiegu badania i kompletny system monitorowania tj. kamery i mikrofony, które umożliwią synchroniczną i asynchroniczną rejestrację i zapis audio – video wywiadów.

5.2 Infrastruktura i wyposażenia instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Dostęp do infrastruktury i wyposażenia **poza uczelnią** jest odpowiedni aby osiągać efekty uczenia się, co można stwierdzić na podstawie sprawozdań studentów z praktyk zawodowych. Na podstawie informacji ze sprawozdań studentów dotyczących praktyk zawodowych można śmiało stwierdzić, że studenci mają dostęp do infrastruktury poza

uczelnia. Szczegółowy opis miejsc praktyk znajduje się w dokumentacji Studenckich Praktyk Zawodowych oraz w dokumentacji z realizacji projektu „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” w ramach Działania 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym określony we wniosku o dofinansowanie projektu nr POWR.03.01.00-00-P002/15.

5.3 Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych

Kierunek Praca socjalna nie prowadzi kształcenia na odległość.

System wprowadzania i kontroli ocen został przeniesiony na grunt elektroniczny. Na uczelni funkcjonuje system USOSweb, który umożliwia studentom łatwą kontrolę ich ocen oraz sprawny kontakt z prowadzącymi. Dodatkowo w systemie umieszczono odnośniki do serwisów przydatnych studentom i pracownikom.

Na stronie internetowej (<https://www.pwsip.edu.pl/kandydaci/>) znajduje się zbiór dokumentów przedstawiających ofertę edukacyjną uczelni, możemy też znaleźć tam informacje dotyczące kierunku Praca socjalna.

5.4 Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Obiekty Uczelni są przystosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Przed każdymi drzwiami wejściowymi do budynków znajdują się utwardzone pola manewrowe. Przy budynkach dydaktycznych wyodrębniono 16 miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, usytuowanych 20 metrów od wejścia do budynku. Drzwi wejściowe do budynków Uczelni i sali gimnastycznej usytuowane są na poziomie chodnika. Do jednych z drzwi wejściowych prowadzi pochylnia. Studenci będący osobami niepełnosprawnymi posiadają dostęp do wszystkich sal i laboratoriów. W każdym budynku dydaktycznym znajdują się windy. Drogi komunikacyjne i drzwi wewnętrzne dostosowane są do ich potrzeb. Podłogi w salach nie posiadają różnicowań poziomu, a stoły w salach wykładowych i stanowiska laboratoryjne umożliwiają wjazd na wózku inwalidzkim. Na każdej kondygnacji budynków dydaktycznych znajduje się minimum jedno pomieszczenie sanitarno-higieniczne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Uczelnia posiada 3 komplety systemu wspomagania słyszenia - pętle indukcyjne PLS – 10, monitor brajlowski, drukarkę brajlowską oraz notatnik brajlowski.

Do uczelnianej Biblioteki i Czytelni prowadzi szeroki korytarz z bezprogowymi drzwiami wejściowymi. Odpowiednio przygotowane stanowiska do czytania umożliwiają podjazd na wózku inwalidzkim. Dodatkowo PWSliP zapewnia studentom niepełnosprawnym zdalny dostęp do części księgozbioru, dzięki czemu studenci mogą korzystać z zasobów biblioteki bez wychodzenia z domu.

Pomieszczenia Działu Kształcenia i Spraw Studenckich zajmującego się wsparciem studentów niepełnosprawnych zlokalizowane są na I piętrze, w pobliżu windy, co umożliwia swobodny dostęp wszystkim zainteresowanym.

W domu studenta wjazd na I piętro umożliwiają schody wyposażone w platformę przychodową. Studenci poruszający się na wózkach inwalidzkich mają dostęp do wszystkich

pokoju i innych pomieszczeń zlokalizowanych na parterze i I piętrze. Dwa pokoje dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

Przy budynkach Uczelni znajdują się przystanki autobusowe. Wszystkie pojazdy zatrzymujące się na przystankach zlokalizowanych w pobliżu Uczelni wyposażone są w obniżony pomost umożliwiający wjazd studentom poruszającym się na wózkach inwalidzkich.

5.5 Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Studenci mogą korzystać z dostępu do systemu informacji prawnej LEX, który jest ogólnodostępny w Bibliotece oraz ze zbiorów znajdujących się w Bibliotece. Mogą również korzystać z ogólnodostępnych stanowisk komputerowych z łączem internetowym.

Ponadto studenci mogą wykonywać pracę własną w salach w porozumieniu z wykładowcami (wymagane jest aby dopasować termin pracy własnej z terminami innych zajęć).

5.6 System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakres dostosowania do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na kierunku Administracja, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży ma swoją siedzibę w budynku Uczelni zlokalizowanym przy ul. Akademickiej 1. Całkowita powierzchnia biblioteki wynosi 235 m². Pomieszczenia biblioteki to:

- czytelnia z wypożyczalnią (101m²),
- magazyn książek (87m²),
- pokój biurowy, pokój pracowników (20,5m²),
- pokój opracowania zbiorów (26,5 m²).

Bibliotekę obsługują trzy osoby zatrudnione w pełnym wymiarze godzin. Wszystkie mają wykształcenie wyższe magisterskie, w tym dwie osoby mają ukończone studia podyplomowe z bibliotekoznawstwa, a jedna roczny kurs pedagogiczny z zakresu bibliotekarstwa. Biblioteka jest czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 8.00 – 16.00, od środy do piątku w godzinach 8.00 – 18.00 oraz w sobotę od 9.00 do 14.00.

Zbiory biblioteczne budowane są od momentu powstania Uczelni, to jest od lipca 2004r. Obecnie zbiory biblioteczne obejmują:

- 13295 woluminów książek,
- 3872 woluminów czasopism,
- 1209 dokumentów cyfrowych
- 1444 tytułów książek elektronicznych w czytelni IBUK LIBRA.

Biblioteka prenumeruje 48 tytułów czasopism specjalistycznych, m.in. Polityka Społeczna, Praca Socjalna, Charaktery, Samorząd Terytorialny, Personel i Zarządzanie, Ekonomista, Państwo i Prawo.

Udostępniamy on-line bazy danych pełnotekstowe oraz bibliograficzne, w tym zasoby Wirtualnej Biblioteki Nauki (m.in. bazy Science Direct, Springer, Web of Science, EBSCO, Scopus) oraz dostęp do bazy e-Publikacje Nauki Polskiej. Nasi czytelnicy mogą też korzystać z dostępu do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica, która udostępnia zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy. Oferujemy dostęp do profesjonalnego portalu informacyjnego o stanowieniu prawa i jego stosowaniu – LEX oraz dostęp do czytelni on-line publikacji akademickich i naukowych Ibuk Libra.

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych korzystamy ze zbiorów uczelni krajowych i zagranicznych.

Tematyka księgozbioru odzwierciedla wymogi programowe wszystkich kierunków nauczania. Zakup książek dokonywany jest w porozumieniu z prowadzącymi zajęcia z poszczególnych przedmiotów, tak, aby udostępniać literaturę zawartą w sylabusach. Zgłaszanie propozycji zakupu nowych tytułów, za pośrednictwem systemu bibliotecznego mają zarówno pracownicy jak i studenci. W bibliotece funkcjonuje wypożyczalnia, czytelnia książek i czasopism oraz czytelnia dokumentów elektronicznych z dostępem do internetowych baz danych. Do dyspozycji czytelników są 22 stanowiska komputerowe, w tym 6 z bezpośrednim dostępem do katalogu Biblioteki. W czytelni dostępne są czasopisma, prasa codzienna, wydawnictwa encyklopedyczne i leksykony, słowniki oraz wszystkie podstawowe podręczniki i skrypty do poszczególnych przedmiotów.

Biblioteka PWSliP funkcjonuje w oparciu o system biblioteczny KOHA. Podstawowym źródłem informacji o zbiorach jest katalog elektroniczny, dostępny we wszystkich komputerach na terenie Uczelni oraz dostępny w Internecie. Do czasopism i księgozbioru podręcznego w czytelni użytkownicy mają bezpośredni dostęp, mogą też korzystać z katalogu lub osobistej informacji u bibliotekarza.

Pomieszczenia biblioteczne są bez utrudnień dostępne dla osób niepełnosprawnych. Aranżacja przestrzeni wewnątrz umożliwia tym osobom swobodny dostęp do półek, komputerów i bibliotekarza. W czytelni dostępny jest sprzęt dla niedowidzących i niewidomych: monitor i palmtop ze specjalistycznym oprogramowaniem oraz drukarka.

W bibliotece mieści się czytelnia z bezpośrednim dostępem do księgozbioru podręcznego i czytelnia z bezpośrednim dostępem do gromadzonych i prenumerowanych czasopism i prasy codziennej. Łącznie w czytelniach jest 55 miejsc dla czytelników. Na terenie biblioteki czytelnicy mogą pracować na własnych laptopach, korzystając z Internetu bezprzewodowego.

Uczelnia stale rozbudowuje i unowocześnia bazę naukową i dydaktyczną. W ostatnich latach oddano do użytku nowe budynki wraz z ogólnodostępnymi salami wykładowymi, ćwiczeniowymi oraz laboratoriami specjalistycznymi. W roku 2014 oddano do użytku halę sportową wraz z siłownią i salą fitness przy II Liceum Ogólnokształcącym. Istotne znaczenie ma również biblioteka i zasoby biblioteczne. Biblioteka w PWSIP jest w dużym stopniu z informatyzowana, zapewniająca dostęp do wielu księgozbiorów w kraju oraz międzynarodowych repozytoriów bibliotecznych i dokumentów elektronicznych wspomagających kadrę i studentów w realizacji i osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia.

Słabą stroną jest brak osłoniętego przejścia pomiędzy budynkami – studenci i nauczyciele przemieszczają się otwartą przestrzenią, awaryjność urządzeń elektronicznych, niedbałość studentów o wyposażenie sal.

We wrześniu 2018 r., radni Sejmiku Województwa Podlaskiego zdecydowali o przekazaniu Uczelni **udziałów w budynku przy ul. Akademickiej 20**, znajdującego się tuż za tzw. starym budynkiem PWSliP przy ul. Akademickiej 14. Ma to zaspokoić potrzeby lokalowe rozwijającej się Uczelni.

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży otrzymała dofinansowanie projektu w ramach konkursu o nr POWR.03.05.00-IP.08-00-PZ1/17 pod nazwą: **KPK - Kompleksowy Program Kształcenia** w PWSliP w Łomży. Kwota projektu wynosi 3.844.680,00 zł (słownie: trzy miliony osiemset czterdzieści cztery tysiące sześćset osiemdziesiąt złotych) w tym wkład własny PWSliP wynosi: 118.517,00 zł (słownie: sto osiemnaście tysięcy pięćset siedemnaście złotych). Realizacja projektu ruszyła od 1 października 2018 roku w ramach, którego utworzono salę do badań fokusowych oraz salę rozpraw sądowych. W trakcie realizacji jest pracownia samoobrony dla przyszłych pracowników socjalnych. Z pozyskanych funduszy z ministerstwa przeszkoleni zostaną pracownicy oraz studenci, którzy będą realizowali część zajęć dydaktycznych w systemie tutorskim stosowanym na wielu prestiżowych uczelniach. Sfinansowane będą studentom szkolenia oraz certyfikaty uznawane w branży informatycznej, technologii żywności oraz automatyki i robotyki.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Władze i nauczyciele akademicy PWSliP współpracują ściśle z Biblioteką w zakresie bieżącego gromadzenia zbiorów. W procesie ich powiększania uwzględniane są potrzeby dziedzin i dyscyplin naukowych. Działania te są ściśle powiązane z realizowanymi kierunkami studiów. Dodatkowo Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia na posiedzeniach weryfikują zgodność literatury z sylabusami zajęć z zasobami Biblioteki. Efektem współpracy jest zakup i udostępnienie elektronicznych zasobów:

<https://www.pwsip.edu.pl/biblioteka/index.php/e-zrodla/e-booki>. Dodatkowo na stronie www biblioteki zamieszczono link do darmowej gigantycznej kolekcji ebooków Microsoftu:

<https://blogs.msdn.microsoft.com/mssmallbiz/2017/07/11/largest-free-microsoft-ebook-giveaway-im-giving-away-millions-of-free-microsoft-ebooks-again-including-windows-10-office-365-office-2016-power-bi-azure-windows-8-1-office-2013-sharepo/>

Ponadto Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży otrzymała z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego blisko trzy miliony osiemset tysięcy złotych na realizację projektu „KPK – Kompleksowy Program Kształcenia w PWSliP”. Pieniądze z programu „Zintegrowane programy uczelni” zostały podzielone przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W PWSliP zostały one przeznaczone m.in. na modyfikacje programów kształcenia, specjalistyczne szkolenia studentów, dydaktyków, pracowników administracji i kadry zarządzającej łomżyńską uczelnią. Projekt „KPK – Kompleksowy Program Kształcenia w PWSliP” jest realizowany na uczelni od października 2018 roku do września

2022 roku. W ostatnim czasie w PWSliP powstały sala do badań fokusowych oraz sala rozpraw sądowych, a powstaje pracownia samoobrony dla przyszłych pracowników socjalnych. Sala do badań fokusowych wyposażona jest w lustro weneckie, Internet przez Wi-Fi, flipchart, kamery, które służą jako zaplecze infrastrukturalne do realizacji zajęć dydaktycznych i działań Koła Naukowego Badań Społecznych. Zakupione zostaną także programy do profesjonalnej obsługi prawniczej Lex Omega (pięć sztuk). Z pozyskanych środków pieniężnych zostali przeszkoleni nasi pracownicy oraz studenci, ci drudzy będą także realizować część zajęć dydaktycznych w systemie tutorskim stosowanym na wielu prestiżowych uczelniach. Szkolenia dotyczyły studentów z ośmiu kierunków i z dwóch wydziałów – Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych oraz Wydziału Informatyki i Nauk o Żywności.

Oprócz tego studenci mogą wykorzystywać dostępne im oprogramowanie komputerowe, takie jak Statistica czy Ankieter.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości znalazła się w gronie piętnastu publicznych uczelni zawodowych, które wypadły najlepiej w prowadzonym na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogólnopolskim monitoringu ekonomicznych losów absolwentów. W ramach uzyskanego dofinansowania z programu „**Dydaktyczna inicjatywa doskonałości**” Uczelnia w 2019 roku przeznaczy otrzymany milion złotych m.in. na zakup pomocy dydaktycznych, zatrudnienie praktyków, zakup fachowej literatury, doposażenie pracowni Internetu Rzeczy.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. zakresu i form współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych,*
- 2. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.*

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Istotnym elementem utrzymywania wysokiego poziomu kształcenia studentów na praktycznym kierunku praca socjalna jest permanentna współpraca z otoczeniem zewnętrznym Uczelni. Dlatego też władze Instytutu Społeczno – Humanistycznego, w którym realizowany był kierunek Praca socjalna, a po zmianach struktury organizacyjnej Uczelni od roku akademickiego 2017/2018 obecnie Zakładu Badań Społecznych, Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, oraz zatrudnieni pracownicy naukowci i dydaktyczni nieustannie analizowali i analizują przemiany społeczne, ekonomiczne, kulturowe, demograficzne itp., które determinują konieczność modyfikacji programów i treści programowych realizowanych w toku studiów.

Za podstawę swojego funkcjonowania Wydział przyjął misję PWSliP, która brzmi: „Kształcimy praktyków”. Na poziomie Wydziału misja ta jest realizowana poprzez praktyczne kształcenie w oparciu o kadre specjalistów składającą się z naukowców posiadających doświadczenia praktyczne i praktyków rozwijających się naukowo, we współpracy z samorządami, instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, szkołami oraz innymi organizacjami. Prowadzimy działania na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego regionu.

Ponad 30 instytucji zadeklarowało wolę współpracy z Wydziałem Nauk Społecznych i Humanistycznych w zakresie prowadzenia kierunku Praca socjalna podpisując „Oświadczenia o woli współpracy z Wydziałem Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSliP w Łomży”. Oświadczenia takie podpisali między innymi dyrektorzy i kierownicy takich JOPS jak Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, Ośrodek Pomocy Społecznej w Śniadowie, Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedwabnem czy Ośrodek Pomocy Społecznej w Przytułach. W Załączniku nr 25 przedstawiono oświadczenia o woli współpracy z otoczeniem społecznym i instytucjami pomocy społecznej.

Istotne znaczenie mają również bieżące, formalne i nieformalne kontakty kadry Wydziału Społecznych i Humanistycznych oraz Zakładu Badań Społecznych z pracownikami instytucji pomocy społecznej. W ostatnich latach uczelnia i kadra realizująca proces dydaktyczny na kierunku Praca socjalna była organizatorem, współorganizatorem lub gospodarzem wydarzeń takich jak konferencje naukowe, seminaria, forum przeciw wykluczeniu, spotkania z okazji Dnia Pracownika Socjalnego czy Międzynarodowego Dnia Pracy Socjalnej, do udziału w których zapraszani byli praktycy pracy socjalnej, pomocy społecznej i przedstawiciele instytucji statutowo zaangażowanych w problematykę niesienia pomocy, w tym pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów społecznych:

1. „Dziękujemy, że MAMY TAKIE MAMY” (27.05.2019r.) – wydarzenie zorganizowane przez dr hab. Joannę Truszkowską, prof. PWSliP z Zakładu Badań Społecznych (Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych) we współpracy z Wydziałem Nauk o Zdrowiu oraz Zespołem Szkół Specjalnych w Łomży. Mamy dzieci z niepełnosprawnością mogły skorzystać z bezpłatnych zabiegów kosmetycznych, masażu, porozmawiać „przy ciastku i kawie” o tym, co je boli i cieszy. W organizację i realizację tej akcji czynnie byli zaangażowani także studenci pracy socjalnej, kosmetyczki i fizjoterapii⁶
2. „Kolorowy Świat Autyzmu” (06-07.04.2019r.) - w ramach Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, w dniach 06-07.04.2019r., odbyła się w PWSliP w Łomży konferencja pod hasłem „Kolorowy Świat Autyzmu”. Współorganizatorem przedsięwzięcia był Zakład Badań Społecznych. Przez dwa dni w Uczelni gościli wykładowcy z całej Polski, specjalizujący się w pracy z osobami z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Uczestnicy konferencji zapoznali się, m.in. z nowymi narzędziami diagnostycznymi oraz terapeutycznymi⁷.
3. Uczelniane obchody Międzynarodowego Dnia Pracy Socjalnej (22.03.2019r.)⁸ - w obchodach uczestniczyli przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, studenci pracy socjalnej oraz kadra naukowo-dydaktyczna naszej uczelni. Gościem specjalnym był dr hab. Marek Rymsza socjolog, specjalista z zakresu

6 <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/wydzial/aktualnosci?ba-page=1&start=8>, dostęp: 31.08.2019

7 <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/wydzial/aktualnosci/173-konferencja-kolorowy-swiat-autyzmu>, dostęp: 31.08.2019

8 <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/wydzial/aktualnosci?start=14>, dostęp: 31.08.2019

- polityki społecznej, organizacji pozarządowych, doradca Prezydenta RP, który przedstawił główne założenia prezydenckiego projektu centrum usług społecznych⁹.
4. Dzień Pracownika Socjalnego (23.11.2018r.) - w obchodach uczestniczyli przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, studenci pracy socjalnej, kadra naukowo-dydaktyczna naszej uczelni. Tematem wiodącym spotkania było przeciwdziałanie przemocy i procedura „Niebieskie karty (m. in. wystąpienia pracownika z Zakładu Badań Społecznych WNSiH oraz funkcjonariusze policji)”¹⁰.
 5. „Narodowy Program Trzeźwości. Ku Trzeźwości Narodu!” (16.03.2018r.) – symposium z udziałem pracowników pomocy społecznej i studentów Pracy socjalnej zorganizowane w ramach obchodów Światowego Dzień Pracy Socjalnej przez Zakład Badań Społecznych, wydarzenie prowadzili studenci Koła Naukowego Badań Społecznych. Tematem wiodącym symposium była problematyka profilaktyki i skutków uzależnienia od alkoholu¹¹.
 6. Forum "Problem handlu ludźmi – jak bezpiecznie przebywać poza granicami kraju" (24.11.2017r.) – organizatorzy: Zakład Badań Społecznych WNSiH PWSliP w Łomży, Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Łomży, Podlaski Urząd Wojewódzki i oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku. Tematem forum były zagrożenia związane z handlem ludźmi oraz sposoby przeciwdziałania temu procederowi¹².
 7. Dzień Pracownika Socjalnego (listopad 2017r.) - obchody Dnia Pracownika Socjalnego zostały zorganizowane przez Koło Naukowe Badań Społecznych PWSliP w Łomży oraz Zakład Badań Społecznych Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSliP w Łomży, podczas spotkania teoretyków i praktyków ekonomii społecznej wystąpienia prelegentów koncentrowały się na roli zadaniach podmiotów ekonomii społecznej (m. in. wystąpienia przedstawicielki założonej w 2010 roku w Łomży tekstylnej spółdzielni socjalnej „Alexis” i kierownika Centrum Integracji Społecznej w Łomży)¹³.
 8. „Nie bądźmy obojętni” - PWSliP po raz kolejny włączyła się w akcję „Nie bądźmy obojętni”, której celem jest niesienie zimą pomocy osobom bezdomnym. W profilaktycznej akcji biorą udział studenci PWSliP, m.in. kierunków praca socjalna i pielęgniarstwo. Akcja organizowana przez Komendę Miejską Policji w Łomży. Sygnatariuszami porozumienia „Nie bądźmy obojętni” są Straż Miejska, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Nadzieja¹⁴.
 9. Forum przeciw wykluczeniu. „Problem wykluczenia społecznego i zdrowotnego w Afryce na przykładzie Tanzanii” (19.10.2017r.) – forum odbyło się pod auspicjami Zakładu Badań Społecznych Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych oraz

9 Por.: Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych

10 <https://www.narew.info/wiadomosci/17064.dzien-pracownika-socjalnego-w-pwsiip-z-cichym-prot> oraz <https://www.pwsip.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/984-dzien-pracownika-socjalnego-w-pwsiip-z-cichym-protestem-w-tle>, dostęp: 31.08.2019

11 <https://www.pwsip.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/900-swiatowy-dzien-pracy-socjalnej-2018>, dostęp: 31.08.2019

12 <https://www.pwsip.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/862-forum-problem-handlu-ludzmi-jak-bezpiecznie-przebywac-pozza-granicami-kraju>, dostęp: 31.08.2019

13 <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/wydzial/aktualnosci/19-dzien-pracownika-socjalnego>, dostęp: 31.08.2019

14 <https://www.pwsip.edu.pl/uczelnia/aktualnosci?start=178>, dostęp: 31.08.2019

Zakładu Pielęgniarstwa Klinicznego Wydziału Nauk o Zdrowiu PWSiP. Prelegentami byli Angie Savage, Brian Savage, Ekia Shuma, Neema Joel Mlula¹⁵.

10. „W świecie autyzmu osób dorosłych” (24-25.03.2017r.) – organizator: Instytut Społeczno Humanistyczny PWSiP w Łomży we współpracy z SYNAPSIS; program wydarzenia obejmował seminarium pt. "W świecie autyzmu osób dorosłych" (24.03.2017r.) oraz Instalację Sensorycznej CUBE (SYNAPSIS). Udział w wydarzeniu wzięli przedstawiciele instytucji pomocy społecznej, studenci pracy socjalnej, rodzice i opiekunowie (rodziny) dzieci z autyzmem oraz inne osoby zainteresowane tą problematyką¹⁶.

Przykładem współpracy ze środowiskiem praktyków pomocy społecznej jest udział naszych pracowników w wydarzeniach organizowanych przez instytucje pomocy społecznej w XXV Konferencji Stowarzyszenia Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „FORUM” pt.: „Nowe wyzwania dla pracowników socjalnych”, Suwałki-Alytus-Wilno, 21-23 września 2016r. odbywającej się pod honorowym patronatem MRPiPS¹⁷. Na zaproszenie organizatorów z dwoma referatami na tej konferencji wystąpił pracownik Zakładu Badań Społecznych: „Praca socjalna w nowej odsłonie – standardy pracy socjalnej, metody i techniki pracy socjalnej w duchu empowerment – teoria i praktyka”; „Społeczne postrzeganie i społeczny wizerunek pracownika socjalnego”.

Bardzo dobrze rozwija się współpraca z instytucjami pomocy społecznej oraz podmiotów funkcjonujących w obszarze szeroko rozumianej pomocy i polityki społecznej w zakresie organizacji praktyk zawodowych studentów kierunku Praca socjalna.

W roku akademickim 2017/2018 zostały zawarte umowy z 38 podmiotami z terenu województwa podlaskiego, mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego, w których praktyki zawodowe realizowało 65 studentów pracy socjalnej, natomiast w roku akademickim 2018/2019 z umowy podpisało 18 instytucji, które przyjęły na praktyki zawodowe 35 studentów. Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie kierownictwa instytucji przyjmujących na praktyki oraz zakładowych opiekunów praktyk w proces kształcenia praktycznego studentów Pracy socjalnej. Wykaz umów zawartych w ostatnich latach w sprawie organizacji praktyk zawodowych studentów Pracy socjalnej zawierają poniższe tabele.

Rok akademicki 2017/2018						
Umowy w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych						
Kierunek studiów: praca socjalna						
Lp.	Instytucje, które podpisały umowy o realizację praktyk zawodowych w roku akademickim 2017/2018	Liczba studentów odbywających praktyki (zgodnie z zawartymi umowami)				Liczba miejsc praktyk ogółem
		II semestr studia stacjonarne	II semestr studia niestacjonarne	IV semestr studia stacjonarne	IV semestr studia niestacjonarne	
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży, ul. Dworna 23B, 18-400 Łomża	5	-	3	-	8
2.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łomży Dom Pomocy Społecznej	3	-	1	2	6

15 <https://www.pwsip.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/830-forum-przeciw-wykluczeniu>, dostęp: 31.08.2019

16 <http://www.lomza.pl/index.php?wiad=6656>, dostęp: 31.08.2019

17 <http://www.suwalki24.pl/article/1.pracownicy-socjalni-z-polski-dyskutuja-w-suwalkach-zdjecia>, dostęp: 31.08.2019

	im. W. Kowalewskiej w Łomży, ul. Sikorskiego 222, 18-400 Łomża					
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, ul. Stawiskowska 10 18-521 Piątnica	1	1	-	-	2
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Małym Płocku, ul. Krótka 15 18-516 Mały Płock	2	-	1	-	3
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łomża, ul. M. C. Skłodowskiej 1a, 18-400 Łomża	2	1	-	-	3
6.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie, ul. Strażacka 6	1	1			2
7.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Dr Ireny Białówny ul. 11 Listopada 6, 15-320 Białystok	1	-	1	-	2
8.	Centrum Pieczy Zastępczej w Łomży ul. M. Skłodowskiej Curie 5, 18-400 Łomża	2	-	-	-	2
9.	Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w Ostrołęce, ul. Poznańska 34/36 07-409 Ostrołęka	1	-	-	-	1
10.	Dom Pomocy Społecznej w Łomży ul. Połowa 39, 18-400 Łomża	-	1	-	1	2
11.	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, ul. M. Konopnickiej 4, 12-230 Biała Piska	1	3	-	-	3
12.	Dom Pomocy Społecznej PCK w Ostrołęce, ul. Aleja Wojska Polskiego 32 07-401 Ostrołęka	-	1	-	-	1
13.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzekuniu, Kolonia 1B, 07-411 Rzekuń	-	2	-	-	2
14.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Dom dla dzieci” w Czarnowie, ul. Turkusowa 6, 07-411 Rzekuń	-	1	-	-	1
15.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie, ul. Fabryczna 3A, 18-300 Zambrów	-	1	-	-	1
16.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych; ul. Kościelna 11	-	1	-	-	1

	18-315 Kołaki Kościelne					
17.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośli, ul. J. Pawła II 49 18-525 Turośl,	-	1	-	-	1
18.	Dom Św. Faustyny „Nie lękajcie się”, CARITAS Diecezji Ełckiej w Gołdapi, ul. Wojska Polskiego 18 19-500 Gołdap	-	1	-	1	2
19.	Placówka Opiekunczo-Wychowawcza w Łomży, ul. Rybaki 14, 18-400 Łomża	-	1	2	-	3
20.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach, ul. Polowa 21 18-520 Stawiski	-	1	-	-	1
21.	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Białej Piskiej ul. Słowackiego 12 12-230 Biała Piska	-	-	1	-	1
22.	Fundacja dla Dzieci i Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie „Dom z marzeń”, ul. Ułanów 25, 31-450 Kraków	1	-	1	-	1
23.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śmietajkach Legionów Piłsudskiego 3, 17-300 Śmietajcze	-	-	1	-	1
24.	Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży ul. Rybaki 3, 18-400 Łomża	-	-	1	-	1
25.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie, ul. Wojska Polskiego 69 18-500 Kolno	-	-	1	-	1
26.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Puńsku, 15-515 Puńsk, ul. Mickiewicza 23	-	-	1	-	1
27.	Niepubliczna Poradnia PRO EDU w Łomży, ul. Wojska Polskiego 113 18-400 Łomża	-	-	1	-	1
28.	Gminny ośrodek Pomocy Społecznej 06-216 Sypniewo, ul. Ostrołęcka 27	-	-	-	1	1
29.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie, ul. Wojska Polskiego 1 16-300 Augustów	-	-	-	1	1
30.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	-	-	-	1	1

	w Ostrołęce, ul. Gen. Hallera 12 07-410 Ostrołęka					
31.	Caritas Diecezji Łomżyńskiej, ul. Rybaki 1, 18-400 Łomża	-	-	-	1	1
32.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Zambrowie, ul. Legionowa 1, 18-300 Zambrów	-	-	-	1	1
33.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadach, ul. Plac Wolności 12, 16-075 Zawady	-	-	-	1	1
34.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Troszynie, ul. Słowackiego 13, 07-405 Troszyn	-	-	-	1	1
35.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piszcu, ul. Piaskowa 2, 12-200 Pisz	-	-	-	1	1
36.	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Białej Piskiej ul. Słowackiego 12, 12-230 Biała Piska	-	-	-	1	1
37.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszewie Borkach ul. Broniewskiego 13, 07-415 Olszewo Borki	-	-	-	1	1
38.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 07-300 Ostrów Mazowiecka, ul. Warcholskiego 3	-	-	-	1	1
Ogółem:						65

W roku akademickim 2018/2019, w związku ze zmianami w programie studiów, studenci II semestru pracy socjalnej, który rozpoczęli cykl kształcenia w tym roku akademickim, nie realizują praktyk zawodowych, są one przewidziane w IV i w V semestrze w łącznym wymiarze 720 godzin. Umowy w sprawie organizacji praktyk dotyczyły tylko studentów IV semestru pracy socjalnej studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Rok akademicki 2018/2019				
Umowy w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych				
Kierunek studiów: praca socjalna				
Lp.	Instytucje, które podpisały umowy o realizację praktyk zawodowych w roku akademickim 2018/2019	Liczba studentów odbywających praktyki (zgodnie z zawartymi umowami)		Liczba miejsc praktyk ogółem
		IV semestr studia stacjonarne	IV semestr studia niestacjonarne	
1.	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Konopnickiej 4, 12-230 Biała Piska	-	2	2
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzekuniu Kolonia 1B, 07-411 Rzekuń	-	2	2

3.	Ośrodek Pomoc Społecznej w Piątnicy ul. Stawiskowska 10, 18-521 Piątnica	-	1	1
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Łomża Łomża, ul. M.C. Skłodowskiej 1a, 18-400 Łomża	-	1	1
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zambrowie Fabryczna 3A, 18-300 Zambrów	-	1	1
6.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rutkach 11 Listopada 7, 18-312 Rutki-Kossaki	-	1	1
7.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołakach Kościelnych, ul. Kościelna 11, 18-315 Kołaki Kościelne	-	1	1
8.	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piszu, ul. Wąglika 1, 12-200 Pisz	-	1	1
9.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie, ul. Strażacka 6, 19-200 Grajewo	-	1	1
10.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Stawiskach ul. Polowa 21, 180520 Stawiski	2	2	4
11.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszewie Borkach, ul. Broniewskiego 13, 07-415 Olszewo Borki	-	2	2
12.	Dom Pomocy Społecznej w Łomży ul. Polowa 39, 18-400 Łomża	5	-	5
13.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Małym Płocku Krótka 15, 18-516 Mały Płock	2	1	3
14.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży ul. Dworna 23B, 18-400 Łomża	2	-	2
15.	Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, ul. Rybaki 3, 18-400 Łomża	2	-	2
16.	Centrum Pieczy Zastępczej w Łomży ul. M. Skłodowskiej Curie 5, 18-400 Łomża	3	-	3
17.	Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zarząd Okręgowy w Łomży, Dom Pomocy Społecznej im. W. Kowalewskiej w Łomży, ul. Sikorskiego 222, 18-400 Łomża	2	-	2
18.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Ostrołęce, Ławy, ul. Przemysłowa 1 07-411 Rzekuń Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, Ławy, ul. Przemysłowa 1, 07-411 Rzekuń	1	-	1
Ogółem:				35

6.2. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

W dniu 6 grudnia 2017 roku, na podstawie § 42 pkt 22 Statutu PWSliP, Rada Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych PWSliP w Łomży podjęła Uchwałę o powołaniu Rady Praktyków przy Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych (Uchwała nr 38/2017). Akty nominacji do Rady zostały wręczone w styczniu 2018r.

Załącznik nr 23 przedstawia członków Rady Praktyków w grupie roboczej kierunku Praca socjalna.

Do zadań Rady Praktyków należy m.in. wyrażanie opinii w sprawach związanych ze strategią rozwoju Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, zaangażowanie w proces kształcenia poprzez konsultowanie programów kształcenia, zapewnienia jakości kształcenia dla wszystkich kierunków studiów i studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale oraz propozycji ich modyfikacji, zmian oraz podejmowania nowych działań związanych z kształceniem a także pomoc w organizowaniu praktyk studenckich.

Przy opracowywaniu programu i efektów uczenia się czynnie uczestniczą przedstawiciele instytucji pomocy społecznej przekazując rzeczywiste oczekiwania dotyczące kompetencji pracowników socjalnych. Organizowane są spotkania w pracownikami socjalnymi, pracodawcami, przedstawicielami instytucji publicznych związanych z szeroko rozumianą sferą pracy socjalnej. W zebraniach Zakładu Badań Społecznych, który realizuje proces kształcenia na kierunku praca socjalna uczestniczą, obok pracowników akademickich uczelni, także praktycy – w tym pracownicy instytucji pomocy społecznej, policji, którzy realizują zajęcia na kierunku praca socjalna na podstawie umów cywilno-prawnych. W trakcie zebrań Zakładu omawiane i konsultowane są między innymi kwestie dotyczące koncepcji kształcenia, efektów uczenia się, programu studiów na kierunku praca socjalna, a także jego realizacja.

Przystępując do pracy nad wprowadzeniem zmian w programie studiów I stopnia na kierunku praca socjalna (profil praktyczny) obowiązującym od roku akademickiego 2018/2019 przeprowadzono konsultacje dotyczące tego programu. W procesie tworzenia programu kształcenia, w tym w określaniu efektów uczenia się oraz programu i planów studiów uwzględnione zostały opinie interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, tj. opinie wyrażone przez:

- studentów semestru IV i VI studiów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku Praca socjalna dotyczące ich oczekiwań i potrzeb (przeprowadzono ankiety w kwietniu 2018 r.);
- nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku Praca socjalna biorących udział w tworzeniu niniejszego programu m.in. podczas spotkań Zakładu Badań Społecznych (marzec/kwiecień 2018 r.);
- opinie interesariuszy zewnętrznych uzyskane zostały dzięki rozesłanym do nich ankietom (marzec 2018r.).

Współpraca w zakresie realizacji programu kształcenia na kierunku praca socjalna rozwija się w oparciu o porozumienia, umowy, listy intencyjne, które władze Uczelni i Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych, a przez zmianami organizacyjnymi w 2017 roku Instytutu Społeczno-Humanistycznego, zawarły od początku prowadzenia kształcenia na kierunku praca socjalna, tj. od 2010 roku, z instytucjami realizującymi zadania w obszarze szeroko rozumianej pomocy i polityki społecznej. Warto tutaj wskazać na dokumenty formalizujące współpracę podpisane w ostatnich latach (Załącznik nr 25).

- Porozumienie o współpracy z Ja i TY Stowarzyszenie Ludzi Aktywnie Naznaczonych w Łomży – 02.11.2017r.
- Porozumienie o współpracy z Młodzieżowym Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej w Goniądzu – 16.12.2016r.
- Porozumienie w sprawie realizacji działań profilaktycznych „Nie bądźmy obojętni” – partnerzy Komenda Miejska Policji w Łomży, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży - 29.11.2016r.
- Porozumienie o współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Łomży - 15.07.2015r.
- Umowa o współorganizację Konferencji *Zatrudnienie wspomagane szansą dla osób z niepełnosprawnością intelektualną* ze Stowarzyszeniem Czas rozwoju - 16.10.2017r.

- List intencyjny w sprawie porozumienia pod nazwą „Samorządowy Pakt na rzecz wczesnego rozpoznania i rozwiązywania problemów osób z autyzmem i ich rodzin z terenów subregionu łomżyńskiego – 25.09.2014r.

Studenci w toku studiów mają możliwość uczestniczenia w spotkaniach, wizytach studyjnych i innych działaniach służących realizacji efektów związanych z praktyczną nauką zawodu. Wśród wielu działań można wskazać:

- 18.03.2019r. - realizacja zajęć (ćwiczeń) z przedmiotu poradnictwo w Domu Pomocy Społecznej w Łomży, ul. Polowa 39 (uczestnicy: studenci studiów stacjonarnych kierunku Praca socjalna; realizowana tematyka: poradnictwo socjalne realizowane w warunkach instytucjonalnych, poradnictwo specjalistyczne w placówkach zapewniających całodobową opiekę – uwarunkowania, potrzeby, rozwiązania organizacyjne na przykładzie Domu Pomocy Społecznej w Łomży, ul. Polowa 39)¹⁸;
- 26.04.2018r. - wizyta studyjna studentów kierunków Administracja i Praca socjalna w Zakładzie Karnym w Przytułach Starych¹⁹.
- Wizyty w spółdzielniach socjalnych ALEXIS, INFO CARD oraz CIS w Łomży, jesień 2017r.

Wizyty i spotkania dają możliwość uzupełniania wiedzy zdobywanej w toku innych zajęć o aspekty praktyczne.

Istotny wpływ na rozwój kierunku i rozwijanie współpracy ze środowiskiem praktyków pracy socjalnej i pomocy społecznej ma uzyskanie w 2015 roku zgody Ministra Pracy i Polityki Społecznej na prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych z zakresu specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny (Zgoda Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 marca 2015r. DPS.VI.51112.11.MJ/2015(20) l.dz.2542)²⁰ – oraz z zakresu organizacji pomocy społecznej (zgoda Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 sierpnia 2015r. DPS.VI.51211.38.2015.MJ.(28)²¹. Przystępując do pracy nad przygotowaniem wniosku do Ministra udało nam się pozyskać do współpracy grono wybitnych praktyków pomocy społecznej z Łomży i Białegostoku. Osoby te aktywnie uczestniczyły w pracach nad przygotowaniem wniosków do Ministra o zgodę na prowadzenie tych szkoleń. Stanowią oni także obok pracowników naszej uczelni, kadre dydaktyczną na tych szkoleniach. Dużym zainteresowaniem cieszy się szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej. Jesteśmy jednym z 32 podmiotów w Polsce uprawnionych do prowadzenia tego szkolenia i jedynym w województwie podlaskim²². Zgodnie z art. 122 *ustawy o pomocy społecznej* osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są zobowiązane posiadać dyplom specjalizacji z zakresu Organizacji Pomocy Społecznej oraz co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej. Zakończono pomyślnie rekrutację na piątą edycję szkolenia specjalizacyjnego z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zajęcia rozpoczną się w październiku 2019r. Pracujemy także nad złożeniem wniosku o możliwość prowadzenia szkolenia II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

18 Szczegółowe informacje zawarte są w dokumentacji przedmiotowych efektów uczenia się

19 <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/wydzial/aktualnosci/128-wizyta-w-zakladzie-karnym-w-przytulach>, dostęp: 31.08.2019

20 <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalizacja-w-zawodzie-pracownik-socjalny>, dostęp: 31.08.2019

21 <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalizacja-z-zakresu-organizacji-pomocy-spoecznej>, dostęp: 31.08.2019

22 <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalizacja-z-zakresu-organizacji-pomocy-spoecznej>, dostęp: 31.08.2019

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. roli umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów),*
- 2. aspektów programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych,*
- 3. stopnia przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny,*
- 4. skali i zasięgu mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry,*
- 5. udziału wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku,*
- 6. sposobów, częstości i zakresu monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia programu studiów i jego realizacji.*

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Proces umiędzynarodowienia stanowi jeden z kluczowych obszarów zapisanych w Misji i Strategii Rozwoju PWSliP w Łomży. W sposób znaczący wpływa na proces kształcenia oraz poprawę jakości poprzez stałe poszerzanie oferty dydaktycznej w języku obcym. W Rankingu Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych 2017 miesięcznika "Perspektywy" zajęliśmy prestiżowe trzecie miejsce. Istotny wpływ na tę wysoką pozycję miał wskaźnik w kategorii umiędzynarodowienie przy ogólnym wskaźniku 80.10.

Celem nadrzędnym rozwoju kierunku jest zwiększanie wskaźników umiędzynarodowienia i poszerzanie obszarów współpracy o kolejne projekty i koperty budżetowe programu Erasmus+. Realizujemy założenia Erasmus Charter for HE w oparciu o projekty mobilnościowe z krajami Unii Europejskiej i krajami partnerskimi z innych regionów świata, tj. Białoruś, Kirgistan, Gruzja i Ukraina.

Omawiany kierunek studiów jest otwarty i przyjazny dla cudzoziemców, umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się w zagranicznych uczelniach partnerskich poprzez wyjazdy na studia i praktyki. Przykładem w tym zakresie mogą być osoby z Białorusi i Litwy, będące w ostatnich latach studentami kierunku Praca socjalna. Stwarza nauczycielom możliwość wymiany wiedzy i doświadczeń, pozyskiwanie kontaktów z zagranicznych środowisk naukowych poprzez wizyty dydaktyczne i szkoleniowe, uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych. Koordynacją działań związanych z wymianą międzynarodową zajmuje się Koordynator Wydziałowy w porozumieniu z Koordynatorem Kierunkowym i Działem Współpracy z Zagranicą.

Natomiast przy opracowywaniu zmian w programach nauczania wykorzystywane są między innymi doświadczenia wybranych uczelni zagranicznych, z którymi PWSliP zawarła umowy o mobilności.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

Profil kształcenia na kierunku Praca Socjalna uwzględnia potrzebę przygotowania absolwentów do realiów rynku pracy, na którym umiejętność posługiwania się językiem

obcym jest powszechnie wymagana. Oferta dydaktyczna w języku angielskim dla studentów zagranicznych jest definiowana i aktualizowana co roku. Zadania wynikające z umiędzynarodowienia studiów realizujemy poprzez korzystanie z doświadczeń krajowych i zagranicznych. Studenci mogą uczestniczyć w wykładach i zajęciach prowadzonych przez wykładowców przyjeżdżających z zagranicznych uczelni partnerskich.

Elastyczny dobór zajęć, przedmiotów i modułów w ustalanych przez *Koordynatora Kierunkowego* programach kształcenia/szkolenia (Learning Agreement for Study/Training Agreements) pozwala na realizację treści programowych za granicą przy uwzględnieniu adekwatnej punktacji ECTS. Proces kształcenia zgodny jest z dyrektywami Procesu Bolońskiego i Krajowych Ram Kwalifikacji.

Absolwenci kierunku Praca Socjalna posługują się językiem angielskim na poziomie B2, daje to gwarancje szybszego znalezienia zatrudnienia po ukończeniu studiów. Znajomość języka na tymże poziomie zapewnia studentom wyżej wymienionego kierunku możliwość wyjazdu na studia i praktyki w ramach programu Erasmus+, jak również swobodną komunikację z innymi studentami zagranicznymi z wymiany. Wspólne zajęcia, projekty, wykłady pozwalają na wymianę informacji, odkrywanie nowych metod pracy czy też zdobywanie nowych doświadczeń w rozwiązywaniu zadań.

Na anglojęzycznej stronie internetowej Uczelni umieszczona jest lista przedmiotów dostępnych dla studentów zagranicznych w języku angielskim na dany rok akademicki. Katalog przedmiotów jest corocznie aktualizowany i poszerzany. Kadra akademicka Wydziału posiada odpowiednie kompetencje związane z prowadzeniem zajęć dydaktycznych w języku angielskim.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Z założenia absolwent kierunku Praca socjalna posługuje się znajomością języka angielskiego na poziomie B2. Efekty poziomu znajomości języka angielskiego weryfikowane są przez lektorów językowych w czasie zajęć. Program studiów na kierunku Praca Socjalna przewiduje 4 semestry nauki języka angielskiego. Na zakończenie przeprowadzany jest egzamin z języka angielskiego przygotowywany przez lektorów Akademickiego Centrum Języków Obcych. W planach Uczelni na najbliższe lata, jest poszerzanie i udoskonalanie oferty studiów w języku angielskim adresowanej zarówno do cudzoziemców jak również studentów polskich, którzy dzięki temu zyskają kompetencje dostosowane do międzynarodowego rynku pracy.

Kolejnym stadium weryfikacji i promocji znajomości języka angielskiego jest udział w programie Erasmus+, gdzie pierwszym etapem w procesie kwalifikacyjnym jest wewnątrzuczelniany test z języka angielskiego na poziomie B2, przygotowywany przez lektorów Akademickiego Centrum Języków Obcych, który każdy student chcący wyjechać powinien zdać. Student, który zakwalifikuje się na wyjazd na studia czy na praktykę w czasie mobilności posługuje się językiem obcym zarówno w czasie zajęć czy pracy a także podczas codziennego życia za granicą. Uczestnictwo w Akcji Kluczowej 1 Mobilność (<http://erasmusplus.org.pl/szkolnictwo-wyzsze/akcja-1/>) pozwala na weryfikację kompetencji językowych poprzez wprowadzenie obowiązku wypełnienia przez każdego studenta, testu językowego OLS (*ang. Online Linguistic Support*) przed i po powrocie z mobilności. Ma to

na celu ustalenie poziomu znajomości języka obcego oraz sprawdzenie czy i w jakim stopniu wyjazd wpłynął na wzrost kompetencji językowych. Każdy uczestnik programu Erasmus+, którego poziom językowy oceniony został poniżej poziomu B2 otrzymuje licencję na darmowy kurs językowy on-line i jest zobligowany do odbycia kilkugodzinnego kursu.

Dział Współpracy z Zagranicą organizuje również darmowe kursy z języka angielskiego dla studentów Uczelni, którzy chcieliby uczestniczyć w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

W ramach programu Erasmus+, na kierunku Praca Socjalna Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych ma podpisane 14 umów bilateralnych, z czego: 13 umów w ramach Akcji KA103 (kraje programu) i 1 umowa z krajem partnerskim z Gruzji, w ramach Akcji KA107.

Lista umów Inter-instytucjonalnych dla kierunku Praca Socjalna *KA103* – *kraje programu Erasmus+*:

1. Haute Ecole De La Province de Liege (HEPL) (Belgia) - Erasmus code: B LIEGE38
2. Thomas More University (Belgia) - Erasmus code: B GEEL07
3. University of South Bohemia in Ceske Budejovice (Czechy) – Erasmus code: CZ CESKE01
4. Klaipeda State College (Litwa) - Erasmus code: LT KLAIPED09
5. Instituto Politecnico de Santarem, Complexo Andaluz, Santarem (Portugalia) - Erasmus code: P SANTARE01
6. Instituto Superior Miguel Torga (Portugalia) - Erasmus code: P COIMBRA05
7. West University of Timisoara (Rumunia) – Erasmus code: RO TIMISOA01
8. University of Presov (Słowacja) - Erasmus code: SK PRESOV01
9. Aksaray University (Turcja) - Erasmus code: TR AKSARAY01
10. Baskent University (Turcja) - Erasmus code: TR ANKARA06
11. Universita degli Studi di Parma (Włochy) - Erasmus code: I PARMA
12. P. Stradins Medical College of the University of Latvia (Łotwa) - Erasmus code: LV JURMALA03
13. Babes-Bolyai University (Rumunia) - Erasmus code: RO CLUJNAP 01

Mobilność studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających na studia i praktyki w ramach programu Erasmus+ KA 103 na przestrzeni ostatnich lat akademickich, na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych, na kierunku praca socjalna ma tendencję malejącą. Ostatnie mobilności miały miejsce w latach 2013-2016, kiedy to łącznie 8 studentów wyjechało na studia, a 3 osoby na praktyki/staże. W roku akademickim 2013/2014 liczba mobilności studentów wyjeżdżających na studia wyniosła 3, 2014/2015 – 2, a w 2015/2016 – 3. Z kolei liczba mobilności studentów wyjeżdżających na praktyki/staże w 2014/2015 wynosiła 2, a w 2015/2016 wynosiła 1.

Aż do roku akademickiego 2018/2019 mobilność pracowników wyjeżdżających i przyjeżdżających na STA (wyjazdy i przyjazdy dydaktyczne) i STT (wyjazdy i przyjazdy szkoleniowe) w ramach programu Erasmus+ akcja KA 103 na kierunku Praca Socjalna była zerowa. Natomiast w roku akademickim 2018/2019 4 nauczycieli akademickich złożyło wnioski o wyjazd w ramach STA, które przewidywane są do realizacji w roku akademickim 2019/2020.

Inne formy współpracy międzynarodowej

Od ostatniej kontroli Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kierunku Praca socjalna studiowało, bądź studiuje kilkoro studentów z Białorusi i Litwy.

Studenci Pracy socjalnej brali aktywny udział we współpracy międzynarodowej podczas akcji „Pozwól im zobaczyć”. Współpraca została zainspirowana wizytą w uczelni brytyjskich wolontariuszy. Brain i Angie Savage, którzy od dwudziestu lat świadczą usługi medyczne w Afryce. Obecnie pracują w tanzańskim szpitalu w Mvumi, prowadzili spotkanie ze studentami podczas „Forum przeciw wykluczeniu”, które odbyło się w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży w 2017 roku. Studenci Pracy socjalnej pomagali w zbiorce okularów dla mieszkańców Mvumi w Tanzanii.

Podjęmowane były także rozmowy pracowników naukowo-dydaktycznych ZBS w PWSiIP w celu określania form współpracy naukowo-badawczej oraz dydaktycznej w 2014r. z prof. nadzw. dr hab. Kamilem Kardisem z Prešovskej Univerzity v Prešove, Słowacja.

Pracownik naukowo-dydaktyczny Zakładu Badań Społecznych w ramach obchodów 600-lecia Łomży w dniu 07.06.2018r. wygłosił wykład dla uczestników zagranicznych z krajów tj. Turcja, Litwa, Hiszpania, Finlandia, Białoruś (Załącznik nr 26).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni Zakładu Badań Społecznych w ramach współpracy z innymi kierunkami PWSiIP w Łomży prowadzili zajęcia dydaktyczne z zakresu psychologii i socjologii ze studentami z programu wymiany studenckiej ERASMUS z Turcji i Portugalii (Załącznik nr 27).

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

W ramach konferencji międzynarodowej Polsko-Włoskiej „Standardy prawa międzynarodowego w kontekście interdyscyplinarnym”, studenci mieli okazję wysłuchać wykładów dotyczących standardów (źródeł) prawa międzynarodowego w kontekście powiązania nauk prawnych, filozofii prawa, prawa religijnego, wielokulturowości i praw człowieka, które są podstawą funkcjonowania pomocy społecznej. Prelegentami zagranicznymi podczas konferencji konferencji byli prof. dr hab. Elsa Maria Bruni z Università di Chieti, prof. dr hab. Salvatore Antonello Parente (Università di Bari), dr hab. Rosa Indelicato (Università di Bari), prof. dr hab. Ferdinando Parente (Università di Bari), prof. dr hab. Michele Indelicato (Università di Bari). Organizatorami tej międzynarodowej konferencji był Zakład Badań Społecznych Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Polska oraz Università di Chieti “Gabriele D’Annunzio, Università di Bari “ Włochy w II semestrze roku akademickiego 2018/2019.

W ramach współpracy międzynarodowej odbyła się w 2018r. konferencja „Subsydiarność – uwarunkowania, regulacje i praktyka w stulecie niepodległości Państwa Polskiego”, w której uczestniczyli także studenci kierunku Praca socjalna. Tematyka konferencji miała na celu interdyscyplinarne ujęcie subsydiarności, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących, szeroko rozumianych obszarów badawczych takich jak: edukacja, pomoc społeczna, filozofia oraz prawo i administracja. Prelegentami zagranicznymi podczas tej konferencji byli **prof. zw. dr hab. Rett R. Ludwikowski** (Katolicki Uniwersytet Ameryki,

Waszyngton, USA), **dr Anna Fiodorova** (Uniwersytet Karola III w Madrycie, Hiszpania), **dr Belen Hernández Moura** (Uniwersytet Karola III w Madrycie, Hiszpania), **prof. Olgięd Swiatkiewicz, Ph.D.** (Politechnika w Setúbal, Portugalia), **prof. dr Jolanta Urbanović** (Uniwersytet Mykolasa Romerisa, Wilno, Litwa), **dr Bernhard Kitous** (Wyższa Szkoła Nauk Społecznych (EHESS), Paryż, Francja).

W ramach współpracy międzynarodowej w 2018r. odbyła się konferencja „Człowiek organizacje w świecie hybrydalnym”, w której uczestniczyli także studenci kierunku Praca socjalna. W czasie konferencji próbowano odpowiedzieć na pytania takie jak: Jakie są zagrożenia tożsamości człowieka w procesach hybrydyzacji społecznej? Jakie zmiany wnoszą rzeczywistość hybrydalna w funkcjonowanie człowieka i organizacji? Jakie są sposoby oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych na uczestników świata hybrydalnego? Jakie są etyczne i medyczne granice w tworzeniu postczłowieka? Jakim formom wyzwań sprostać muszą organizacje w świecie hybrydalnym? Podejmowana problematyka konferencji miała na celu kształtowanie nowych kompetencji pracownika socjalnego związanych z współczesnymi wyzwaniami świata hybrydalnego. Prelegentami zagranicznymi podczas konferencji byli prof. dr hab. Vil Bakirov - Charkowski Uniwersytet Narodowy im. W. Karazina (Ukraina), prof. dr hab. Wołodimir Jevtuh - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina), Ihor Kurus - Ivan Franko International Fund, dr hab. Irena Czudowska - Kijowski Uniwersytet Narodowy im. T. Szewczenki (Ukraina), Ph. D. Syusel Yuliya - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina), Ph. D. Kolesnichenko Maksym - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina), Ph. D. Sthepa Sergiy - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina), Ph. D. Stavvtskyi Gennadiy - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina), Ph. D. Khyzhnyak Larisa - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina), Ph. D. Olena Muradyan - V. N. Karazin Kharkiv National University School of Sociology, Ph. D. Savenkova Lyudmyla - Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. P. Dragomanowa w Kijowie (Ukraina).

7.6. Sposób, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Ocena i monitoring umiędzynarodowienia procesu kształcenia dokonywana jest corocznie poprzez sprawozdanie Dziekana Wydziału. Dział Współpracy z Zagranicą przekazuje dane dotyczące liczby mobilności studentów i pracowników dotyczących danego roku akademickiego. Udział w wymianie międzynarodowej pozwala jego uczestnikom zdobyć nowe doświadczenia, umiejętności oraz zwiększyć kompetencje językowe. Poprzez postawy studentów i upowszechnianie rezultatów tego procesu stosunki i relacje partnerskie stają się skutecznym narzędziem do walki z barierami, uprzedzeniami i ograniczeniami wynikającymi z różnic kulturowych oraz współpracy i wymiany doświadczeń w danej dziedzinie. Wszystkie osoby biorące udział w programie poszerzyły swoje horyzonty, poznały kulturę krajów partnerskich, kulturę lokalną regionu. Służy to także rozwojowi wielojęzyczności oraz postawie tolerancji wobec ludzi wywodzących się z innych regionów świata.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

W roku akademickim 2017/18 PWSliP w Łomży gościła stypendystę programu Fulbrighta, który pracował w Uczelni jako ETA (English Teaching Assistant). W kolejnym roku akademickim Uczelnia ponownie aplikowała i uzyskała stypendystę Programu Fulbright,

również pełniąc funkcję English Teaching Assistant. W roku akademickim 2019/2020 funkcję tę pełnić będzie inny specjalista. W zakresie obowiązków ETA jest m.in. prowadzenie zajęć z języka angielskiego dla studentów różnych kierunków oraz otwarte konsultacje językowe, z których skorzystać może każdy chętny student.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

- 1. dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością,*
- 2. zakresu i form wspierania studentów w procesie uczenia się,*
- 3. form wsparcia:*
 - a) krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,*
 - b) we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji,*
 - c) aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości,*
- 4. systemu motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych,*
- 5. sposobów informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej,*
- 6. sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności,*
- 7. zakresu, poziomu i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia,*
- 8. działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom,*
- 9. współpracy z samorządem studentów i organizacjami studenckimi,*
- 10. sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.*

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

System wsparcia został skonstruowany w Uczelni w sposób uwzględniający potrzeby różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. Studenci z problemami edukacyjnymi lub znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej, materialnej, czy też zdrowotnej korzystają z wsparcia Prorektora ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich, Prodziekana swojego Wydziału, opiekuna roku, Działu Kształcenia i Spraw Studenckich, Dziekanatu oraz Samorządu Studenckiego. Do każdego studenta podchodzimy indywidualnie, szukając optymalnego rozwiązania jego problemów.

W ramach funkcjonującego systemu wsparcia, studentowi może być przyznana indywidualna organizacja studiów. Przyznanie IOS upoważnia studenta do częściowego zwolnienia z obowiązku uczęszczania na zajęcia dydaktyczne oraz dopuszcza możliwość zaliczenia tych zajęć w innym terminie niż przewiduje organizacja roku akademickiego, ale nie dłużej niż do końca danego roku akademickiego. Okolicznościami będącymi podstawą do udzielenia IOS są: stan zdrowia studenta utrudniający systematyczne uczestniczenie w zajęciach, studiowanie na więcej niż jednym kierunku lub specjalności, odbywanie części studiów w innej Uczelni, przyjęcie na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, inne ważne uwarunkowania uzasadniające studiowanie w trybie IOS. Wyróżniającym się studentom, którzy osiągają bardzo dobre wyniki w nauce Uczelnia umożliwia studiowanie według indywidualnego toku studiów (ITS). Warunkiem udzielenia ITS jest zaliczenie pierwszego roku studiów, uzyskanie średniej ocen ze wszystkich przedmiotów przewidzianych planem i programem studiów, na poziomie co najmniej 4,3. Studentom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej przyznawane są stypendia o charakterze

sojalnym i zapomogi z funduszu stypendialnego (wcześniej fundusz pomocy materialnej) oraz funduszu własnego.

Studenci studiów stacjonarnych, którzy otrzymali urlop z powodu choroby powtarzają niezaliczony z tego powodu semestr nieodpłatnie. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej mogą zostać zwolnieni z części lub całości należnych opłat.

W odniesieniu do studentów będących osobami niepełnosprawnymi organy Uczelni zobowiązane są do podejmowania działań zmierzających do zapewnienia warunków umożliwiających studentom niepełnosprawnym studiowanie na zasadzie równych szans w stosunku do pozostałych studentów. Już na etapie rekrutacji na studia kandydaci będący osobami niepełnosprawnymi mogą zwracać się o poradę, informację i pomoc odnośnie konkretnego wsparcia. W ramach systemu wsparcia studentom będącym osobami niepełnosprawnymi przysługuje: dostosowanie formy egzaminów i zaliczeń do ich indywidualnych możliwości, prawo korzystania ze sprzętu wspomagającego proces kształcenia (np. laptopy dotykowe, dyktafony), zmiana warunków uczestnictwa w zajęciach, pomoc asystenta (sporządzanie notatek, skanowanie materiałów dydaktycznych, pomoc w przemieszczaniu się między salami i budynkami, w razie konieczności przebywanie ze studentem niepełnosprawnym na zajęciach), otrzymania materiałów dydaktycznych w formie dostosowanej do jego potrzeb i możliwości, np. druk powiększony. Studenci będący osobami niepełnosprawnymi mogą uzyskać zgody na nagrywanie zajęć dydaktycznych oraz otrzymać materiały dydaktyczne prezentowane na zajęciach w formach elektronicznych.

W przypadku studentów dotkniętych niepełnosprawnością ruchową Uczelnia stara się planować zajęcia w najbardziej dostępnych salach, w miarę możliwości w jednym budynku w celu ograniczenia konieczności przemieszczania się. Dla osób niedosłyszących planowane są zajęcia w salach wyposażonych w pętle indukcyjne, wspomagające słuch. Studentom słabo widzącym stwarza się możliwość korzystania z materiałów dydaktycznych z powiększoną czcionką i w wersji elektronicznej. Czytelnia Uczelni posiada w swoim wyposażeniu drukarkę, monitor, klawiaturę i notatnik brajlowski. Istnieje możliwość prowadzenia indywidualnych zajęć z wychowania fizycznego dostosowanych do indywidualnych potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi. Uczelnia organizuje transport studentom niebędącym w stanie samodzielnie dotrzeć na zajęcia z powodu posiadanej niepełnosprawności. Przy budynkach Uczelni znajdują się również przystanki autobusowe. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Łomży uzgodniło z Uczelnią najdogodniejsze dla studentów trasy przejazdów autobusów. Wszystkie pojazdy zatrzymujące się na przystankach zlokalizowanych w pobliżu Uczelni wyposażone są w obniżany pomost umożliwiający wjazd studentom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. PWSiP zapewnia studentom niepełnosprawnym zdalny dostęp do części księgozbioru, dzięki czemu mogą korzystać z zasobów biblioteki bez wychodzenia z domu.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Uczelnia wspiera studentów w procesie uczenia się m.in. poprzez:

1. dostępność nauczycieli akademickich w ramach pełnionych dyżurów dydaktycznych (konsultacji) w wymiarze co najmniej 2 godzin tygodniowo,
2. umożliwienie studentom komunikacji mailowej z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne,
3. profesjonalną obsługę administracyjną studentów w obszarach związanych z kształceniem, pomocą materialną, finansami studentów,
4. udostępnianie studentom informacji nt. programu kształcenia, przebiegu toku studiów i związanych z nim procedurach,

5. stosowanie form i metod dydaktycznych wpływających korzystnie na proces uczenia się np. rozwiązywanie kazusów, przygotowywanie prezentacji, wygłaszanie referatów, udział w dyskusji, casestudy, wyjazdy studyjne, przygotowywanie pism procesowych, symulacje rozpraw sądowych,
6. planowaną kontynuację zakupy licencji LEX,
7. kształtowanie procesu nauczania w sposób sprzyjający międzynarodowej mobilności studentów,
8. umożliwienie studentom udziału w badaniach naukowych; nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym,
9. wspieranie studentów w kontaktach z otoczeniem społeczno-gospodarczym m.in. poprzez zapewnienie optymalnych miejsc praktyk,
10. współpracę z instytucjami działającymi na lokalnym i regionalnym rynku pracy, w których studenci mogą zdobywać doświadczenie w ramach wolontariatu,
11. precyzyjny i transparenty system oceny osiągnięć oceny studenta. Obiektywne formułowanie ocen.
12. indywidualne podejście do potrzeb studentów będących osobami niepełnosprawnymi zapewniające właściwe wsparcie dydaktyczne oraz pomoc materialną.

8.3. Formy wsparcia

Studenci PWSliP w Łomży mają możliwość udziału w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+. Każdy student oraz absolwent na danym cyklu studiów (studia licencjackie czy magisterskie) posiada kapitał mobilności - 12 miesięcy, w czasie których może wyjeżdżać na studia, praktyki lub staże zagraniczne. Koordynacją i realizacją wymiany zajmuje się Dział Współpracy z Zagranicą oraz specjalnie powołani w ramach Wydziału Koordynatorzy ds. programu Erasmus+. Uczelnia zapewnia uczestnikom projektu wsparcie merytoryczne, finansowe oraz organizacyjne. Aktywizuje miejscowych studentów, organizacje studenckie takie jak samorząd do uczestnictwa w wydarzeniach związanych z promocją programu Erasmus+ i cyklicznych spotkaniach informacyjnych.

Formą wsparcia wejścia studentów na rynku pracy jest działalność Biura Karier PWSIP, które od 2 października 2017 roku funkcjonuje pod nazwą Biuro Promocji i Karier. Do zakresu obowiązków biura należy m.in. organizacja szkoleń i warsztatów, które mają na celu podniesienie kompetencji studentów PWSliP. Ponadto prowadzi agencję zatrudnienia, pośrednicząc w przekazywaniu ofert pracy oraz ich zamieszczaniu na swojej stronie internetowej, a także portalu społecznościowym Facebook. Biuro utrzymuje także stały kontakt z pracodawcami organizując m. in. spotkania, na których studenci poznają oczekiwania rynku pracy wobec kandydatów po ukończonych przez nich studiach.

W przypadku zgłoszonego przez studentów zainteresowania organizuje się spotkania z doradcą zawodowym, udziela informacji o możliwości pozyskiwania środków na prowadzenie działalności gospodarczej oraz o aktualnych projektach przeznaczonych dla studentów i absolwentów PWSliP. Biuro Promocji i Karier ściśle współpracuje z Samorządem Studentów pod względem podejmowanych przez niego działań zarówno na niwie dydaktycznej, jak również przedsięwzięć związanych z życiem studenckim. Pomaga również w organizacji wolontariatu oraz imprez charytatywnych.

W ramach projektu „Czas na rozwój z Biurem Karier” studenci mają możliwość wzięcia udziału w grupowym doradztwie z zakresie przedsiębiorczości. W ramach projektu został

zatrudniony doradca ds. przedsiębiorczości, który prowadzi doradztwo grupowe oraz indywidualne (w zależności od potrzeb studentów). Projekt realizowany do 2021 roku. W 2018 roku z poradnictwa z zakresu przedsiębiorczości skorzystało 14 studentów kierunku Praca Socjalna, natomiast w tym roku (do końca czerwca 2019) - 13 osób.

Szczegółowe dane dotyczące udziału studentów w różnych formach wsparcia np. warsztatach, szkoleniach, spotkaniach zawodowych, projektach zawarte są w Załączniku nr 28 Wsparcie studentów.

Wsparciem dla aktywności studenckiej jest także możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów lub indywidualnego toku studiów.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Jeden z elementów systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce stanowi stypendium rektora dla najlepszych studentów. Przedmiotowe stypendium może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. Jego wysokość kształtuje się na poziomie od 700 zł do 1200 zł miesięcznie, co stanowi istotny czynnik motywujący do nauki. Kolejną formę motywacji finansowej do osiągnięcia lepszych wyników w nauce stwarza stypendium z funduszu własnego. Może się o nie ubiegać student, który wyróżnia się wybitnymi osiągnięciami w nauce lub sporcie.

Kolejnym bodźcem stymulującym osiągnięcie lepszych wyników w nauce jest możliwość studiowania według indywidualnego toku studiów (ITS). Wyróżniającym się studentom, którzy osiągają bardzo dobre wyniki w nauce Uczelnia umożliwia studiowanie ITS. Warunkiem udzielenia ITS jest zaliczenie pierwszego roku studiów, uzyskanie średniej ocen ze wszystkich przedmiotów przewidzianych planem i programem studiów wynosi, na poziomie co najmniej 4,3.

Następną zachętą do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest możliwość zwolnienia z opłat za studia. Student studiów niestacjonarnych, za wybitne osiągnięcia w nauce, może wnioskować o zwolnienie z opłaty czesnego za dany semestr studiów, jeżeli osiągnie średnią ocen z ostatniego roku studiów 5,0 lub gdy osiągnie średnią ocen z ostatniego roku studiów 4,8 może wnioskować o zwolnienie w całości lub części z opłaty czesnego za dany semestr studiów. W jednym i drugim przypadku jest wymagany również czynny udział w pracach koła naukowego, którego efektem jest uczestnictwo w konferencjach naukowych oraz autorstwo lub współautorstwo w publikacjach naukowych.

Dodatkowym czynnikiem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce jest ich realny wpływ na proces kształcenia w Uczelni oraz jego jakość. Studenci wyrażają opinię o programach studiów, są inicjatorami zmian np. katalogu przedmiotów ogólnouczelnianych. Wchodzą w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. Mają możliwość oceniania zajęć wynikających z planów studiów, za pośrednictwem anonimowych ankiet.

Aby móc skutecznie motywować studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce pracownicy Wydziału starają się określać profile studentów, poznawać ich pasje i zainteresowania a także motywy podejmowania przez nich studiów oraz cele i oczekiwania związane z edukacją i potencjalną pracą. Dzięki zdobytej wiedzy na temat studentów zajęcia prowadzone są w sposób interesujący, odpowiadający oczekiwaniom studentów. Takie podejście umożliwia pomoc studentom w wyborze optymalnego miejsca

realizacji praktyk zawodowych, co nierzadko skutkuje zatrudnieniem u pracodawcy, u którego student odbywał praktykę.

Działalność naukowa studentów wspierana jest przede wszystkim w oparciu o działalność kół naukowych. Osobiste zaangażowanie opiekunów kół naukowych motywuje studentów do pracy naukowej.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Informacje na temat systemów wsparcia znajdują się na stronie internetowej Uczelni, pod adresem <https://www.pwsip.edu.pl/uczelnia/>. Ponadto Uczelnia na początku każdego, nowego roku akademickiego prowadzi spotkania organizacyjne ze studentami pierwszego roku studiów, w trakcie których zarówno pracownicy dziekanatu, jak i przedstawiciele samorządu studenckiego informują o formach pomocy dostępnych w Uczelni. Pierwszy rok studiów otrzymuje wydrukowane materiały na temat pomocy materialnej dla studentów.

Dodatkowo pracownicy Uczelni kontaktują się telefonicznie i mailowo ze studentami będącymi osobami niepełnosprawnymi informując o możliwościach wsparcia związanego z niepełnosprawnością studenta. Osoby niepełnosprawne zapraszane są również na indywidualne rozmowy z pracownikami Działu Kształcenia i Spraw Studenckich w celu ustalenia potrzeb związanych z niepełnosprawnością i możliwości pomocy.

Znaczącą rolę w przekazywaniu studentom informacji o systemach wsparcia odgrywają opiekunowie i starostowie poszczególnych roczników studiów.

8.6. Sposób rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

W Sekretariacie Rektora prowadzona jest księga skarg i wniosków zgłoszonych przez studentów i pracowników Uczelni. W uczelni powołana jest Komisja Dyscyplinarna dla Studentów, Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Studentów oraz Rzecznik Dyscyplinarny ds. Studentów w PWSiP. Za naruszenie przepisów obowiązujących w Uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta student ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną. Karami dyscyplinarnymi są: upomnienie, nagana, zawieszenie w określonych prawach studenta na okres do jednego roku, wydalenie z Uczelni.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacje kadry wspierającej proces kształcenia

Godziny otwarcia dziekanatu są dostosowane do charakteru studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych i umożliwiają wszystkim studentom skorzystanie z porad i uzyskanie wskazówek dotyczących procesu kształcenia, praw i obowiązków oraz pomocy materialnej. W Dziekanacie zatrudnione są osoby posiadające wyższe wykształcenie i odpowiednie wysokie kwalifikacje i kompetencje. Aktualizują oni swoją wiedzę o zmieniającym się prawie m.in. poprzez udział w szkoleniach, seminariach organizowanych przy współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wymianę doświadczeń pomiędzy uczestnikami różnych szkoleń. Pracownicy dziekanatu są wysoko oceniani przez studentów i władze Wydziału. Szczegółowy zakres zadań znajduje się w Załączniku nr 29 Zakres obowiązków Dziekanatu oraz Działu Kształcenia i Spraw Studenckich.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Działaniem informacyjnym i edukacyjnym z zakresu bezpieczeństwa bhp jest obowiązkowe szkolenie z zakresu bhp dla studentów rozpoczynających naukę w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym. Realizowane jest w ramach zajęć dydaktycznych w formie wykładów, ćwiczeń lub seminarium na podstawie opracowanego szkolenia. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy prowadzą osoby posiadające zasób wiedzy i doświadczenie w dziedzinie odpowiadającej tematyce szkolenia.

Tabela 13. Ramowy program szkolenia dla studentów rozpoczynających naukę w PWSliP w Łomży.

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin
1.	Istota bezpieczeństwa i higieny pracy	1
2.	System ochrony pracy	
3.	Podstawowe przepisy dotyczące BHP	
4.	Przepisy resortowe dot. BHP w szkołach wyższych. Obowiązki studentów i uczelni	1
5.	Odpowiedzialność za naruszanie przepisów lub zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	
6.	Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia oraz podstawowe środki zapobiegawcze.	1
7.	Podstawowe zasady ochrony przeciwpożarowej oraz postępowanie w razie pożaru: - przyczyny powstania pożarów - zasady ewakuacji - środki gaśnicze, podręczny sprzęt gaśniczy.	
8.	Postępowanie w razie wypadku. Organizacja i zasady udzielania pierwszej pomocy	1
	Razem	4 godz.

Studenci pierwszego roku studiów przechodzą szkolenie z zakresu praw i obowiązków studentów, które przeprowadza Samorząd Studencki. Poruszane są tam kwestie także dotyczące sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz możliwości reakcji na przemoc. Członkowie Samorządu są otwarci na sugestie zgłaszane przez pracowników uczelni, które dotyczą możliwych do umieszczenia w programie szkolenia treści. Ta forma współpracy umożliwia zasygnalizowanie Samorządowi z jakimi problemami lub wątpliwościami studenci najczęściej zwracają się do pracowników administracyjnych. Informacja zwrotna od działaczy studenckich jest również ważna z perspektywy udoskonalania sposobów przekazywania informacji oraz możliwości reagowania w nagłych sytuacjach.

Studenci informowani są o możliwości skorzystania z konsultacji z psychologiem, który pomoże w rozwiązaniu problemów. Co ważne, możliwość skorzystania z porady jest dla studentów bezpłatna. Oprócz profesjonalnej pomocy ze strony psychologa, studenci mogą zgłosić się po pomoc do pracowników uczelni, zwłaszcza do pracowników Dziekanatu, którzy doradzą w jaki sposób można rozwiązać daną sytuację i w razie potrzeby udzielią niezbędnych informacji o formach pomocy. Studenci mogą również uzyskać poradę prawną na Uczelni. Narzędziem do sygnalizowania niewłaściwego zachowania wykładowców są ankiety z realizacji zajęć, które są anonimowe. Podczas spotkania organizacyjnego studenci są proszeni, aby zgłaszać wszelkie sytuacje niepożądane.

Ważnym elementem systemu przeciwdziałania zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia jest informowanie studentów o nietolerowaniu przejawów patologicznych zjawisk związanych z procesem kształcenia. Te kwestie podnoszone są poprzez realizowanie przedmiotu Ochrona własności intelektualnej, na którym omawiane są między innymi zagadnienia dotyczące ochrony praw autorskich wskazując przy tym na naganność przepisywania tekstów autorskich i traktowania ich jako własne.

Ponadto prowadzący seminarium w trakcie zajęć poruszają zagadnienia dotyczące zasad etycznych przy pisaniu prac dyplomowych oraz zagadnienia dotyczące ochrony praw autorskich (wskazując przy tym na naganność przepisywania tekstów autorskich i traktowania ich jako własne). Nie jest tolerowane ściąganie na zaliczeniach, egzaminach, korzystanie z urządzeń elektronicznych o czym studenci są informowani przy okazji omawiania kryteriów zaliczenia przedmiotu i przed egzaminami/ zaliczeniami.

Studenci mogą wybrać do realizacji przedmiot ogólnouczelniany: Prawo w życiu codziennym, który będzie realizowany w roku akademickim 2019/2020. Na zajęciach poruszane będą kwestie dyskryminacji, przemocy oraz możliwości prawnych dla ofiar i konsekwencji dla sprawców.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Aktywność studentów jest ważnym elementem wpływającym na efektywność podejmowanych działań. Poprzez współpracę z Samorządem Studenckim możliwe jest uatrakcyjnienie i podniesienie poziomu organizowanych wydarzeń na Wydziale i Uczelni. Ich głos doradczy odnośnie sposobu dobierania form komunikacji ze studentami, wskazywanie obszarów i kierunków dokonywania „pro-studenckich” zmian i usprawnienia funkcjonowania procedur umożliwia weryfikację i modyfikację działań, co przekłada się na jakość koegzystencji w środowisku akademickim.

Studenci biorą czynny udział w podejmowaniu ważnych decyzji, wpływają na jakość kształcenia m.in. poprzez pełnienie funkcji członka Rady Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych i opiniowanie m.in.: zmian w programach studiów, regulaminie praktyk zawodowych, procesu dyplomowania. Są ważnym głosem w dyskusji i źródłem informacji o kwestiach wymagających zmiany. Jako członkowie Senatu studenci mają wpływ na kształtowanie regulacji ogólnouczelnianych np. regulaminu studiów. Przedstawiciel studentów wskazany przez samorząd studencki jest członkiem Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. Studenci biorą także udział w spotkaniach z Prorektorem ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich podczas których omawiają napotkane problemy i wskazują swoje postulaty.

Pracownicy Wydziału wspierają rozwój naukowy i zainteresowania studentów. Pomagają w rozwoju naukowym osób zrzeszonych w organizacjach studenckich poprzez organizację wydarzeń naukowych (np. konferencji naukowej IV Łomżyńskie Forum Samorządowe „Prawa konsumenta” wraz z publikacją pokonferencyjną ze znacznym udziałem naukowym studentów), udział w konferencjach naukowych, wspomaganie podczas opracowywania artykułów naukowych przez ambitnych studentów. Współpraca z organizacją uczelnianą Akademickim Forum Samorządowym omówiona była w dodatkowych informacjach w punkcie 6. Studenci mogą liczyć na wsparcie swoich inicjatyw naukowych oraz wyjazdów na konkursy i konferencje krajowe i zagraniczne.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Samorząd studencki aktywnie uczestniczy w pracach nad doskonaleniem systemu wsparcia oraz motywowania studentów poprzez członkostwo i uczestnictwo w pracach licznych gremiów funkcjonujących na Uczelni. Ci studenci korzystają z własnego doświadczenia, wiedzy dotyczącej zgłoszonych im problemowych kwestii oraz z wymiany dobrych praktyk z innych uczelni, które poznają podczas studenckich wyjazdów szkoleniowych. Częstym organizatorem ogólnopolskich wydarzeń jest Parlament Studentów RP, co gwarantuje wysoką jakość przekazywanej wiedzy i merytoryczne podejście. Możliwość inicjowania zmian przez przedstawicieli studentów jest bardzo cenna i ułatwia wprowadzanie modyfikacji systemu wsparcia w oparciu o zapotrzebowanie studentów.

Na Uczelni poprzez system USOS Web funkcjonuje system anonimowych ankiet, pozwalający studentom na ocenę pracy wykładowców i prowadzonych przez nich zajęć. Oceniana jest organizacja zajęć, podejście i obiektywność prowadzącego, sposób odnoszenia się do studentów, sposób przekazywania wiedzy, aktualność przekazywanych wiadomości, inspirowanie do samodzielnej pracy, życzliwość itp. Wyniki ankiet są dostępne dla kierowników katedr/zakładów i Dziekana, a po zakończeniu tych ankiet dla pracowników. Z pracownikami, którzy zostali najniżej ocenieni, kierownicy katedr/zakładów i Dziekan przeprowadza rozmowę, w rezultacie której prowadzący ma możliwość podniesienia jakości dydaktyki z prowadzonego przedmiotu.

Innym narzędziem podnoszącym jakość kształcenia są przeprowadzane hospitacje zajęć dydaktycznych zgodnie z Uchwałą Senatu PWSiIP nr 115/2011 z dnia 15.12.2011r. w sprawie „w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w PWSiIP w Łomży” oraz Zarządzenia Rektora PWSiIP nr 14/2018 z dnia 31.01.2018r. w sprawie określenia wzoru ankiety hospitacji zajęć dydaktycznych w PWSiIP w Łomży.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Koło Naukowe Badań Społecznych (KNBS) skupia studentów Pracy socjalnej. Działa od roku 2011, w roku 2018/2019 koło naukowe uzyskało statut. Opiekunem naukowym od początku funkcjonowania koła jest ten sam adiunkt pracujący na kierunku Praca socjalna. W roku akademickim 2018/2019 w działaniach koła naukowego brało udział 12 osób. Od 2018/2019 koło działa według przyjętego przez władze uczelni Statutu Koła Naukowego Badań Społecznych (Załącznik nr 30).

Do głównych celów Koła należą:

- a) rozwijanie zainteresowań naukowych studentów/studentek,
- b) angażowanie studentów/studentek w pracę naukową i badawczą, społeczną,
- c) integracja środowiska studenckiego,
- d) Integrowanie środowiska studenckiego z praktykami pomocy społecznej,
- e) reprezentowanie interesów studentów/studentek pracy socjalnej w strukturach uczelnianych,
- f) promowanie nowoczesnego podejścia do pracy socjalnej,
- g) inicjowanie współpracy z organizacjami i instytucjami krajowymi i międzynarodowymi działającymi aktywnie w obszarze pracy socjalnej, pomocy społecznej i polityki społecznej.

KNBS realizuje cele poprzez:

- a) podejmowanie inicjatyw na rzecz aktywizowania środowiska studenckiego: organizowanie oraz udział w seminariach, sympozjach, konferencjach, zjazdach naukowych, spotkaniach, dyskusjach, szkoleniach, zgodnych z celami KNBS,
- b) współpracę z innymi organizacjami naukowymi i kulturalnymi oraz społecznymi w kraju i za granicą,
- c) organizowanie obozów oraz wizytach studyjnych, wycieczek naukowych i krajoznawczych,
- d) działalność publicystyczną,
- e) prowadzenie własnych projektów,
- f) współpracę ze studentami pracy socjalnej z innych uczelni,
- g) inne przedsięwzięcia zgodne z celami KNBS.

Realizując powyższe cele KNBS podejmowało działania takie jak:

- 26-27.05.2015 wyjazd studyjny do instytucji pomocy społecznej do rejonu wileńskiego i solecznikowskiego na Litwie,
- 02/02/2015 zbiórka książek do więziennej biblioteki w ZK Czerwony Bór,
- 2016-2017 konwersatorium w Zakładzie Karnym w Przytułach i Czerwonym Borze.

Wyjazdy naukowe na konferencje członków koła naukowego:

1. II Międzynarodowa Konferencja Studenckich Kół Naukowych Opole 2018r.
2. X Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Nauka i pasja kluczem do sukcesu Rzeszów 2018 r.
3. Współorganizacja corocznych Dni Pracy Socjalnej- marzec 2017, 2018,2019.
4. Współorganizacja corocznego Dnia Pracownika Socjalnego - listopad 2017, 2018, 2019.
5. Prowadzenie badań społecznych, współpraca z Biurem Karier PWSliP i Samorządem Studentów PWSliP.
6. Współpraca z Studenckim Kołem Naukowym Kierunek Pielęgniarstwo poprzez charytatywną zbiórkę okularów dla Tanzańczyków „Pozwól im zobaczyć” – kwiecień 2018.
7. Forum przeciw wykluczeniu „ Problem wykluczenia społecznego i zdrowotnego w Afryce na przykładzie Tanzanii 19.10.2017.
8. Współorganizacja Sympozjum popularno naukowego w PWSliP: Problem handlu ludźmi – jak bezpiecznie przebywać poza granicami kraju – 2017 rok.
9. XI Seminarium kół naukowych „Praca socjalna wobec współczesnych procesów społecznych” 08.04.2019 Organizator UWM w Olsztynie.

Lista członków Koła Naukowego Badań Społecznych 2018/2019 (Załącznik nr 31).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. zakresu, sposobów zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach,
2. sposobów, częstości i zakresu oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Uczelnia w celu zwiększania skuteczności i efektywności kształcenia gromadzi, analizuje i przechowuje informacje dotyczące szerokokorozumianej działalności edukacyjnej. Uczelnia zapewnia swoim studentom dostęp do baz danych, tj. do wybranych katalogów informacyjnych, obejmujących treści związane z procesem kształcenia, harmonogramów

zajęć, informacji dotyczących zmian w organizacji zajęć dydaktycznych. Studenci mają dostęp przez Internet do baz danych zawierających: harmonogramy sesji egzaminacyjnych i zajęć w danym semestrze (roku), nazwiska osób prowadzących poszczególne przedmioty, informacje o konsultacjach, zasadach korespondencji internetowej z prowadzącym zajęcia (jeśli takową formę zatwierdził). Ponadto studenci mają dostęp do informacji za pomocą systemu USOSweb, którym:

- zamieszczane są między innymi oceny z zaliczeń i egzaminów,
- dokonywana jest rejestracja i zapis na przedmioty do wyboru,
- przeprowadzane jest ankietowanie studentów na temat oceny jakości kształcenia,
- studenci mogą sprawdzić przydział do grup ćwiczeniowych i wykładowych oraz nazwiska prowadzących zajęcia,
- studenci mogą wypełnić oświadczenie dotyczące spełniania warunków do podjęcia i kontynuowania studiów stacjonarnych w uczelni publicznej,
- studenci mogą sprawdzić średnie ocen wyliczone do stypendium Rektora dla najlepszych studentów,
- studenci mogą sprawdzić stan opłat i rozliczeń swego czesnego,
- studenci mogą wypełnić wnioski o stypendia,
- studenci mają dostęp do sylabusów z zajęć na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych w PWSiP w Łomży,
- studenci mogą wygenerować w serwisie dane do logowania w sieci bezprzewodowej eduroam oraz pwsip-edu.

Studenci mają łatwy dostęp z poziomu systemu informatycznego i sieci internetowej z każdego miejsca, nie tylko Uczelni. Sam system oraz jego przydatność i użyteczność są ciągle monitorowane między innymi poprzez ilość rejestrowanych wejść oraz poziom ściągalności zamieszczanych materiałów.

Największym źródłem aktualnych informacji jest strona internetowa Uczelni <https://www.pwsip.edu.pl/>, strona BIP uczelni <https://www.pwsip.edu.pl/bip/> oraz strona internetowa Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/>, na której można znaleźć wszystkie informacje interesujące kandydatów, studentów, wykładowców, inne osoby oraz firmy, instytucje i przedsiębiorstwa. W skład treści zamieszczonych na stronie wchodzi wiadomości m.in. o Wydziale, rekrutacji, dydaktyce, nauce itp.

Lokalne serwisy internetowe

Na Uczelni działają lokalne serwisy internetowe dostępne dla studentów i pracowników w ramach Centralnego Systemu Uwierzytelniania.

Dla studentów

Portal Studencki (Stypendialny) <https://rekrutacja.pwsip.edu.pl/swd/>- serwis pozwala składać wnioski o stypendia. Dodatkowe informacje dostępne są na stronie www uczelni w zakładce "[Studenci - Stypendia](#)".

Dla studentów i pracowników

System Wymiany Dokumentów <https://swd.pwsip.edu.pl/>- serwis pozwala na rejestrowanie wniosków do Komisji Badań Naukowych oraz do Komisji ds. Etyki Badań Naukowych.

Archiwum Prac Dyplomowych <https://apd.pwsip.edu.pl/>- serwis wspomaga proces archiwizacji i kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych.

Dostęp do WiFi <https://usosweb.pwsip.edu.pl/wifi/>- serwis pozwala wygenerować dane logowania do sieci bezprzewodowej eduroam oraz pwsip-edu. Dodatkowe informacje dostępne są na stronie: <http://eduroam.pwsip.edu.pl>

System Biblioteczny "Koha" <https://koha.pwsip.edu.pl/>- katalog biblioteki PWSiP w Łomży. Kreator kont do systemu bibliotecznego "Koha" https://usosweb.pwsip.edu.pl/koha_acc-serwis pozwala kreować nowe konta do systemu bibliotecznego "Koha".

Repozytorium Sylabusów <https://www.pwsip.edu.pl/sylabusy/>- serwis zawiera sylabusy do zajęć na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych w PWSiP w Łomży.

Microsoft Imagine (MSDN) <https://www.pwsip.edu.pl/dsk/microsoft-imagine-msdn> - serwis pozwala pobierać narzędzia programistyczne, serwery i systemy operacyjne Microsoft w ramach umowy DreamSpark (MSDN AA). Serwis jest dostępny jedynie dla studentów i pracowników Wydziału Informatyki i Nauk o Żywności.

Platforma zdalnego nauczania Estudia <https://estudia.pwsip.edu.pl/>- serwis zawiera kursy zdalnego nauczania w kategoriach kierunek, rok akademicki, semestr.

Tylko dla pracowników

Obciążenia Dydaktyczne <https://usosweb.pwsip.edu.pl/obciazenia/> - serwis pozwala na wprowadzanie i podgląd obciążeń dydaktycznych w nadchodzących semestrach.

Rachunki <https://usosweb.pwsip.edu.pl/rachunki/>- serwis pozwala generować rachunki do zajęć prowadzonych w ramach umowy zlecenie lub o dzieło.

Rekrutacja

Rekrutacja na oceniany kierunek odbywa się drogą elektroniczną w Systemie Rekrutacji Elektronicznej PWSiP w Łomży (SRE) dostępnym na stronie <https://rekrutacja.pwsip.edu.pl>. Kandydat korzysta z dostępu do SRE we własnym zakresie lub ze stanowisk komputerowych dostępnych w PWSiP. Czynności związane z rekrutacją przeprowadza Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Wszystkie etapy rekrutacji przeprowadzane są w terminach określonych w harmonogramie rekrutacji ustalonym przez Rektora.

Program kształcenia i jego realizacja

Za ustalenie odpowiedniego systemu oceniania i sprawdzania efektów uczenia się odpowiedzialni są koordynatorzy poszczególnych przedmiotów. Sposób zaliczenia przedstawiany jest w ogólnodostępnym systemie USOS Web w postaci zapisu o zasadach zaliczania i oceniania. Prowadzący zajęcia są zobowiązani poinformować studentów na pierwszych zajęciach o formie zaliczenia i sposobie oceniania. Wszystkie założone formy zaliczania przedmiotów są zgodne z Regulaminem Studiów przyjętym Uchwałą Senatu nr 20/2017 z dnia 27.04.2017r. określającej sposób organizacji egzaminów i zaliczeń. Liczba egzaminów nie może przekroczyć ośmiu w roku akademickim oraz pięciu w semestrze. Plany i programy studiów oraz karty przedmiotów są dostępne na stronie internetowej Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/>, w zakładce Student / Programy i plany studiów <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/student/programy-i-plany-studiow>. Aktualne rozkłady zajęć są dostępne na stronie Uczelni w zakładce Plany zajęć <https://www.pwsip.edu.pl/wnsh/student/rozklady-i-terminarze/plany-zajec> oraz na stronie USOS <https://usosweb.pwsip.edu.pl>.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Warto rozważyć i w raporcie odnieść się do:

1. sposobów sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku,
2. zasad projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów,
3. sposobów i zakresu bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach,
4. sposobów oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów,
5. zakresu, form udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów,
6. sposobów wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

10.1. Sposób sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia

Zgodnie ze Statutem PWSliP w Łomży wraz z Uchwałą Senatu Nr 19/17 z dnia 27.04.2017r.

- obowiązującym od dnia 1 września 2017 roku Rada Wydziału uchwała program kształcenia, w tym programy studiów i planów studiów dla danego kierunku studiów. Studia w Uczelni są prowadzone zgodnie z efektami uczenia się, do których są dostosowane programy kształcenia, w tym plany studiów. Uczelnia monitoruje kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie.

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży został wprowadzony w życie Uchwałą Senatu PWSliP w Łomży z dnia 15.12.2011 r. oraz Uchwałą Nr 89/2013 w sprawie zmiany Uchwały Senatu PWSliP Nr 115/2011 z dn. 15.12.2011 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w PWSliP oraz Uchwałą Nr 78/2017 w sprawie: określenia zadań i kompetencji Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia i Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia w ramach Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia w PWSliP w Łomży. Szczegółowe kwestie związane z systemem regulują Uchwały Senatu, zarządzenia i pisma okólne Rektora. Dokumenty te określają jednolite zadania dla wszystkich Wydziałów (do 31.08.2017 r. Instytutów) PWSliP w Łomży, w tym dla dziekanów i prodziekanów, rad wydziałów oraz ciał powoływanych przez organy jednoosobowe i kolegialne do realizacji działań zmierzających do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia.

USZJK w PWSliP w Łomży realizowany jest przez określone organy z następującą strukturą hierarchiczną:

- nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem systemu zapewnienia jakości kształcenia USZJK sprawuje Rektor PWSiIP,
- organem opiniodawczo-doradczym na szczeblu uczelni jest Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URJK),
- przewodniczącym URJK jest Prorektor ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich, który koordynuje prace rady,
- wiceprzewodniczącym URJK jest Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia,
- merytoryczne wsparcie URJK stanowią WKJK.

Do zadań URJK, należy monitorowanie i doskonalenie systemu zapewnienia jakości kształcenia poprzez:

- inicjowanie zmian w wewnętrznych aktach prawnych niezbędnych do monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia;
- sporządzanie rocznych raportów z działań na rzecz jakości kształcenia na podstawie danych z komisji wydziałowych oraz przedstawianie wniosków z ich analiz Rektorowi i Senatowi Uczelni;
- przekazywanie wiedzy na temat zmian w aktach prawnych mających wpływ na proces utrzymywania i podnoszenia jakości kształcenia;
- współpraca z dziekanami i prodziekanami, kierownikami jednostek międzywydziałowych i ogólnouczelnianych oraz Wydziałowymi Komisjami ds. Jakości Kształcenia w sprawach dotyczących jakości kształcenia;
- wsparcie merytoryczne w przygotowywaniu dokumentacji wymaganej do otworzenia nowego kierunku studiów lub przygotowania kierunku do oceny prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną;
- opracowywanie i przedstawianie Rektorowi rekomendacji i propozycji działań mających na celu doskonalenie procesu kształcenia na Uczelni;

Zasadniczymi elementami USZJK, funkcjonującego w Uczelni i na Wydziale są:

- okresowe przeglądy planów i programów nauczania,
- procedura akredytacji laboratoriów i pracowni specjalistycznych,
- systematyczne hospitacje zajęć dydaktycznych,
- systemowe („ustandaryzowane”) ocenianie studentów,
- ujednolicone narzędzia informatyczne (moduły systemu USOS Web), usprawniające obsługę administracyjną studentów, umożliwiające publikowanie programów kształcenia, dialog pomiędzy studentem i nauczycielem akademickim oraz zapewniające sprzężenie zwrotne dotyczące wybranych aspektów jakości kształcenia,
- system ankiet studenckich, dotyczący oceny nauczycieli akademickich i programów nauczania.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

10.2.1. Zasady projektowania programów studiów

1. Program studiów dla określonego kierunku i poziomu kształcenia oraz profilu kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów uczenia się na danym kierunku studiów.
2. Program studiów tworzony jest w zgodzie z misją i strategią uczelni, wydziału oraz w oparciu o m.in. analizę zapotrzebowania rynku pracy na określoną wiedzę i umiejętności, wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów, opinie interesariuszy zewnętrznych.

3. Program studiów musi zapewnić odpowiedni procent ECTS zajęć praktycznych, obieralnych, wymagających bezpośredniego kontaktu z wykładowcą.
4. Program studiów powinien umożliwić studentowi uzyskanie efektów uczenia się w zakresie umiejętności językowych zgodnie z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia.
5. Program studiów powinien przewidywać odbycie przez studenta obowiązkowej praktyki. Liczbę godzin obowiązkowych praktyk określa plan studiów.
6. Dokumentacja programu studiów obejmuje:
 - a) tabelę odniesienia efektów obszarowych do efektów kierunkowych zdefiniowanych dla danego kierunku studiów,
 - b) matryce efektów uczenia się,
 - c) plan studiów,
 - d) sylabusy wszystkich przedmiotów.

10.2.2. Dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

1. Dopuszcza się w ramach doskonalenia programu studiów dokonywanie zmian w programie studiów.
2. Zakres zmian, o których mowa w pkt. 1 reguluje Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. 2018 poz. 1861 z późn. zm.)
3. Uchwałę w sprawie programów studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia, podejmuje Senat.
4. Sposób opracowania dokumentacji opisującej program studiów w PWSiIP w Łomży zawiera Zarządzenie Nr 27/13 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży z dnia 28.05. 2013r. w sprawie: sposobu opracowania dokumentacji opisującej program kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży.

10.3. Sposób i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych za organizację i jakość kształcenia odpowiada Dziekan i Prodziekan. W ramach Wydziału funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK), której przewodniczy Prodziekan ds. dydaktyki i spraw studenckich.

Do zakresu działania WKJK należy:

1. współuczestniczenie w tworzeniu i doskonaleniu Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, np. przez udział przedstawiciela komisji w pracach URJK oraz inicjowanie działań doskonalących i naprawczych związanych z podnoszeniem jakości kształcenia;
2. opiniowanie prowadzonych i projektowanych programów studiów, w szczególności efektów uczenia się;
3. opiniowanie nowo projektowanych programów studiów oraz zmian w monitorowanych programach studiów;
4. przedkładanie dziekanowi opinii i wniosków sformułowanych na podstawie analizy opinii pracodawców, absolwentów, wyników ankiet studenckich;
5. wdrażanie stanowisk podjętych przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia;

6. opracowywanie wzorów dokumentacji, procedur i mechanizmów służących zapewnianiu doskonaleniu jakości kształcenia na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych;
7. monitorowanie jakości prac dyplomowych i etapowych;
8. diagnozowanie procesu kształcenia poprzez ustalanie jego słabych i mocnych stron;
9. opracowanie rocznych sprawozdań z działań na rzecz jakości kształcenia.

Nad jakością kształcenia na kierunku Praca socjalna nadzór sprawuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Dokonuje ona systematycznej oceny efektywności Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, a jej wyniki wykorzystywane są do doskonalenia uczelnianej polityki zapewniania jakości kształcenia. Dokonuje się oceny efektów uczenia się, prowadzona jest systematyczna ocena zajęć dydaktycznych i kadry akademickiej, dokonuje się przeglądów programów studiów oraz ankiet studenckich. Informacje płynące z dokonywanych ocen są wykorzystywane do doskonalenia procesu kształcenia.

Założeniem WSZJK w PWSliP w Łomży jest monitorowanie i ocena realizacji efektów uczenia się, zapewnienie wysokiego poziomu i stałego rozwoju kadry dydaktycznej, doskonalenie planów i programów studiów oraz ocena postaw w relacji student– nauczyciel. Cele te realizowane są poprzez studencką ocenę jakości nauczania, ocenę programu i toku studiów dokonywaną przez studentów kończących studia i absolwentów, hospitację zajęć dydaktycznych, ocenę pracy nauczycieli akademickich oraz analizę programów nauczania i planów studiów. Stosownie system ten podlega monitorowaniu i w aspekcie stwierdzonych potrzeb ulega modyfikacji. Uchwały Senatu, Rady Wydziału i Zarządzenia Rektora, Dziekana określają procedury związane z poszczególnymi zadaniami oraz wyznaczają osoby odpowiedzialne za realizację tych zadań.

Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- 1) Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia ma charakter kompleksowy i obejmuje realizację zadań w celu zapewnienia założeń Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Jest on realizowany w następujących obszarach: Monitorowanie standardów akademickich, które polega na systematycznej analizie i ocenie na danym kierunku studiów kadry naukowo-dydaktycznej pod kątem odpowiedniego doboru pracowników etatowych i nieetatowych do modułów kształcenia. Okresowa ocena nauczycieli akademickich dokonywana zgodnie z przepisami ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce oraz Statutem Uczelni. Nauczyciel akademicki dokonuje samooceny na Arkuszu Oceny Okresowej Nauczyciela Akademickiego. Okresowa ocena nauczycieli akademickich ma na celu stwierdzenie, czy kadra prowadząca zajęcia dla studentów dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami, aby zapewnić wysoką jakość zajęć dydaktycznych. Pozwala także ocenić rozwój zawodowy nauczycieli akademickich m.in. aktywność naukową wyrażającą się publikacjami naukowymi, udziałem w zjazdach i konferencjach naukowych, udziałem w projektach badawczych, aktywność organizacyjną nauczycieli na rzecz PWSliP oraz działalność w zakresie upowszechniania nauki w środowisku. W ocenie wyników pracy nauczycieli akademickich uwzględniane są wyniki studenckiej oceny jakości nauczania oraz hospitacji zajęć.
- 2) **Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia**, które oparte jest na analizie i ocenie programów studiów oraz ich realizacji, w szczególności na analizie i ocenie, odpowiednio do formy kształcenia: spójności koncepcji kształcenia; zgodności

zakładanych efektów uczenia się z KRK, PRK oraz ich spójności z treściami kształcenia i metodami dydaktycznymi; zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy i umiejętności niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy kształcenia; prawidłowości stosowanego systemu ECTS wraz z analizą wykorzystania przez studentów możliwości stwarzanych przez ten system; zgodności sylabusów poszczególnych przedmiotów z programem studiów oraz zakładanymi efektami uczenia się; sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się; dostępu studentów do informacji na temat stosowanych zasad oceniania); systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się (procesu dyplomowania); programu praktyk studenckich wraz z analizą efektów uczenia się uzyskanych podczas ich realizacji.

- 3) Ocena jakości zajęć dydaktycznych, która odbywa się na podstawie hospitacji zajęć i ankietowania studentów. Okresowe hospitacje zajęć w systemie jakości kształcenia stanowią istotny instrument oceny procesu dydaktycznego i ważny element w procesie kształcenia i doskonalenia kadry i są przeprowadzane zgodnie z planem hospitacji. Hospitowanie zajęć w PWSiP w Łomży reguluje Zarządzenie Nr 14/2018 w sprawie: określenia wzoru ankiety hospitacji zajęć dydaktycznych w PWSiP w Łomży wraz z Załącznikiem nr 1 w sprawie wprowadzenia do realizacji wzoru ankiety hospitacji zajęć dydaktycznych w PWSiP w Łomży. Okresowa kontrola jakości zajęć dydaktycznych obejmuje każdą formę zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników etatowych i zatrudnionych na podstawie umowy cywilno-prawnej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I oraz II stopnia oraz na studiach podyplomowych.

Hospitacje prowadzone są przez Kierowników Katedr, Zakładów lub osobę wskazaną przez Dziekana posiadającą duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć. Dziekan może dodatkowo poprosić o udział w hospitacji przedstawiciela Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zajęcia prowadzone przez Dziekanów hospituje Rektor, Prorektor lub osoba wskazana przez Rektora mająca duże doświadczenie w prowadzeniu zajęć. Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego sporządza plan hospitacji, na podstawie przedłożonych przez kierowników Katedr, Zakładów planów hospitacji. W uzasadnionych przypadkach Dziekan lub Rektor może wskazać konieczność dodatkowej hospitacji (np. po analizie wyników studenckiej oceny pracowników). Pracownicy są informowani o możliwości hospitacji w danym semestrze.

Postępowanie i realizacja hospitacji obejmuje: uczestnictwo w zajęciach lub ich zasadniczej części, wysłuchanie informacji od prowadzącego zajęcia na temat celu zajęć i zakładanych efektów zajęć, rozmowę ze studentami na temat sposobu realizacji zajęć. W przypadku krytycznych uwag dotyczących hospitowanych zajęć dydaktycznych Dziekan może podjąć odpowiednie działania takie jak: rozmowa motywująca z prowadzącym zajęcia, wyznaczenie opiekuna dydaktycznego, zalecenie odbycia właściwych szkoleń lub inne (adekwatnie do uwag osoby hospitującej). Może także zalecić dodatkową hospitację. W przypadku istotnych negatywnych uwag ponowna hospitacja zajęć powinna odbyć się w ciągu miesiąca od daty ostatniej hospitacji lub na najbliższych zajęciach prowadzonych przez daną osobę.

Ocena jakości nauczania dokonywana jest również przez studentów poprzez

wypełnienie Kwestionariusza Oceny Jakości Nauczania. Umożliwia to poznanie opinii studentów o sposobie realizacji zajęć dydaktycznych w Uczelni. Każdy przedmiot podlega ocenie nie rzadziej niż raz na dwa lata. Nadzór nad przeprowadzaniem ankiety studenckiej oraz w zakresie oceny nauczycieli akademickich ma Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia lub Rektor. Ankiety wypełniane są przez studentów drogą elektroniczną poprzez system USOSweb. Student ma możliwość zamieszczenia szczegółowych komentarzy. Dostęp do wyników mają także nauczyciele akademicy i Dziekani. Wyniki ankiet są podstawą do podejmowania działań przez Dziekana w obszarze doskonalenia procesu kształcenia (Zarządzenie Rektora nr 7/16 z dnia 02.02.2016r. w sprawie wprowadzenia do realizacji wzoru kwestionariusza ankiety do oceny jakości kształcenia zajęć dydaktycznych w PWSiP w Łomży).

- 4) Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów obejmuje ocenę: zasobów bibliotecznych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników i studentów oraz ich dostępu do komputerowych baz danych; jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów; dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia (głównie na stronach internetowych), w szczególności informacji o poziomach, formach i kierunkach (specjalnościach) kształcenia, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych. Ocena warunków kształcenia dokonywana jest też w oparciu o opinie studentów.
- 5) Analiza i ocena programu dotyczącego mobilności studentów i jego realizacji dokonywana jest w oparciu o: funkcjonującą wymianę studentów w ramach umów pomiędzy uczelniami w zakresie programów ich mobilności; sformalizowanego systemu zasad zaliczania osiągnięć studentów; wykorzystania doświadczeń zdobytych przez studentów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej); opinii przekazanych przez studentów przyjeżdżających (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na Uczelni studiów w stosunku do ich oczekiwań w tym zakresie (np. sprawy organizacyjne, system nauczania).
- 6) Uzyskiwanie opinii absolwentów Uczelni przebiegu odbytych studiów, dokonywane jest w oparciu o prowadzone badania ankietowe. Badania te dają informacje o satysfakcji studentów z odbytych studiów, poprzez uwzględnienie takich elementów jak: warunki studiowania, zasoby biblioteczne, możliwość rozwoju kulturowego, sportowego i intelektualnego studentów, sprawność przepływu informacji kierowanych do studentów, ocenę programu studiów. Wyniki ankiet wykorzystywane są do: modernizacji programów studiów, opracowania programów nowych kierunków studiów, podejmowania decyzji o zamykaniu kierunków studiów. Monitoring losów absolwentów reguluje Zarządzenie Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży Nr 8 /18 w sprawie: realizacji badania pn. „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów” oraz przesyłania materiałów informacyjnych PWSiP drogą elektroniczną w sprawie: realizacji badania „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów” oraz przesyłania materiałów informacyjnych PWSiP drogą elektroniczną z dnia 30.01.2018r. Nadzór nad przebiegiem monitorowania losów zawodowych absolwentów sprawuje Prorektor ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich. Komórką odpowiedzialną za realizację badania pn. „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów” jest Biuro Promocji i Karier, które prowadzi stałe,

cykliczne badania losów zawodowych absolwentów uczelni. Monitorowanie losów absolwentów ma formę badania ankietowego. Badania przeprowadzane są od 2009 roku – badanie pilotażowe, każdego roku były wprowadzane zmiany dotyczące ankiety, czy też sposobu jej przeprowadzania. Analizę ankiet Biuro Promocji i Karier opracowuje w ciągu 2 miesięcy od zakończenia procesu ankietowania. W ciągu 2 miesięcy po podsumowaniu wyników ankiet, Prorektor ds. Dydaktyki i Spraw Studenckich poddaje analizie dane dotyczące absolwentów PWSliP, które są przedstawiane podczas posiedzenia Senatu PWSliP. Opracowana informacja z przeprowadzonej analizy badania nt. „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów” na bieżąco przekazywana jest do wykorzystania przez URJK oraz Dziekanom i WKJK. Wyniki ankiet są wykorzystywane do modernizacji programów studiów i opracowania nowych programów.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Opis procedur określania efektów uczenia się oraz monitorowania ich realizacji

Weryfikacja, wnioskowanie i wdrażanie efektów uczenia się jest procesem kilkustopniowymi i składa się z działań właściwych dla danego kierunku. W procesie tworzenia, ewaluacji i doskonalenia programów i planów studiów, stosuje się matryce efektów uczenia się, analizę wyników osiąganych przez studentów, metody oceny pracy studenta, ankiety studenckie a także proces kształtowania się zasad kultury jakości kształcenia, rozwoju postaw godnych studenta i wykładowcy. Weryfikacja efektów przeprowadzana jest również w oparciu o opinie absolwentów, którzy zakończyli studia na uczelni i rozpoczęli pracę zawodową dzięki temu mogą dzielić się swoimi doświadczeniami wskazując na efekty, których osiągnięcie ma największe znaczenie dla dalszego ich rozwoju zawodowego.

Tworzenie programu studiów na kierunkach realizowanych w ramach Wydziału opiera się na diskutowanych efektach uczenia się na poziomie Katedr, Zakładów, WKJK oraz RW. Konstruktywne uwagi i wnioski pracowników wspomagają działania w obszarze kształtowania planów i programu studiów oraz efektów uczenia się. Istotny wkład w formułowanie efektów uczenia się oraz dostosowywanie do nich programów kształcenia mają też studenci. Na konstruowanie i ocenę efektów uczenia się mają wpływ pracodawcy i przedstawiciele rynku pracy. Uwzględnia się także wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów oraz wzorce międzynarodowe. Monitorowanie pozwala na stały i skuteczny nadzór nad procesem stanowiącym efektów uczenia się i ich efektywną ewaluację. Kierownicy Katedr i Zakładów gromadzą napływające w trakcie roku akademickiego propozycje dotyczące doskonalenia efektów uczenia się kierowane przez studentów, wykładowców, przedstawicieli pracodawców i absolwentów. Komisja analizuje zgłoszone propozycje i opiniuje ewentualne zmiany. Po wydaniu opinii przekazuje swoje propozycje do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, co pozwala na utrzymanie przejrzystości informacji oraz uzyskanie dodatkowych merytorycznych informacji zwrotnych. Wszelkie zmiany w programie kształcenia i planach studiów są opiniowane przez Radę Wydziału a następnie przyjmowane uchwałą Senatu.

Opis sposobów potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia

System oceny prac zaliczeniowych, laboratoryjnych, projektowych, egzaminacyjnych

Dobór metod nauczania uzależniony jest od rodzaju prowadzonych zajęć (form kształcenia) oraz indywidualnego wyboru poszczególnych nauczycieli akademickich. Formy kształcenia złożone są z różnorodnych elementów równoważących proces kształcenia i należą do nich: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria; prowadzenie kształcenia w grupach, jak i w toku indywidualnym; przygotowanie i wykorzystanie prezentacji zarówno przez wykładowców, jak również przez studentów; prowadzenie problemowych i ukierunkowanych dyskusji; analiza dokumentów źródłowych, książek i innych opracowań; wykonywanie ćwiczeń laboratoryjnych, projektów i realizacja zadań problemowych przy wykorzystaniu różnorodnych studiów przypadku (case study).

Połączenie powyższych metod determinuje efektywne rozwijanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Studenci nabywają ponadto umiejętność przygotowywania prezentacji oraz wystąpień ustnych, koncentracji i prowadzenia notatek oraz zdobywania i analizowania docierających do nich informacji. Wykorzystanie studium przypadku pozwala ponadto na wzmacnianie umiejętności analitycznych, zdolność pracy indywidualnej lub w grupie umożliwiającej niekonwencjonalne podejście do założonych zagadnień. Ponadto wszystkie wykorzystywane formy kształcenia umożliwiają studentom zdobycie niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji zawartych w kierunkowych efektach uczenia się.

Podczas zajęć studenci korzystają z różnorodnych metod nauki, m.in.: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i innymi źródłami (np. statystyki i źródła internetowe); dyskusje w grupie; prezentowanie swoich przemyśleń i ewentualnych badań podczas zajęć, spotkań naukowych, debat i konferencji.

Założone przez prowadzących poszczególne przedmioty formy weryfikacji efektów uczenia się obejmują następujące metody i techniki kontroli: przygotowanie prezentacji, sprawozdań, ćwiczeń, zadań, projektów i innych form pisemnych; ustne i pisemne odpowiedzi na postawione zadania; pisemne teksty; wyniki pracy indywidualnej i grupowej; czynny udział w zajęciach i inne szczegółowo określone w sylabusach.

Metody weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się służą przede wszystkim:

- sprawdzeniu, czy prowadzone zajęcia spełniają kryteria, założenia i cele programu;
- wzmacnianiu procesu uczenia się przez studentów;
- realizacji kierunkowych i obszarowych efektów uczenia się.

Koordynatorzy przedmiotów zobowiązani są do przekazania kierunkowemu koordynatorowi teczek z dokumentacją potwierdzającą osiągnięcie założonych efektów uczenia się na danym przedmiocie. W teczkach znajdują się m.in. sylabusy, protokoły, dokumenty potwierdzające sposób weryfikacji zakładanych efektów (np. kolokwia, egzaminy, raporty, projekty itp.). Ponadto koordynator przedmiotu weryfikuje i potwierdza podpisem dokument „Weryfikacja osiągnięcia założonych efektów uczenia się”.

System weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk/stażu

Praktyka zawodowa stanowi integralną część planu studiów. Zadaniem praktyki jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką, umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania informacji, zdobywania umiejętności i doświadczenia, które będą pomocne w osiągnięciu umiejętności i kompetencji cechujących sylwetkę absolwenta danego kierunku studiów. Zasadniczym celem studenckiej praktyki zawodowej jest kształcenie studentów przez wykreowanie w nich umiejętności zastosowania

wiedzy teoretycznej w praktyce, do rozwiązywania konkretnych problemów i zadań.

Optymalna realizacja idei kształtowania wiedzy i umiejętności praktycznych dokonuje się poprzez powiązanie zakresu merytorycznego praktyki z treściami kształcenia. Weryfikacja efektów uczenia się uzyskanych w wyniku odbycia praktyk odbywa się na dwóch poziomach: Uczelnianym i Pracodawcy.

Ze strony Uczelni osobą odpowiedzialną za przebieg praktyk zawodowych jest Dziekan, który powołuje Koordynatora praktyk zawodowych. Bezpośrednim zwierzchnikiem studenta w czasie praktyki ze strony Zakładu pracy jest Opiekun zakładowy praktyk, a ze strony Uczelni Opiekun uczelniany, którym jest nauczyciel akademicki prowadzący seminaRIA dyplomowe.

W trakcie praktyk zawodowych sprawdzana jest nie tylko wiedza studenta, lecz przede wszystkim kompetencje miękkie zawarte w ramach umiejętności i kompetencji społecznych. Poziom i jakość ocenia pracodawca na podstawie Dziennika Praktyk. W ramach tej oceny pracodawca ocenia sposób pracy, wkład w pracę i sposób zachowania oraz może przedstawić wyjątkowe osiągnięcia i/lub zadania realizowane przez studenta w ramach praktyk.

System sprawdzania końcowych efektów uczenia się (procesy dyplomowania)

Warunki ukończenia studiów pierwszego oraz drugiego stopnia zostały określone w *Regulaminie Studiów* PWSLiP w Łomży. Podstawą uzyskania kwalifikacji pierwszego lub drugiego stopnia dla określonego kierunku studiów oraz tytułu potwierdzonego dyplomem ukończenia studiów jest uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS przewidzianej planem studiów i programem studiów oraz wszystkich założonych dla kierunku studiów efektów uczenia się, a w tym złożenie egzaminu dyplomowego z oceną co najmniej dostateczną. Absolwent studiów pierwszego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy licencjata lub inżyniera. Absolwent studiów drugiego stopnia otrzymuje tytuł zawodowy magistra. Ukończenie studiów następuje z dniem złożenia egzaminu dyplomowego. Absolwent studiów pierwszego stopnia kierunku Praca socjalna otrzymuje tytuł zawodowy licencjata.

Podstawą obliczania ostatecznego wyniku studiów są: średnia arytmetyczna ocen z toku studiów (60% oceny końcowej), średnia arytmetyczna ocen z pracy dyplomowej (20% oceny końcowej) oraz średnia arytmetyczna ocen z egzaminu dyplomowego (20% oceny końcowej). Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych wraz z suplementem, potwierdzający uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego właściwego dla poziomu studiów i kierunku.

Jednym z warunków ukończenia studiów w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży jest przygotowanie i obrona pracy dyplomowej. Kwestie związane z przygotowaniem pracy dyplomowej określają następujące procedury:

- 1) objęcia pracy dyplomowej zasadą poufności;
- 2) procesu dyplomowania na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych;
- 3) zasady składania, archiwizowania i kontroli antyplagiatowej prac dyplomowych
- 4) wzór - strona tytułowa pracy dyplomowej.

Temat pracy powinien być zgodny z wybranym przez studenta kierunkiem studiów oraz z wybraną specjalnością i kompetencjami (zainteresowaniami) promotora pracy. Praca powinna mieć charakter praktyczny tzn. powinna diagnozować i rozwiązywać konkretny

problem adekwatnie do efektów uczenia się przyjętych na danym kierunku studiów.

Tematy prac dyplomowych studentów zatwierdzane są wieloetapowo w systemie elektronicznym, najpierw przez promotora, następnie przez Kierownika Zakładu (dyskusja z pracownikami Zakładu) i ostatecznie przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Na każdym z tych etapów temat pracy może być cofnięty do poprawy.

Po zaliczeniu wszystkich przedmiotów/modułów objętych planem i programem kształcenia oraz po pozytywnej ocenie pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta student przystępuje do egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy obejmuje pytania i/lub zadania sprawdzające poziom opanowania kierunkowych efektów uczenia się. Zasady regulujące przebieg egzaminu, w tym liczbę pytań/zadań obowiązujących na egzaminie i ich zakres ustala Dziekan w porozumieniu z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia.

System monitorowania karier zawodowych na rynku pracy

Istotnym elementem powiązany z systemem sprawdzania końcowych efektów uczenia się jest system monitorowania karier zawodowych na rynku pracy. Monitoring przeprowadza Biuro Promocji i Karier metodą CAWI i CATI po roku od obrony studentów. Celem badania jest dostarczenie informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do wymogów rynku pracy.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Interesariusze wewnętrzni na poziomie Wydziału, na którym realizowany jest kierunek Praca socjalna, biorą udział w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na kilku poziomach. Po pierwsze w ramach prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, zebrań pracowników w Katedrach lub Zakładach. Ponadto wszyscy studenci wyrażają swoje opinie w ramach procesu ankietyzacji.

Natomiast interesariusze zewnętrzni biorą udział w procesie określania i/lub weryfikacji efektów uczenia się w dwojaki sposób. Pierwszy, to ich bezpośredni udział w procesie tworzenia, dokonywania zmian i precyzowania wszelkich elementów związanych z kształtowaniem programu studiów. Drugi to konsultacje z interesariuszami przeprowadzane na poziomie zarówno indywidualnych, jak i zbiorowych konsultacji. W wyniku tych działań interesariusze biorą czynny udział w kształtowaniu procesu kształcenia i innych elementów związanych z jakością. Zastosowany system umożliwia właściwe i precyzyjne ewaluowanie oraz określenie celów założeń i zadań w tym zakresie.

Przy Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych powstała Rada Praktyków, która składa się z przedstawicieli różnych branż. Zgodnie ze Strategią Uczelni, powołanie Rady Praktyków ma na celu wsparcie działań zespołu zarządzającego Wydziału w realizacji celu głównego jakim jest „kształcenie praktyków”. Głównym zadaniem Rady Praktyków jest uczestniczenie w życiu Wydziału, podejmowanie wspólnych inicjatyw mających na celu popularyzację nauki, organizację konferencji, forum, seminariów, warsztatów z udziałem studentów, wykładowców i pracodawców. Do zadań Rady Praktyków należy także opiniowanie wniosków o zmiany w programach studiów, opiniowanie wniosków o utworzeniu nowych kierunków kształcenia, zmian w sposobie i trybie realizacji praktyk zawodowych oraz opinii i wsparcia w realizacji tematów prac dyplomowych studentów I i II stopnia.

10.6. Sposób wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Opis mechanizmów mających na celu doskonalenie programu kształcenia i jego efektów

Do mechanizmów mających na celu doskonalenie programu studiów i jego efektów należą między innymi: ocena procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów oraz studiach podyplomowych, ocenę jakości prowadzenia zajęć dydaktycznych i warunków studiowania, organizacja zajęć dydaktycznych, która zapewnia wysoką jakość kształcenia, dbałość o podnoszenie kwalifikacji kadry dydaktycznej, zapewnianie właściwych środków wsparcia studentów w ich działalności naukowej, dydaktycznej i społecznej, skuteczny udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, skuteczne organizowanie zasobów informacyjnych.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

<p>Analiza SWOT programu studiów na kierunku PRACA SOCJALNA Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej</p>

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p style="text-align: center;">Mocne strony</p> <p><i>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoka jakość wyposażenia i szeroko rozumianej bazy naukowej w obiektach uczelnianych. 2. Profesjonalna kadra akademików i praktyków wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku. 3. Bardzo dobra współpraca z instytucjami otoczenia, przede wszystkim w zakresie realizacji praktyk, ale też przy współorganizacji spotkań, seminariów i programów społecznych. 4. Uznana przez środowisko praktyków pracy socjalnej wysoka pozycja kierunku w regionie, umacniana poprzez organizację, jako jeden z nielicznych ośrodków w regionie, kursów specjalizacyjnych. 5. Wysoko oceniane przez przedstawicieli instytucji pomocy społecznej 	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <p><i>należy wskazać nie więcej niż pięć najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak możliwości skutecznego pozyskania zadowalającej liczby kandydatów na kierunek praca socjalna. 2. Niezadowalający poziom wiedzy ogólnej, u niektórych pozyskiwanych studentów, z etapu szkoły ponadpodstawowej, co determinuje konieczność, zwłaszcza na pierwszym roku, wyťažonej pracy uzupełniającej braki. 3. Brak możliwości skutecznego i trwałego zainteresowania studentów działalnością wolontariacką, która może być ważnym elementem przygotowania do pracy zawodowej. 4. Aktualna „kultura akademicka” przedkładająca się na sposób

	<p>przygotowanie absolwentów do pracy zawodowej, skutkujące tym, że znaczna liczba absolwentów kierunku praca socjalna podejmuje pracę w wyuczonym zawodzie.</p>	<p>myślenia Studentów dążących do jak najmniejszego wkładu pracy w uzyskiwanie wykształcenia.</p> <p>5. Niski poziom mobilności studentów (mała liczba studentów jest zainteresowana programem ERASMUS+ pomimo, że Uczelnia stwarza im możliwość wyjazdów).</p>
Czynniki zewnętrzne	<p style="text-align: center;">Szanse</p> <p><i>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczająca w stosunku do standardów określonych przez MRPiPS liczba pracowników socjalnych w województwie podlaskim. 2. Wymiana pokoleń w instytucjach wymagających zatrudnienia nowych pracowników socjalnych w regionie działalności uczelni i kierunku. 3. Starzenie się społeczeństwa przy jednoczesnym występowaniu kryzysu form opieki rodzinnej nad słabszymi i starszymi osobami. 4. Rosnące zapotrzebowanie na profesjonalne wsparcie osób zależnych (niesamodzielnych) ujawniające się poprzez wzrastającą liczbę domów dziennego pobytu czy klubów seniora. 5. Pojawianie się innowacyjnych form wsparcia instytucjonalnego, do których można przygotowywać studentów np. dzienne i czasowe formy opieki nad osobami starszymi. 	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <p><i>należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niski prestiż społeczny zawodu i niskie wynagrodzenia pracowników socjalnych. 2. Trudna praca po studiach wymagająca poświęcenia i empatii od absolwentów, co może zniechęcać do studiowania na kierunku. 3. Zawód wymagający wysokiego poziomu odporności na stres i umiejętności radzenia sobie w sytuacjach skrajnie trudnych. 4. Niewielkie zainteresowanie mężczyzn podejmowaniem studiów na kierunku praca socjalna (feminizacja zawodu). 5. Niska skuteczność aplikowania o granty naukowo-badawcze.

Analiza zmian społecznych, ekonomicznych i politycznych, które mają bezpośredni lub pośredni wpływ na rozwój Uczelni, Wydziału, a tym samym kierunku Praca socjalna, pozwoliła na sformułowanie głównych założeń dotyczących perspektyw rozwoju kierunku. Najistotniejszymi działaniami w perspektywie są między innymi:

- zwiększenie udziału pracowników z doświadczeniem praktycznym posiadających stopnie i tytuły naukowe zatrudnionych na Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych,
- lepsze dostosowanie programów studiów do oczekiwań i wymogów współczesnego rynku pracy,
- większe upraktycznienie kierunku poprzez ścisłą współpracę z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami,
- zwiększenie oferty studiów podyplomowych i kursów doszkalających w ramach kształcenia ustawicznego, skierowanych do osób dorosłych, aktywnych zawodowo,
- polepszenie dynamiki rozwoju naukowego pracowników,
- podniesienie potencjału dydaktycznego i naukowego nauczycieli akademickich poprzez odpowiedni dobór kadry oraz ustawiczne doszkalcenie pod względem merytorycznym i metodycznym w celu prowadzenia zajęć na najwyższym poziomie,
- tworzenie interdyscyplinarnych zespołów badawczych, głównie z obszarów nauk społecznych,
- zwiększenie międzynarodowej współpracy dydaktyczno-naukowej,
- organizowanie konferencji naukowych o jak najszerszym zasięgu (międzynarodowe), w szczególności we współpracy z innymi ośrodkami akademickimi,
- dążenie do uzyskania wysokiej oceny parametrycznej Wydziału, a tym samym uzyskanie zwiększonych środków na badania,
- pozyskanie projektów badawczych, w tym międzynarodowych, oraz projektów od firm i instytucji lub przy współpracy z firmami.

(Pieczęć uczelni)

.....
 (podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
 (podpis Rektora)

Łomża, dnia

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 14. Liczba studentów ocenianego kierunku²³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	19	16	22	0
	II	23	18	20	17
	III	24	3	17	9
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-	-
	II	-	-	-	-
	III	-	-	-	-
	IV	-	-	-	-
	V	-	-	-	-
	VI	-	-	-	-
Razem:		66	37	59	26

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2019	20	14	20	13
	2018	28	16	18	19
	2017	30	22	22	15
II stopnia	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
jednolite studia magisterskie	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
	...	-	-	-	-
Razem:		78	52	60	47

²³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861)²⁴.

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	stacjonarne 2355 godz. niestacjonarne 1684 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	93
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	94
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych–w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	7,53 ECTS nauki humanistyczne 172,47 nauki społeczne
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	33
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	34
Wymiar praktyk zawodowych	720 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz.
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne²⁵

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Przedmioty podstawowe	ćwiczenia/ laboratoria/seminaria	130 godz. stacjonarne 70 godz. niestacjonarne	11
Przedmioty kierunkowe	ćwiczenia	345 godz. stacjonarne	13

²⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

²⁵Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

		219 godz. niestacjonarne	
Przedmioty uzupełniające	ćwiczenia/ laboratoria/seminaria	355 godz. stacjonarne 246 godz. niestacjonarne	21
Praktyki	ćwiczenia	720	34
Przygotowanie pracy dyplomowej	seminarium	135 godz. stacjonarne 82 godz. niestacjonarne	15
Razem:			94

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela²⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Razem:			

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych²⁷

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)

²⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

²⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarskiej lub podstaw opieki położniczej, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/ zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.

6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany wg lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować wg. przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)²⁸							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

²⁸ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz osiągnięć, których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom,
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).